SERIKALI YA MAPINDUZI YA ZANZIBAR

OFISI YA MDHIBITI NA MKAGUZI MKUU WA HESABU ZA SERIKALI ZANZIBAR

RIPOTI YA MDHIBITI NA MKAGUZI MKUU WA HESABU ZA SERIKALI KUHUSU UKAGUZI WA HESABU ZA MAMLAKA ZA SERIKALI ZA MITAA KWA KIPINDI CHA MWAKA WA FEDHA UNAOISHIA TAREHE 30 JUNI, 2021

OFISI YA MDHIBITI NA MKAGUZI MKUU WA HESABU ZA SERIKALI
S.L.P 258, Maisara - Zanzibar, Simu: +255 24 2234009, Nukushi: +255 24 2234009
Baruapepe: info@ocagz.go.tz, Tovuti: www.ocagz.go.tz

SERIKALI YA MAPINDUZI YA ZANZIBAR

OFISI YA MDHIBITI NA MKAGUZI MKUU WA HESABU ZA SERIKALI ZANZIBAR

RIPOTI YA MDHIBITI NA MKAGUZI MKUU WA HESABU ZA SERIKALI

KUHUSU UKAGUZI WA HESABU ZA MAMLAKA ZA SERIKALI ZA MITAA KWA KIPINDI CHA MWAKA WA FEDHA UNAOISHIA TAREHE 30 JUNI, 2021

Kwa mujibu wa Katiba ya Zanzibar ya mwaka 1984 Kifungu cha 112 pamoja na Sheria Nambari 12 ya mwaka 2016 ya Usimamizi wa Fedha za Umma kifungu namba 123 (4) Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali anawajibika kikatiba kukagua hesabu za Taasisi za Serikali na baadae kutoa taarifa za ukaguzi huo kila mwaka.

DIRA

Kuwa na Taasisi ya ukaguzi iliyo huru na inayoongoza katika kusimamia uwajibikaji na uwazi

DHAMIRA

Kusimamia uwajibikaji katika Taasisi za umma kwa kufanya ukaguzi wa hesabu wenye kuleta tija na kulihakikishia Taifa kwamba rasilimali za Umma zitatumika kama ilivyokusudiwa

Katika kuhakikisha uwazi na uwajibikaji unapatikana katika matumizi mazuri ya rasilimali za umma Ofisi hii inaongozwa na vigezo vya msingi vifuatavyo:-

Uaminifu

Kuhakikisha Ofisi ina kiwango cha juu cha uaminifu na kuzingatia utawala bora unaozingatia sheria.

Uadilifu

Kuwa ni Ofisi inayozingatia misingi ya uadilifu kwa kutoa huduma bila ya upendeleo.

Kuwa Huru

Kuwa ni Ofisi iliyo huru na inayotekeleza majukumu yake bila ya kuingiliwa kwa mujibu wa sheria

Uwezo na Taaluma ya Ukaguzi

Kuwa ni Ofisi yenye kutoa huduma za ukaguzi zenye ubora wa kiwango cha juu.

Kutunza Siri

Kuwa ni Ofisi yenye kutunza siri katika utekelezaji wa kazi zake.

Uwazi na Uwajibikaji

Kutoa taarifa sahihi na muhimu kwa wadau ili kuweza kupima uwajibikaji katika matumizi bora ya rasilimali za Umma.

YALIYOMO

ORODHA YA MAJADWELI..VII

VIFUPISHO...XI

SHUKURANI..XIII

DIBAJI..XV

MUHTASARI..XVII

SURA YA KWANZA..1

1.0 UTANGULIZI...1

1.1 MAJUKUMU YA MDHIBITI NA MKAGUZI MKUU WA HESABU ZA SERIKALI...1

1.2 UPEO NA MADHUMUNI YA RIPOTI YA UKAGUZI..........................2

1.3 NJIA ZILIZOTUMIKA KATIKA UKAGUZI.......................................3

1.4 UMUHIMU WA UKAGUZI KATIKA KUIMARISHA UTAWALA BORA.....5

1.5 KAMATI ZA BARAZA LA WAWAKILISHI......................................5

SURA YA PILI...7

HATI ZA UKAGUZI...7

2.0 UTANGULIZI...7

2.1 AINA ZA HATI ZA UKAGUZI ZILIZOTOLEWA................................7

2.1.1 HATI INAYORIDHISHA...7

2.1.2 HATI ZISIZORIDHISHA...7

2.1.3 HATI YENYE SHAKA...8

2.1.4 HATI MBAYA (ADVERSE OPINION)...8

2.1.5 KUSHINDWA KUTOA MAONI (DISCLAIMER OF OPINION)..........8

2.2 MASUALA YENYE MSISITIZO (EMPHASIS OF MATTER) NA MAMBO MENGINEYO (OTHER MATTER)..8

2.2.1 AYA YA MASUALA YENYE MSISITIZO (EMPHASIS OF MATTER)....8

2.2.2 MAMBO MENGINEYO (OTHER MATTER)....................................9

2.3 MSINGI WA HATI ZA UKAGUZI..9

2.4 HATI ZA UKAGUZI ZILIZOTOLEWA KWA MAMLAKA ZA SERIKALI ZA MITAA KWA MWAKA WA FEDHA 2020/2021...........................10

2.4.1 MWENENDO WA HATI ZA UKAGUZI KWA MIAKA MITATU..........11

2.5 UWASILISHAJI WA HESABU ZA MWISHO WA MWAKA KWA MWAKA WA FEDHA 2020/2021..13

SURA YA TATU...15

3.0 UANZISHWAJI WA MAMLAKA ZA SERIKALI ZA MITAA........................15

3.1 LENGO LA KUANZISHWA KWA MAMLAKA ZA SERIKALI ZA MITAA..15

3.2 UKAGUZI WA HESABU ZA MAMLAKA ZA SERIKALI ZA MITAA.........15

SURA YA NNE...18

4.0 DOSARI ZA UJUMLA ZILIZOBAINIKA KWA MWAKA WA FEDHA 2020/2021..17

SURA YA TANO...23

5.0 MATOKEO NA MAPENDEKEZO YA UKAGUZI KWA MWAKA WA FEDHA 2020/2021..23

5.1 MAMBO YALIYOBAINIKA KATIKA MAMLAKA ZA SERIKALI ZA MITAA..23

5.1.1 BARAZA LA JIJI LA ZANZIBAR...23

5.1.2 BARAZA LA MANISPAA YA MJINI...26

5.1.3 BARAZA LA MANISPAA YA MAGHARIBI “A”...............................42

5.1.4 BARAZA LA MANISPAA YA MAGHARIBI “B”...............................57

5.1.5 BARAZA LA MJI CHAKE CHAKE...75

5.1.6 BARAZA LA MJI MKOANI..87

5.1.7 BARAZA LA MJI WETE..96

5.1.8 BARAZA LA MJI WILAYA YA KASKAZINI 'A' UNGUJA.............105

5.1.9 BARAZA LA MJI WILAYA YA KASKAZINI "B"..........................110

5.1.10 BARAZA LA MJI WILAYA YA KATI UNGUJA..............................112

5.1.11 HALMASHAURI YA WILAYA YA KUSINI UNGUJA......................125

5.1.12 HALMASHAURI YA WILAYA YA MICHEWENI..........................129

SURA YA SITA..136

6.0 TATHMINI YA MIFUMO YA UDHIBITI WA NDANI,USIMAMIZI WA VIHATARISHI NA MIFUMO YA UTAWALA BORA................................136

6.1 MAPUNGUFU YALIYOBAINIKA WAKATI WA TATHMINI YA MFUMO WA UDHIBITI WA NDANI KWENYE MAMLAKA ZA SERIKALI ZA MITA..136

6.1.1 MAPUNGUFU YALIYOBAINIKA KWENYE UTENDAJI WA VITENGO VYA UKAGUZI WA NDANI KWENYE MAMLAKA ZA SERIKALI ZA MITAA..137

6.1.2 MAPUNGUFU YALIYOBAINIKA KWENYE MAZINGIRA YA JUMLA YA TEHAMA KWENYE MANISPAA,HALMASHAURI NA MABARAZA YA MIJI..140

6.1.3 MAPUNGUFU YALIYOBAINIKA KWENYE TATHMINI YA MFUMO WA USIMAMIZI WA..142

6.1.4 MAPUNGUFU YALIYOBAINIKA KWENYE UTENDAJI WA KAMATI ZA UKAGUZI KWENYE HALMASHAURI..143

6.2 UDHAIFU KWENYE UENDESHAJI WA MIFUMO YA KIELEKITRONIKI YA UHASIBU..144

SURA YA SABA..146

7.0 MAPENDEKEZO YA JUMLA YA HOJA ZA UKAGUZI ZILIZOBAINIKA......146

7.1 KUIMARISHWA KWA MFUMO WA UDHIBITI WA NDANI.................146

7.2 KUFUATWA KWA SHERIA YA MANUNUZI NA UONDOSHAJI WA MALI ZA UMMA...147

7.3 KUWEPO KWA MFUMO WA UDHIBITI WA MALI ZA KUDUMU..........147

7.4 KUWEPO KWA MFUMO MZURI WA UDHIBITI WA UKUSANYAJI WA MAPATO...148

7.5 KUWEPO KWA MFUMO WA UTAYARISHAJI WA TAARIFA ZA HESABU ZA MWISHO WA MWAKA..148

VIAMBATISHO...149

ORODHA YA MAJADWELI

Jadweli Nambari 1: Hati za ukaguzi zilizotolewa kwa mwaka wa fedha 2020/2021..10

Jadweli Nambari 2 : Mwenendo wa Hati za Ukaguzi kwa Mwaka 2020/2021 na Miaka Mitatu Mfululizo Iliyopita........11

Jadweli Nambari 3: Manispaa, Mabaraza ya Miji na Halmashauri za Wilaya zilizopata Hati Inayoridhisha kwa miaka mitatu mfululizo..12

Jadweli Nambari 4: Manispaa, Mabaraza ya Miji na Halmashauri za Wilaya zilizojiimarisha kutoka yenye shaka/isiyoridhisha na kupata hati inayoridhisha......12

Jadweli Nambari 5: Manispaa, Mabaraza ya Miji na Halmashauri za Wilaya zilizoendelea kupata hati yenye shaka/isiyoridhisha..13

Jadweli Nambari 6: Uwasilishaji wa hesabu za mwisho wa mwaka 2020/2021..14

Jadweli Nambari 7 : Dosari za kiutendaji zilizobainika kwa vitengo vya usimamizi na udhibiti wa ndani.............................18

Jadweli Nambari 8 : Dosari zinazofanana zilizobainika katika Taasisi mbali mbali...19

Jadweli Nambari 9: Taasisi zilizokuwa hazikufuata muongozo wa ufungaji wa hesabu..19

Jadweli Nambari 10: Taasisi zilizokosa buku linaloonyesha mienendo ya safari katika vyombo vya moto (log book).........20

Jadweli Nambari 11: Taasisi zilizokuwa hazina daftari la kuhifadhia kumbu kumbu za mali za kudumu (Fixed Asset Register)..21

Jadweli Nambari 12 : Taasisi zilizochelewa kuwasilisha hesabu za mwisho wa mwaka...22

Jadweli Nambari 13 : Malipo ya maposho yaliyolipwa bila ya kufuata utaratibu..24

Jadweli Nambari 14 : Mafuta yaliyotumika bila ya kufuata utaratibu.......25

Jadweli Nambari 15 : Tofauti iliyobainika ya makusanyo ya mapato ya maegesho..29

Jadweli Nambari 16 : Dosari katika matumizi ya fedha za umma...........30

Jadweli Nambari 17 : Wafanyakazi wa Baraza wanaodaiwa mikopo kwa muda mrefu..36

Jadweli Nambari 18: Malipo yaliyofanyika bila ya kuonekana kwa uthibitisho wa malipo ya deni..............................38

Jadweli Nambari 19 : Mafuta yaliyotumika bila ya utaratibu........................39

Jadweli Nambari 20: Bidhaa ambazo hazikurikodiwa katika daftari la ghalani..40

Jadweli Nambari 21 : Kutokutekelezwa miradi ya maendeleo ya wadi....41

Jadweli Nambari 22: Vitabu vya kukusanyia mapato vilivyokosekana kwa ukaguzi..43

Jadweli Nambari 23 : Walinzi wasiokuwa na mikataba ya ajira katika kituo cha afya Magharibi "A".....................................45

Jadweli Nambari 24 : Malipo ya utoaji huduma za usafi yaliyokosa ushindani wa be..46

Jadweli Nambari 25 : Mgawanyo wa mapato yatokanayo na ukodishwaji wa minara..47

Jadweli Nambari 26 : Fedha za mapato zilizocheleweshwa kupelekwa benki..48

Jadweli Nambari 27 : Malipo yaliyofanywa nje ya vifungu vya matumizi....49

Jadweli Nambari 28 : Gharama za malipo ya ujenzi uliofanyika chini ya kiwango..52

Jadweli Nambari 29 : Wafanyakazi wa Baraza wanaodaiwa mikopo kwa muda mrefu..54

Jadweli Nambari 30 : Malipo yaliyolipwa kinyume na vifungu....................56

Jadweli Nambari 31 : Mafuta yaliyotumika bila ya utaratibu.......................57

Jadweli Nambari 32 : Malipo yaliyofanyika kinyume na vifungu..................60

Jadweli Nambari 33: Mafuta yaliyotumika bila ya kufuata utaratibu.............61

Jadweli Nambari 34 : Watumishi ambao waliokuwa hawakwenda likizo kwa muda mrefu..62

Jadweli Nambari 35 : Malipo yaliyofanyika kwa fedha taslim......................63

Jadweli Nambari 36 : Malipo ya posho yanayolipwa bila ya muongozo kutoka Serikalini..65

Jadweli Nambari 37 : Malipo ya posho yanayolipwa kinyume na utaratibu...66

Jadweli Nambari 38: Malipo yasiyokuwa na stakabadhi...........................69

Jadweli Nambari 39 : Mwenendo wa matumizi ya mafuta..........................70

Jadweli Nambari 40 : Dosari katika ulipwaji wa maposho.......................71

Jadweli Nambari 41 : Gharama za ununuzi wa mafuta ya usimamizi wa miradi ya maendele..73

Jadweli Nambari 42 : Dosari katika utekelezaji wa miradi ya maendeleo ya Wadi...74

Jadweli Nambari 43 : Watoa huduma ambao hawakusajiliwa na Mamlaka ya Ununuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma........77

Jadweli Nambari 44 : Malipo yenye vielelezo pungufu..........................78

Jadweli Nambari 45 : Bidhaa ambazo hazikurikodiwa katika daftari la ghalani..80

Jadweli Nambari 46 : Gharama za ukodishwaji wa milango ya biashara..82

Jadweli Nambari 47 : Dosari katika udhibiti wa mapato........................83

Jadweli Nambari 48 : Ukusanyaji wa mapato kinyume na makadirio.......85

Jadweli Nambari 49: Kukosekana kwa uwiyano wa taarifa za fedha........86

Jadweli Nambari 50 : Watoa huduma ambao hawakusajiliwa na Mamlaka ya Ununuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma........89

Jadweli Nambari 51 : Malipo yenye vielelezo pungufu............................90

Jadweli Nambari 52 : Hati za malipo zilizokosekana kwa ukaguzi...........93

Jadweli Nambari 53 : Kutokuwepo kwa uwiyano wa kumbu kumbu za kifedha...94

Jadweli Nambari 54 : Ukusanyaji wa mapato kinyume na makadirio.......96

Jadweli Nambari 55 : Ucheleweshwaji wa fedha za mapato kupelekwa benki...99

Jadweli Nambari 56 : Madeni yatokanayo na mauzo ya stakabadhi.......102

Jadweli Nambari 57 : Ukusanyaji wa mapato kinyume na makadirio.....103

Jadweli Nambari 58 : Vielelezo vya uwasilishaji wa kodi Serikalini........104

Jadweli Nambari 59 : Malipo yaliyofanyika ambayo yamekosekana vielelezo..107

Jadweli Nambari 60: Utekelezaji wa miradi ya maendeleo chini ya kiwango..108

Jadweli Nambari 61 : Malipo yasiyokuwa na vielelezo..........................111

Jadweli Nambari 62 : Ucheleweshwaji wa mapato kupelekwa Benki......115

Jadweli Nambari 63 : Kutofautiana kwa taarifa za mapato katika baadhi ya vyanzo vya Mapato.....................................117

Jadweli Nambari 64 : Kukosekana kwa vitabu vya mapato kwa ajili ya Ukaguzi...120

Jadweli Nambari 65 : Hati za malipo zenye vielelezo pungufu............122

Jadweli Nambari 66 : Malipo yaliyokuonekana kwa ukaguzi................125

Jadweli Nambari 67 : Ucheleweshwaji wa mapato kupelekwa Benki.....126

Jadweli Nambari 68 : Kutokulingana kwa taarifa za mafuta zilizopo Halmashauri na Kituoni....................................129

Jadweli Nambari 69 : Dosari katika utumiaji wa rasilimali ya mafuta.....129

Jadweli Nambari 70: Hati za malipo zenye vielelezo pungufu..............131

Jadweli Nambari 71: Watoa huduma ambao hawakusajiliwa na Mamlaka ya Ununuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma.......133

Jadweli Nambari 72 : Kutokuwepo kwa uwiyano wa kumbu kumbu za kifedha...134

Jadweli Nambari 73: Ukusanyaji wa mapato kinyume na makadirio......135

VIFUPISHO

BOT	Benki Kuu ya Tanzania
CAG	Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali
CI	Claritas International
E-Government Policy	Sera ya Tehama ya Serikali
EPICOR	Mfumo wa Usimamizi wa Fedha
EY	Ernst & Young
IAU	International Audit Unit
IFMIS	Integrated Financial Management Information System
IIA	Institute of Internal Audit
INTOSAI	International Organisation of Supreme Audit Institution
IPSAS	International Public Sector Accounting Standards
ISA	International Standards on Auditing
ISSAIs	International Standards of Supreme Audit Institutions.
LAAC	Kamati ya kuchunguza hesabu za Mashirika ya Umma.
MUTM	Mfumo wa Utunzaji wa Taarifa za Mapato
NAOT	Ofisi ya Taifa ya Ukaguzi Tanzania
OCAGZ	Ofisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali

PBZ	Benki ya Watu wa Zanzibar
POS	Point Of Sales
SAI	Supreme Audit Institution
TAC	Tanzania Audit Corporation
TEHAMA	Teknolojia Habari na Mawasiliano

SHUKURANI

Napenda kutoa shukurani zangu za dhati kwa Mheshimiwa Dkt. Hussein Ali Mwinyi, Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi kwa jitihada zake za mara kwa mara anazoendelea kuzichukuwa ikiwa ni pamoja na kuweka msisitizo na kutoa maelekezo katika kufanya marekebisho juu ya dosari mbali mbali zinazobainishwa katika Ripoti za Ukaguzi wa Hesabu za Serikali pamoja na hatua anazoendelea kuzichukua kutokana na hoja za ukaguzi zinazoibuliwa kuhusu matumizi ya fedha pamoja na usimamizi wa rasilimali za Umma.

Shukurani zangu za dhati ziende kwa Mheshimiwa Spika wa Baraza la Wawakilishi, Wenyeviti na Wajumbe wa Kamati zote za kudumu za Baraza la Wawakilishi kwa kujitolea kwa dhati kujadili na kutoa maelekezo pamoja na kufuatilia hatua zinazochukuliwa na Serikali kutokana na dosari zilizojitokeza na kuibuliwa katika Ripoti za Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali katika kusimamia uwajibikaji na utekelezaji wa majukumu ya watendaji katika sekta mbali mbali za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar.

Aidha, napenda kutoa shukurani zangu za dhati kwa Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar kwa jitihada mbali mbali zinazochukuliwa katika kuimarisha na kuijengea uwezo Ofisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali katika kutekeleza majukumu yake ya kikatiba.

Vile vile napenda kutoa shukurani zangu za dhati kwa Wizara ya Nchi Ofisi ya Rais Katiba Sheria Utumishi na Utawala Bora pamoja na Bodi ya Utumishi ya Ofisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali kwa kusimamia maadili na nidhamu ya wafanyakazi wa Ofisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali na kupelekea kuimarika kwa nidhamu na uwajibikaji katika utekelezaji wa majukumu ya kazi za ukaguzi.

Kwa namna ya kipekee niwashukuru wafanyakazi wote wa Ofisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali, Ofisi ya Taifa ya Ukaguzi (NAOT), Tanzania Audit Corporation (TAC Associates), Claritas International pamoja na Ernst & Young (EY) kwa kufanya kazi za ukaguzi kwa mashirikiano na Ofisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali pamoja na juhudi zao mbali mbali walizozichukuwa hadi kukamilika kwa ripoti hii.

Mwisho, niwashukuru wale wote waliochangia kwa namna moja au nyengine kuanzia kazi za ukaguzi, ufuatiliaji wa maeneo mbali mbali yaliyokaguliwa hadi kukamilika kwa ripoti hii ya ukaguzi kwa mwaka wa fedha 2020/2021.

Aidha, nitakuwa mchache wa shukurani kama sitatambua jukumu la vyombo mbali mbali vya habari kwa kazi kubwa wanayoifanya katika kuutambulisha Umma juu ya kazi zinazofanywa na Ofisi ya Mdhibiti ya Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali ambapo matokeo na mapendekezo ya kazi hizo huwasilishwa kwa jamii kupitia kazi za ukaguzi zilizofanywa na Ofisi hii.

Natumia fursa hii, kuwasihi wafanyakazi wa Ofisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali kuendelea kuwa na moyo wa dhati katika kufanya kazi kwa bidii na kuongeza mashirikiano kwa ajili ya siku zijazo ili kuendelea kudumisha nidhamu ya Ofisi ya Mdhibiti katika kutoa huduma za ukaguzi zenye ubora, kuhimiza uwajibikaji na kuzingatia thamani ya fedha katika makusanyo ya fedha na matumizi ya rasilimali za Umma.

DIBAJI

Ninafuraha kubwa ya kuwasilisha Ripoti ya Ukaguzi inayohusu Ukaguzi wa Hesabu za Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa mwaka wa fedha unaoishia tarehe 30 Juni , 2021. Wasilisho hilo ni kwa mujibu wa Katiba ya Zanzibar ya mwaka 1984 Kifungu cha 112 pamoja na kifungu namba 123(4) cha Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2016 ambapo Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali anawajibika kikatiba kukagua hesabu za Taasisi za Serikali na baadae kutoa taarifa zake za ukaguzi huo kila mwaka. Taarifa hizo zitaelezea hali halisi za mapato na matumizi ya fedha kutoka Mfuko Mkuu wa Hazina ya Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar pamoja na utekelezaji wa Sheria mbali mbali zikiwemo Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2016, Sheria Nambari 11 ya Ununuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma ya mwaka 2016 pamoja na sheria nyenginezo.

Kwa Mujibu wa Mamlaka niliyonayo ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali (CAG), ni jukumu langu la kutoa taarifa huru, zilizosahihi na zilizojitosheleza kwa Mhe. Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi kuhusiana na usimamizi wa fedha pamoja na matumizi sahihi ya rasilimali za Umma na hatimae taarifa hizo kuwasilishwa Baraza la Wawakilishi kwa hatua za utekelezaji.

Ripoti hii imejumuisha mambo mbali mbali yaliyobainika katika ukaguzi nilioufanya katika Mamlaka za Serikali za Mitaa ambapo kwa mwaka wa fedha 2020/2021 jumla ya hati za ukaguzi kumi na mbili (12) zimetolewa kwa Manispaa, Mabaraza pamoja na Halmashauri za Wilaya katika Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar ambapo hati hizo zimetolewa kutokana na ukaguzi uliofanyika kupitia vitabu na kumbukumbu za hesabu kwa mujibu wa sheria na kanuni za ukaguzi. Kati ya hati 12 zilizotolewa jumla ya taasisi nane (8) zimepata Hati zinazoridhisha, na jumla ya taasisi nne (4) zimepata Hati zisizoridhisha na hakuna taasisi iliyopata hati yenye shaka au kushindwa kutoa maoni ya ukaguzi kwa mwaka wa fedha unaoishia tarehe 30 Juni, 2021.

Nilifanya Ukaguzi huu kwa kuangalia mifumo ya udhibiti wa ndani, taratibu za ununuzi, utayarishaji wa taarifa za fedha na nyaraka zilizoambatishwa, kwa kuzingatia Sheria na Kanuni zilizowekwa pamoja na kuzingatia Viwango kubalifu vya kitaifa na kimataifa vya Taasisi za Juu za Hesabu za Serikali (ISSAIs) vinavyotolewa na Shirika la Kimataifa la Taasisi za Juu za Ukaguzi (INTOSAI) ambazo zinahusu ukaguzi wa Sekta za Umma.

Nimetoa Hati za Ukaguzi kwa kuzingatia Taarifa za Fedha nilizozikagua na kuzitolea ripoti ya ukaguzi kwa kila taasisi ambayo ilikaguliwa. Aidha, nilitoa barua za ukaguzi "Management Letters" zinazoonesha dosari zilizobainika kwa kila Manispaa, Baraza la Mji na Halmashauri za Wilaya zilizokaguliwa na kutolewa mapendekezo ya ukaguzi kwa lengo la kuboresha na kuondoa dosari zilizobainika ili kuepusha dosari hizo kutokujirejea kwa mara nyengine.

Ni matumaini yangu kwamba Baraza la Wawakilishi litaona taarifa zilizomo katika ripoti hii ni za muhimu katika kuisimamia Serikali na kuongeza uwajibikaji katika matumizi ya fedha na usimamizi wa rasilimali za umma ili kuhakikisha kunakuwa na utoaji bora wa huduma kwa umma wa wazanzibari ambao inawahudumia. Katika suala hili nitashukuru kama nitapokea maoni kutoka kwa watumiaji wa ripoti hii juu ya jinsi ya kuiboresha zaidi katika siku zijazo.

Nichukue fursa hii kwa dhati kumshukuru na kumpongeza Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Mheshimiwa Dk. Hussein A. Mwinyi kwa jitihada zake anazoendelea kuzichukuwa katika kufuatilia Ripoti za Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali kwa lengo la kusimamia na kuimarisha uwajibikaji katika matumizi ya rasilimali za Umma hali inayopelekea kuimarika kwa utawala bora.

....

DKT. OTHMAN ABBAS ALI

MDHIBITI NA MKAGUZI MKUU WA HESABU ZA SERIKALI

ZANZIBAR

MUHTASARI

Ripoti ya jumla inatoa matokeo ya ukaguzi wa hesabu za Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa mwaka wa fedha 2020/2021 ambao unahusu Taasisi kumi na mbili (12) zilizowasilisha taarifa za hesabu na kukaguliwa. Hata hivyo sikuweza kushiriki kwa baadhi ya ukaguzi shirikishi ninaoufanya na Taasisi ya Taifa ya Ukaguzi kutokana na kutokuwa na bajeti toshelevu.

Hati za Ukaguzi

Kwa ujumla, nimebaini taasisi zilizokaguliwa zimeonesha utendaji mzuri kutokana na kuongezeka kwa taasisi zilizopewa hati zinazoridhisha kutoka hati 2 kwa mwaka wa fedha 2019/2020 hadi kufikia hati 8 kwa mwaka wa fedha 2020/2021 kukiwa na ongezeko la hati 6 sawa na asilimia 50 ya ongezeko.

Aidha, hati zenye kasoro (modified opinion) zimepungua kutoka hati 8 kwa mwaka wa fedha 2019/2020 hadi kufikia hati zero (0) kwa mwaka wa fedha 2020/2021 sawa na asilimia 100 ya mafanikio yatokanayo na muamko mkubwa wa Maafisa Masuuli katika kusimamia matumizi ya fedha na rasilimali za Umma. Ofisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali inapongeza kwa dhati jitihada zilizochukuliwa na Serikali za kuwajengea uwezo maafisa masuuli katika kusimamia majukumu yao pamoja na kuhakikisha kunakuwa na matumizi mazuri ya fedha na rasilimali za umma.

Ni imani yangu ya kwamba jitihada hizo zitaendelea katika kusimamia matumizi ya fedha na rasilimali za umma ikiwa ni pamoja na kuendelea kufuata sheria, kanuni pamoja na miongozo mbali mbali inayoelekeza utaratibu mzima unaopaswa kufuatwa ili kuweza kufikia katika viwango vinavyokubalika vya utayarishaji na uwasilishaji wa hesabu za mwisho wa mwaka vya kitaifa na kimataifa.

Ufuatiliaji na utekelezaji wa Mapendekezo ya miaka iliyopita

Hali ya utekelezaji wa mpango kazi ulioandaliwa na Serikali kupitia Maafisa Masuuli juu ya mapendekezo ya ukaguzi yaliyotolewa kwa Taasisi mbali mbali kwa kuzingatia majibu ya Serikali yaliyowasilishwa kwa Kamati ya kudumu ya Baraza la Wawakilishi (LAAC) kwa lengo la kuboresha na kuimarisha usimamizi na udhibiti wa fedha za Umma.

Kwa mwaka wa fedha 2019/2020, jumla ya mapendekezo 832 yakijumuishwa

na maagizo ya Kamati ya LAAC yaliyotolewa kwenda kwa maafisa masuuli wakati wa kamati hiyo ikifuatilia utekelezaji wa hoja zilizoibuliwa kwenye kitabu cha Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali. Katika kufanya ukaguzi kuhusu mapendekezo yaliyotolewa imebainika kwamba jumla ya mapendekezo 502 yalitolewa kwa Maafisa Masuuli kupitia barua za mapungufu "Letter of Weakness" yaliweza kufanyiwa kazi hali iliyopelekea kupatikana kwa maboresho kutokana na kuongezeka kwa umakini katika usimamizi wa majukumu ambapo kutokana na hali hiyo dosari hizo hazikuweza kujirejea katika ukaguzi wa mwaka wa fedha 2020/2021.

Hata hivyo jumla ya mapendekezo 228 yalipitwa na muda, vile vile imebainika mapendekeo 102 bado hayajatekelezeka na kupelekea baadhi ya dosari kujitokeza kwa mwaka wa fedha 2020/2021 ambapo baadhi yake yamepelekea kupatikana kwa hati zisiozoridhisha kwa baadhi ya Taasisi.

Ofisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali inatambua na kuthamini juhudi za Serikali kupitia Maafisa masuuli pamoja na Ofisi ya Rais Fedha na Mipango kuendelea kuchukuwa jitihada za kufanya maboresho makubwa ya utekelezaji wa hoja za ukaguzi ikiwemo utayarishaji wa hesabu za mwisho wa mwaka zenye kukidhi viwango vya uhasibu vilivyowekwa ambapo kwa namna ya pekee imepelekea kupungua kwa dosari za uandaaji wa hesabu hizo hali ambayo imesaidia kuboresha mifumo ya udhibiti wa ndani itakayosaidia kujiepusha kujirudia kwa hoja za ukaguzi pamoja na kuzingatia umuhimu wa uwajibikaji na Utawala Bora.

Usimamizi na Ukusanyaji wa Mapato

Kwa mwaka wa fedha 2020/2021 imebainika hali ya usimamizi na ukusanyaji wa mapato imeimarika kwa baadhi ya taasisi kwa kuweza kufikia malengo waliyojipangia pamoja na uwepo wa janga la maradhi ya UVIKO 19 lililoikumba Dunia ambapo imepelekea uchumi wa nchi mbali mbali kuyumba jambo ambalo limeathiri utekelezaji wa bajeti kwa nchi zenye uchumi wa kati ikiwemo Tanzania. Hata hivyo kwa upande wa makusanyo kwa baadhi ya Taasisi ikiwemo Manispaa, Mabaraza ya Miji na Halmashauri za Wilaya imebainika kuwepo kwa ukiukwaji wa sheria na miongozo inayohusiana na usimamizi wa makusanyo kwa kujitokeza vitendo vya ukusanyaji wa mapato nje ya mifumo iliyowekwa ambapo kumejitokeza kwa viashiria vya upotevu wa fedha za umma na kupelekea baadhi ya miradi ya maendeleo kutokutekelezeka

ipasavyo au kutekelezwa kwa kiwango kisichoridhisha. Aidha imebainika uwepo wa dosari za kukosekana kwa makadirio ya vyanzo vya mapato kwa baadhi ya Taasisi na kupelekea kutokujulikana kwa fedha halisi iliyokusanywa pamoja na iliyowasilishwa Mfuko Mkuu wa Hazina kwa ajili ya kuingia katika matumizi ya Serikali.

Ofisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali inaishauri Serikali kufanya utafiti wa vyanzo vipya vya mapato na kuhamasisha ulipaji kodi kwa hiari ili kuhakikisha makusanyo yanaendana na matumizi yaliyokusudiwa. Aidha, taarifa za makusanyo ya fedha na matumizi zinapaswa kufanyiwa usuluhisho kwa wakati, kuhesabiwa na kutotumika kabla ya kuwasilisha taarifa hizo katika Mfuko Mkuu wa Serikali. Hata hivyo jitihada za makusudi zinatakiwa zichukuliwe ikiwemo kusimamia na kufuata Sheria na kanuni zinazoruhusu baadhi ya taasisi kukusanya mapato na kuyatumia wenyewe kabla ya kuwasilishwa Mfuko Mkuu wa Serikali kwa Lengo la kuweza kudhibiti matumizi ya makusanyo yanayofanywa na Taasisi hizo.

Usimamizi wa Matumizi

Usimamizi wa matumizi ni eneo muhimu kwenye utendaji wa kila siku wa Serikali, hivyo ni jambo nililolipa umuhimu mkubwa katika ukaguzi huu. Katika mwaka wa fedha 2020/2021 hakuna tofauti kubwa iliyojitokeza ya ukiukwaji wa sheria ambapo imepelekea kujitokeza kwa matumizi mabaya ya fedha ikilinganishwa na Ripoti ya awali ya mwaka 2019/2020 ambapo imebainisha dosari mbali mbali zinazopaswa kufanyiwa kazi na maafisa masuuli ili kuboresha usimamizi wa rasilimali za umma kwa kuweka nidhamu ya matumizi ya fedha za walipa kodi.

Mapungufu ya matumizi mabaya ya fedha za umma yamebainishwa kwa kina kutokana na dosari mbali mbali zilizobainishwa katika ripoti hii ikiwemo kujitokeza kwa upotevu mkubwa wa fedha za umma zinazotokana na kulipa na kufanya matumizi ya fedha kusikozingatia sheria ya tozo za kodi ambapo kumepelekea Serikali kukosa mapato yatokanayo na kutokulipwa kodi za zuio au ongezeko la thamani. Hata hivyo kumejitokeza kwa kasoro za matumizi yanayotokana na kutokuzingatiwa usimamizi wa mikataba jambo ambalo limepelekea kufanyika kwa malipo bila ya kuzingatia matakwa ya makubaliano ya mikataba hiyo na kupelekea kuitia hasara Serikali.

Ofisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali inashauri maafisa

masuuli kuendelea kuimarisha mifumo ya udhibiti kwenye usimamizi wa matumizi ili kupunguza hatari ya matumizi mabaya ya fedha. Katika utekelezaji wa lengo hili Ofisi ya Rais Fedha na Mipango ni vyema kuweka Mfumo madhubuti utakao wezesha usimamizi wa matumizi ya fedha zinazotumwa kwa Manispaa, Mabaraza ya Miji, Halmashauri pamoja na kuhakikisha fedha ambazo hazijatumika zinarejeshwa Mfuko Mkuu wa Hazina ili kuweza kupangiwa matumizi kwa mwaka unaofuatwa, vile vile kuhakikisha nyaraka za malipo zinapatikana zinapohitajika kwa ajili ya ukaguzi zikiwa halisi (original) na toshelezi. Aidha kuhakikisha kuwa Sheria za Kodi na ununuzi zinazingatiwa kwa kudai stakabadhi za kielektroniki pamoja na kukata kodi ya zuio na ongezeko la thamani na kuziwasilisha kwenye mamlaka husika.

Tathmini ya Mifumo ya Udhibiti wa Ndani na Utawala Bora

Kwa mwaka wa fedha 2020/2021 ukaguzi ulifanya tathmini ya Mifumo ya udhibiti wa ndani na utawala bora pamoja na mfumo wa ukaguzi wa ndani, kamati ya ukaguzi, tathmini ya ubadhirifu, TEHAMA na usimamizi wa vihatarishi. Katika tathmini iliyofanyika ya mifumo ya udhibiti wa ndani ilibainika kuwa kuna taasisi nane (8) zenye mapungufu ambayo yalitokea katika mfumo wa ukaguzi wa ndani. Katika tathmini ya Kazi ya Kamati za Ukaguzi, ilibainika jumla ya Taasisi sita (6) zenye mapungufu ambapo baadhi ya Taasisi hizo hazina vitengo vya Kamati ya ukaguzi au kutokufanya kazi kwa Kamati hizo kwa mujibu wa matakwa ya Kisheria. Aidha tathmini ya Usimamizi wa Vihatarishi ilibainika taasisi mbili (2) zina mapungufu makubwa.

Tathmini ya Teknolojia ya Habari na Mawasiliano (TEHAMA) inaonesha kuwa taasisi zote zilizokaguliwa zina mapungufu katika matumizi na usimamizi wa mifumo ya TEHAMA jambo ambalo limepelekea kujitokeza kwa viashiria vya ubadhirifu na upotevu wa fedha za umma. Matokeo ya kina yameonyeshwa katika matokeo na mapendekezo ya ukaguzi katika kila ripoti za taasisi husika kwenye kitabu cha ukaguzi cha Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa mwaka wa fedha 2020/2021.

Ofisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali inashauri ili kusimamia vyema rasilimali za umma inapendekeza kuimairishwa kwa udhibiti wa ndani kwa kuhakikisha Sheria na taratibu zilizowekwa zinafuatwa. Aidha ni vyema kuhakikisha usimamizi wa vihatarishi na mifumo ya utawala inafanya kazi ipaswavyo ili kuondoa mianya ya upotevu wa fedha za umma.

RIPOTI YA MDHIBITI NA MKAGUZI MKUU WA HESABU ZA SERIKALI KWA HESABU ZA MAMLAKA ZA SERIKALI ZA MITAA KWA MWAKA WA FEDHA UNAOISHIA TAREHE 30 JUNI, 2021

SURA YA KWANZA

1.0 UTANGULIZI

Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali anawajibu wa kukagua hesabu zote za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar. Ukaguzi huo unafanyika kwa mujibu wa Katiba ya Zanzibar ya mwaka 1984 kifungu nambari 112 . Ukaguzi wa Hesabu za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar unajumuisha hesabu zote za Serikali kuu, Mashirika ya Umma na Taasisi zinazojitegemea, Serikali za Mitaa, Mamlaka na Taasisi mbali mbali pamoja na Miradi mbali mbali ya maendeleo na baadae kutoa taarifa ya ukaguzi wa hesabu hizo kwa mujibu wa masharti ya Katiba ya Zanzibar.

Kutokana na mamlaka ya kikatiba Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali anawajibu wa kuhakikisha kwamba fedha zote zinazokusudiwa kutolewa kutoka Mfuko Mkuu wa Hazina ya Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar matumizi yake yameidhinishwa kisheria ambapo Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali anawajibu wa kuidhinisha matumizi kutoka Mfuko Mkuu wa Hazina ya Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar na kufanya Ukaguzi wa hesabu hizo.

1.1 MAJUKUMU YA MDHIBITI NA MKAGUZI MKUU WA HESABU ZA SERIKALI

Kwa mujibu wa Katiba ya Zanzibar ya mwaka 1984 kifungu nambari 112 Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali anawajibika kukagua hesabu za Taasisi za Serikali na baadae kutoa taarifa zake za ukaguzi huo kila mwaka. Taarifa hizo zitaelezea hali halisi za mapato na matumizi ya fedha kutoka Mfuko Mkuu wa Hazina ya Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar pamoja na utekelezaji wa sheria mbali mbali zikiwemo Sheria za fedha, Sheria za manunuzi na sheria nyenginezo.

Kwa mujibu wa kifungu nambari 112 (3) cha Katiba ya Zanzibar ya mwaka 1984, Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali anawajibika kufanya yafuatayo:-

"a) Kuhakikisha kwamba fedha zote zinazokusudiwa kutolewa kutoka Mfuko Mkuu wa Hazina ya Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar, matumizi yake yameidhinishwa kisheria na iwapo atatosheka kwamba masharti hayo yatatekelezwa ipasavyo basi ataidhinisha fedha hizo zitolewe.

b) Kuhakikisha kwamba fedha zote ambazo matumizi yake yameidhinishwa yanatokana na fedha zilizomo katika Mfuko Mkuu wa Hazina ya Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar au fedha ambazo matumizi yake yameidhinishwa na sheria iliyotungwa na Baraza la Wawakilishi, na ambazo zimetumika kwa ajili ya shughuli zilizohusika na matumizi ya fedha hizo na kwamba matumzi hayo yamefanywa kwa kufuata idhini iliyotolewa kuhusu matumizi hayo; na

c) Angalau mara moja kwa kila mwaka kufanya ukaguzi na kutoa taarifa juu ya ukaguzi wa hesabu za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar, hesabu zinazosimamiwa na watumishi wote wa Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar, hesabu za Mahkama zote za Zanzibar, hesabu za Tume au vyombo vyengine vilivyoanzishwa na Katiba hii na hesabu zozote zinazohusika na Baraza la Wawakilishi. "

Ukaguzi wa hesabu umefanywa kwa kuzingatia miongozo na vigezo mbali mbali vya ukaguzi ili kukidhi matarajio ya wadau wetu na wananchi kwa ujumla. Ofisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali inaendelea kufanya uchambuzi wa njia bora zaidi kwa kufanya ukaguzi utakaoleta tija na kuongeza wigo na maeneo yanayokaguliwa kwa lengo la kuimarisha utendaji na uwajibikaji katika sekta za Umma.

1.2 UPEO NA MADHUMUNI YA RIPOTI YA UKAGUZI

Ripoti hii imekusanya taarifa za ukaguzi wa hesabu za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar zikiwemo Taasisi zilizopo chini ya Mamlaka za Serikali za Mitaa kwa kuzingatia taarifa za mapato na matumizi ya kawaida, matumizi ya maendeleo pamoja na michango mbali mbali kutoka kwa Washirika wa Maendeleo, kwa kipindi cha mwaka ulioishia tarehe 30 Juni, 2021.

Ukaguzi ulifanyika kwa mujibu wa viwango vya kitaifa na kimataifa vya ukaguzi na kujiridhisha kwamba taarifa zitakazotolewa zitaonyesha sura sahihi na halisi ili kutoa uhakika kwamba taarifa za mapato na matumizi zimefuata Sheria, Kanuni na taratibu zilizopo. Taarifa za hesabu zilizokaguliwa zilijumuisha hesabu za mwisho wa mwaka pamoja na taarifa mbalimbali zinazohusiana na hesabu hizo.

Miongoni mwa taarifa hizo ni kama zifuatazo:-

I. Mizania ya Hesabu.

II. Taarifa ya Mapato na Matumizi.

III. Taarifa ya mtiririko wa fedha.

IV. Taarifa ya uwiano na bajeti na kiasi halisi cha matumizi.

V. Taarifa za utekelezaji wa Miradi ya maendeleo.

VI. Sera za uhasibu na maelezo ya taarifa za fedha.

VII. Taarifa ya utekelezaji wa kazi za Mabaraza ya Manispaa, Miji, na Halmashauri

Mabadiliko ya mifumo ya ukaguzi na uhasibu yanayotokea kwa mujibu wa viwango vya kitaifa na kimataifa yamepelekea kuwepo na mafanikio makubwa katika utendaji na uwajibikaji kwenye sekta za Umma katika ukusanyaji wa mapato na matumizi ya rasilimali za umma. Mafanikio hayo yametokana na kuimarika kwa mfumo wa fedha pamoja na utekelezaji wa sheria mbalimbali zikiwemo Sheria ya Usimamizi wa Fedha za Umma, Sheria ya Ununuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma, Sheria ya Tume ya Utumishi ya Idara Maalum za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar pamoja na Sheria nyenginezo na kupelekea kuimarika kwa uwazi na uwajibikaji katika taasisi za Umma pamoja na utekelezaji wa miradi mbali mbali ya maendeleo na kuleta tija kwa wananchi na kufanikisha lengo la Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar katika kuimarisha dhana nzima ya utawala bora.

1.3 NJIA ZILIZOTUMIKA KATIKA UKAGUZI

Katika kufanya ukaguzi wa hesabu za Mamlaka za Serikali za Mitaa mbinu na njia mbali mbali za ukaguzi zilitumika ikiwemo taratibu za ukaguzi zifuatazo: -

1. Kutoa barua za awali za maandalizi ya ukaguzi (Engagement Letter) kwa Taasisi inayokaguliwa.

2. Kuangalia viashiria vya maeneo hatarishi katika taasisi zinazokaguliwa kwa lengo la kupata uelewa wa mazingira ya taasisi hiyo ikiwemo mfumo wa udhibiti wa ndani na kubaini viashiria vitakavyoathiri udhibiti wa ndani pamoja na utendaji wa taasisi.

3. Kuandaa mikakati ya ukaguzi kuanzia mpango wa awali hadi mpango mkuu wa ukaguzi (Pre Planning, Strategic Planing and detailed Planning) itakayozingatia muelekeo na upeo wa ukaguzi ambapo utaonyesha dira na dhamira nzima ya ukaguzi huo.

4. Kufanya kikao cha kuanza kazi za ukaguzi (Entrance Meeting) pamoja na uongozi wa Taasisi zinazokaguliwa.

5. Kupitia na kuhakiki nyaraka mbalimbali pamoja na kupata taarifa kutoka kwa wahusika ili kupata uelewa wa kazi za Taasisi zinazokaguliwa.

6. Kutumia njia na mbinu mbalimbali za ukaguzi kama ilivyoainishwa kwenye muongozo wa ukaguzi (Regularity Audit Manual).

7. Kufanya kikao cha kumaliza ukaguzi (Exit Meeting) na uongozi wa Taasisi inayokaguliwa baada ya kumaliza ukaguzi ambapo katika kikao hicho wakaguzi na uongozi wa taasisi hupitia kwa pamoja hoja zilizojitokeza wakati wa ukaguzi.

8. Kutoa ripoti ya ukaguzi ya awali (Management letter) kwa uongozi wa taasisi inayokaguliwa itakayoainisha hoja za ukaguzi pamoja na mambo mbalimbali yaliyobainika wakati wa ukaguzi na kutoa nafasi kwa uongozi kutoa majibu na vielelezo kuhusiana na ripoti hiyo kwa muda unaotakiwa kwa mujibu wa sheria.

9. Kufuatilia majibu ya hoja za ukaguzi yaliyotolewa katika ripoti ya ukaguzi ya awali ili kuweza kujiridhisha na majibu ya hoja hizo.

10. Kutoa ripoti ya ukaguzi ya mwisho kwa taasisi zinazokaguliwa inayoonesha hoja za ukaguzi zilizotolewa katika ripoti ya ukaguzi ya awali ambazo hazikupata majibu yenye kuridhisha kutokana na hoja zilizotolewa.

11. Kutoa ripoti kuu ya mwaka kwa Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar kwa mujibu wa Katiba ya Zanzibar ya mwaka 1984.

1.4 UMUHIMU WA UKAGUZI KATIKA KUIMARISHA UTAWALA BORA

Lengo kuu la kufanya ukaguzi ni kuhakikisha kwamba fedha inayoidhinishwa na Baraza la Wawakilishi kutoka Mfuko Mkuu wa Serikali kwa mujibu wa sheria inatumika ipasavyo na kwa malengo yaliyokusudiwa kwa kuleta ufanisi na tija kwa maslahi ya wananchi na taifa kwa ujumla. Aidha ukaguzi wa hesabu unalenga kuimarisha uwajibikaji wa matumizi ya rasilimali za umma na kupelekea kuimarika kwa dhana nzima ya Utawala Bora.

Kuimarika kwa utendaji wa kazi za ukaguzi kunapelekea kuongezeka na kuimarika kwa uwazi na uwajibikaji katika ukusanyaji wa mapato na matumizi ya fedha na rasilimali za umma na kuleta tija na ufanisi na kufanikisha kutekeleza malengo yaliyopangwa na Serikali kwa wakati uliopangwa. Aidha kuimarika kwa utendaji wa kazi za ukaguzi kunapelekea kuimarika kwa hali ya uchumi wa nchi na kufanikiwa kuimarika kwa hali za wananchi kwa jumla.

Katika kufanikisha malengo ya Serikali ya kuimarisha utawala bora nchini, Ofisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali imejipanga kutekeleza majukumu yake ya kikatiba kwa kuongeza ufanisi wa kazi pamoja na kuendelea na jitihada zake za kuwajengea uwezo wafanyakazi kwa kuwapatia mafunzo na mbinu mbali mbali za ukaguzi ili kwenda sambamba na mabadiliko ya mifumo ya uhasibu na ukaguzi pamoja na mabadiliko ya kasi ya teknolojia duniani katika masuala ya udhibiti na ukaguzi wa hesabu za Serikali.

1.5 KAMATI ZA BARAZA LA WAWAKILISHI

Katika kuleta ufanisi na kufikia malengo ya Serikali iliyojipangia, Baraza la Wawakilishi ni nguzo imara katika kuimarisha uwajibikaji na kusimamia rasilimali za umma kuweza kutumika kwa malengo yaliyokusudiwa na kuleta tija kwa jamii. Aidha Kamati za Baraza la Wawakilishi zinatoa mchango mkubwa katika kujenga na kusimamia misingi ya utawala bora na uwajibikaji wa matumizi ya rasilimali za umma

Kwa kuzingatia majukumu na umuhimu wa Kamati za Baraza la Wawakilishi Ofisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali imekuwa ikishirikiana na Kamati hizo katika kufuatilia utekelezaji wa bajeti ya Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar pamoja na kuhakikisha kwamba taasisi za Serikali zinatekeleza malengo waliyojipangia kama yalivyoainishwa katika Bajeti zilizoidhinishwa na Baraza la Wawakilishi.

Hata hivyo upeo wa mahusiano wa Taasisi za ukaguzi duniani (SAIs) na Mabunge (Baraza la Wawakilishi) unatofautiana baina ya nchi na nchi duniani ambapo kuna baadhi ya nchi taasisi za ukaguzi huwa ni sehemu ya Bunge (Legislative) na baadhi huwa chini ya utawala (Executive) na baadhi ya nchi nyengine Taaisisi za ukaguzi huwa haziko upande wowote yaani (sio lagislative wala Executive). Kwa hivyo taasisi za ukaguzi zina jukumu ya kuzijengea uwezo kamati za ukaguzi za mabunge (Baraza la Wawakilishi) kwa lengo la kuzisimamia ripoti za Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali na kutoa ushauri na mapendekezo yao kwa taasisi za umma pamoja na Serikali.

Kutokana na utendaji kazi wa Kamati ya Baraza la Wawakilishi (LAAC) matokeo ya ukaguzi yanayotolewa pamoja na suala zima la kuidhinishwa bajeti ya taasisi za ukaguzi yamewekwa chini ya mamlaka ya Kamati hiyo kwa mujibu wa kifungu cha 35(1)(2) cha Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2016 kwa lengo la kuimarisha ufanisi, uwazi na uwajibikaji.

Aidha kwa mujibu wa chapisho la mwaka 2006 lililotolewa na Taasisi za ukaguzi za Juu duniani (INTOSAI) linaeleza mahusiano ya Mabunge na Taasisi za ukaguzi lazima yaoneshwe katika Katiba kufuatana na matakwa ya nchi husika kama ilivyobainishwa na kifungu 112 cha Katiba ya Zanzibar ya mwaka 1984 ambapo matoleo hayo yameeleza Taasisi za ukaguzi zinafanya kazi za ukaguzi kama mawakala wa mabunge kwa mujibu wa muongozo wa “Supreme Audit Institution”.

SURA YA PILI

HATI ZA UKAGUZI

2.0 UTANGULIZI

Kwa mujibu wa Viwango vya Kimataifa vya Ukaguzi Na. 1200 (ISSAI 1200), lengo la kufanya ukaguzi wa hesabu ni kumuwezesha mkaguzi kutoa hati ya ukaguzi iliyo huru na inayoeleza iwapo hesabu zinaonesha hali halisi ya kifedha ya Mamlaka za Serikali za Mitaa iwapo hesabu zao zimeandaliwa kwa kufuata viwango na mfumo unaokubalika.

Ukaguzi wa hesabu unafanyika ili kumpa uhakika mtumiaji wa hesabu husika kwamba hesabu hizo zimeandaliwa kwa kuzingatia viwango vinavyokubalika. Hili linafikiwa kwa kupanga na kutekeleza ukaguzi utakaomuwezesha mkaguzi kupata uhakika kwamba hesabu kwa ujumla wake hazina dosari kubwa zinazotokana na makosa ya kiutendaji au kughushi.

Hati ya ukaguzi ni maoni ya ukaguzi kuhusu hesabu zilizokaguliwa ili kumuwezesha mtumiaji kujua kama hesabu hizo zimeandaliwa kwa kufuata viwango vinavyokubalika vya uhasibu na vile vilivyotolewa na Bodi za Taaluma za uhasibu na ukaguzi za kimataifa zinazokubalika kwenye Mashirika ya Umma na Taasisi zinazojitegemea.

2.1 AINA ZA HATI ZA UKAGUZI ZILIZOTOLEWA

Kuna aina nne za Hati ya Ukaguzi na kila moja hutolewa kulingana na ushahidi uliokusanywa wakati wa ukaguzi. Hati hizo ni kama zifuatazo:-

2.1.1 Hati Inayoridhisha

Hati hii inatolewa na Mkaguzi pale anaporidhika kuwa taarifa za fedha alizokagua zimetayarishwa kwa usahihi na kwa kuzingatia viwango kubalifu vya kimataifa vinavyohusu uandaaji wa taarifa za fedha.

2.1.2 Hati Zisizoridhisha

Hati za Ukaguzi zilizopo kwenye kundi hili zinatolewa pale ambapo mkaguzi ameshidwa kutoa Hati inayoridhisha. Hati zilizopo kwenye kundi hili zimegawanywa katika aina tatu kama ilivyoonyeshwa hapa chini:-

2.1.3 Hati Yenye Shaka

Hati Yenye Shaka hutolewa pale ambapo Mkaguzi wa Hesabu za Serikali ameshindwa kupata vielelezo au ushahidi wa kuthibitisha usahihi wa taarifa za fedha zilizoandaliwa na amejiridhisha kuwa madhara yanayoweza kutokana na kukosekana kwa vielelezo au ushahidi huo yanaweza kuathiri usahihi wa taarifa hizo za fedha zilizoandaliwa.

2.1.4 Hati Mbaya (Adverse Opinion)

Hati hii hutolewa pale ambapo mkaguzi amepata ushahidi na vielelezo vya kutosha kuwa dosari zilizobainika wakati wa ukaguzi kwa ujumla wake zina mapungufu makubwa na ya msingi katika usahihi wa taarifa za fedha husika.

2.1.5 Kushindwa Kutoa Maoni (Disclaimer of Opinion)

Hati hii hutolewa pale ambapo mkaguzi anaposhindwa kupata ushahidi na vielelezo vinavyo jitosheleza vinavyohusiana na taarifa za fedha zilizoandaliwa kwa ajili ya ukaguzi. Hati ya aina hii inapotolewa inamaanisha kuwa Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali ameshindwa kutoa maoni yake kutokana na dosari hizo.

2.2 MASUALA YENYE MSISITIZO (EMPHASIS OF MATTER) NA MAMBO MENGINEYO (OTHER MATTER)

Pale inapofaa, ripoti ya mkaguzi juu ya taarifa za kifedha inaweza kujumuisha aya yenye maswala yenye msisitizo. Aya hizo, hazibadilishi hati za ukaguzi (Hati Zisizoridhisha) na hazibadilishi maoni zaidi (kwa maoni yaliyobadilishwa) aidha pia Aya hiyo haibadilishi maoni yaliyotolewa juu ya Taarifa za fedha zilizoandaliwa.

2.2.1 Aya ya Masuala yenye Msisitizo (Emphasis of Matter)

Aya hii inajumuishwa katika ripoti ya ukaguzi ikirejea maswala yaliyowasilishwa ipasavyo au kufichuliwa katika taarifa za kifedha kwamba, kwa maoni ya kitaalam ukaguzi umeona umuhimu wa kuwaeleza watumiaji wa taarifa za kifedha. Aya hii imejumuishwa katika ripoti ya ukaguzi kwa kichwa cha Habari kijulikanacho kama **'Masuala Yenye Msisitizo'.**

2.2.2 Mambo Mengineyo (Other Matter)

Aya hii inajumuishwa katika ripoti ya ukaguzi ili kuweka mkazo kwenye masuala mengine nje ya yale yaliyofafanuliwa katika taarifa za Fedha ikiwemo maoni ya kitaalamu pale ambapo ukaguzi uliofanyika umeona kuna umuhimu wa kuwafahamisha watumiaji wa Taarifa za fedha. Aya hii imejumuishwa katika ripoti ya ukaguzi ikiwa na kichwa cha Habari '**Mambo Mengineyo'.**

2.3 MSINGI WA HATI ZA UKAGUZI

Ili kufikia kwenye hati zilizotolewa, ukaguzi ulizingatia hali halisi ya matokeo ya ukaguzi kwa kila taasisi iliyokaguliwa. Ukaguzi huo ulifanyika kulingana na matakwa ya Viwango vya Kimataifa vya Taasisi Kuu za Ukaguzi (ISSAIs). Viwango hivyo vinanitaka kuandaa mpango wa ukaguzi, kufanya ukaguzi, na kutoa ripoti ya matokeo ya ukaguzi huo. Pia, vinanitaka kufuata maadili ya ukaguzi ili kuhakikisha kuwa ukaguzi uliofanyika una ubora unaokubalika kwa hali ya juu. Ukaguzi ulijumuisha uchunguzi wa nyaraka mbalimbali zinazohusiana na kiasi cha fedha kilichoripotiwa kwenye taarifa za fedha. Pia, ulijumuisha tathmini ya makadirio na maamuzi yaliyofanywa na menejimenti ya Manispaa, Mabaraza ya Miji na Halmashauri za Wilaya wakati wa uandaaji wa taarifa za fedha, utoshelezi wa mambo yaliyoripotiwa kwenye taarifa za fedha, iwapo sera za uhasibu zinazotumika zinaendana na mazingira halisi ya utekelezaji wa majukumu ya taasisi inayokaguliwa na kwa mujibu wa Viwango vya Kimataifa vya Uhasibu katika Sekta za Umma, na kama sera hizo zinajitosheleza na zimekuwa zikitumika mwaka hadi mwaka.

Kaguzi zilizofanyika zilipangwa na kutekelezwa kwa namna ambayo iliwezesha ukusanyaji wa taarifa zote muhimu na maelezo ya menejimenti yaliyokuwa yanahitajika ili kuhakikisha upatikanaji wa kutosha wa nyaraka kwa ajili ya kutoa uhakika iwapo taarifa za fedha zilizokaguliwa hazina mapungufu makubwa yaliyosababishwa na ubadhirifu au kwa bahati mbaya.

Nilifanya ukaguzi wangu kwa uhuru na sikuwa na mgongano wa maslahi na taasisi yoyote niliyoikaguwa kwa mujibu wa kanuni za maadili zilizotolewa na Bodi ya Kimataifa ya Viwango vya Maadili kwa Wahasibu pamoja na Kanuni za Maadili zilizotolewa na Bodi ya Taifa ya Wahasibu na Wakaguzi wa Hesabu Tanzania na nilitekeleza wajibu wangu wa kimaadili kwa mujibu wa matakwa hayo.

Ni imani yangu kuwa ushahidi nilioupata ulikuwa sahihi na ulijitosheleza katika kutoa hati za ukaguzi na pale ambapo nilishindwa kupata ushahidi wa kutosha sikutoa hati za ukaguzi.

2.4 HATI ZA UKAGUZI ZILIZOTOLEWA KWA MAMLAKA ZA SERIKALI ZA MITAA KWA MWAKA WA FEDHA 2020/2021

Katika mwaka wa fedha 2020/2021 jumla ya hati za ukaguzi Kumi na Mbili (12) zimetolewa kwa Mamlaka za Serikali za mitaa kutokana na ukaguzi uliofanyika kupitia vitabu na kumbukumbu za hesabu kwa mujibu wa sheria na kanuni za ukaguzi. Kati ya hati 12 zilizotolewa jumla ya taasisi nane (8) zimepata Hati zinazoridhisha, na jumla ya taasisi nne (4) zimepata Hati zisizoridhisha na hakuna taasisi iliyopata hati yenye shaka au kushindwa kutoa maoni ya ukaguzi kwa mwaka wa fedha unaoishia tarehe 30 Juni, 2021.

Mchanganuo wa Hati za ukaguzi zilizotolewa ni kama inavyoonekana katika jadweli lifuatalo:-

Jadweli Nambari 1: Hati za ukaguzi zilizotolewa kwa mwaka wa fedha 2020/2021

Namba	Fungu	Wizara/Taasisi	Aina ya Hati iliyotolewa
1.	Ruzuku	Baraza la Jiji la Zanzibar	Hati Inayoridhisha
2.	Ruzuku	Baraza la Manispaa ya Mjini	Hati Inayoridhisha
3.	Ruzuku	Baraza la Manispaa Magharibi "A"	Hati Isiyoridhisha
4.	Ruzuku	Baraza la Manispaa Magharibi "B"	Hati Isiyoridhisha
5.	Ruzuku	Baraza la Mji Chake Chake	Hati Isiyoridhisha
6.	Ruzuku	Baraza la Mji Mkoani	Hati Isiyoridhisha
7.	Ruzuku	Baraza la Mji Wete	Hati Inayoridhisha
8.	Ruzuku	Baraza la Mji Wilaya ya Kaskazini "A"	Hati Inayoridhisha
9.	Ruzuku	Baraza la Mji Wilaya ya Kaskazini "B"	Hati Inayoridhisha
10.	Ruzuku	Baraza la Mji Wilaya ya Kati	Hati Inayoridhisha
11.	Ruzuku	Halmashauri ya Wilaya ya Kusini Unguja	Hati Inayoridhisha
12.	Ruzuku	Halmashauri ya Wilaya ya Micheweni	Hati Inayoridhisha

2.4.1 Mwenendo wa Hati za Ukaguzi kwa Miaka Mitatu

Kwa ujumla, utendaji wa Taasisi zilizopo chini ya Serikali za Mitaa kwenye ubora wa taarifa za fedha zilizokaguliwa kwa kipindi kilichoishia tarehe 30 Juni 2021 umeboreka kwa kiasi kikubwa ikilinganishwa na taarifa za fedha zilizokaguliwa kwa miaka mitatu mfululizo ya nyuma. Idadi ya taasisi zilizopo chini ya Serikali za Mitaa ikiwemo Manispaa,Mabaraza ya Miji pamoja na Halmashauri za Wilaya zilizopata hati inayoridhisha imeongezeka kutoka hati mbili (2) kwa mwaka wa fedha 2019/2020 hadi kufikia hati nane (8) kwa mwaka wa fedha 2020/2021. Kutokana na kuimarika huko kumepelekea ongezeko la idadi ya Taasisi zilizopata hati zinazoridhisha.

Jadweli Nambari 2 : Mwenendo wa Hati za Ukaguzi kwa Mwaka 2020/2021 na Miaka Mitatu Mfululizo Iliyopita

Mwaka wa fedha	Hati Inayoridhisha	Hati Isiyoridhisha	Hati Yenye shaka	Hati Mbaya	Jumla ya hati zilizotolewa
2020/2021	8	4	0	0	12
2019/2020	2	0	7	1	10
2018/2019	10	0	1	0	11

Katika kufuatilia mwenendo wa hati za ukaguzi kwa taasisi zilizopo chini ya Mamlaka za Serikali za Mitaa imebainika kwamba jumla ya Taasisi mbili (2) zimeendelea kupata hati inayoridhisha kwa miaka mitatu mfululizo ambazo ni sawa na asilimia 20 ya hati zilizotolewa. Kwa hali hiyo, Ofisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali inazipongeza sana na inazitia moyo ili kuendeleza jitihada katika utekelezaji wa majukumu ikiwa ni pamoja na kuhakikisha usimamizi madhubuti wa masuala ya kifedha.

Ofisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali inazitaka Taasisi nyengine kuiga nyenendo za taasisi hizo kwa lengo la kuimarisha usimamizi bora wa fedha na rasilimali za umma. Hata hivyo Wakurugenzi wa Taasisi zinazoendelea kufanya vizuri wazidi kuchukuwa jitihada za makusudi katika kusimamia watendaji wao kwa kuzidisha bidii katika utekelezaji wa majukumu yao ili kuweza kuzidi kupiga hatua za mafanikio. Orodha ya halmashauri hizo ni kama inavyoonekana katika jaduweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 3: Manispaa, Mabaraza ya Miji na Halmashauri za Wilaya zilizopata Hati Inayoridhisha kwa miaka mitatu mfululizo

Namba	Jina la Taasisi	Aina ya hati iliyopata
1.	Baraza la Mji Wete	Hati Inayoridhisha
2.	Halmashauri ya Wilaya ya Kati Unguja	Hati Inayoridhisha

Aidha, baadhi ya taasisi zilizopo chini ya Mamlaka za Serikali za Mitaa ambazo zimebainika kupiga hatua za mafanikio ya kiutendaji na kupelekea kuimarika kutoka katika hati mbaya/yenye shaka kwa mwaka wa fedha 2019/2020 na kubainika kupata hati yenye kuridhisha kwa mwaka wa fedha 2020/2021 ni kama inavyoonekana katika Jaduweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 4: Manispaa, Mabaraza ya Miji na Halmashauri za Wilaya zilizojiimarisha kutoka yenye shaka/ isiyoridhisha na kupata hati inayoridhisha

Namba	Jina la Taasisi	Aina ya hati iliyotolewa mwaka wa fedha 2019/2020	Aina ya hati iliyotolewa mwaka wa fedha 2020/2021
1.	Baraza la Manispaa Mjini	Hati Yenye Shaka	Hati Inayoridhisha
2.	Baraza la Mji Wilaya ya Kaskazini 'A'.	Hati Mbaya	Hati Inayoridhisha
3.	Baraza la Mji Wilaya ya Kaskazini 'B'.	Hati yenye Shaka	Hati Inayoridhisha
4.	Halmashauri ya Wilaya ya Micheweni.	Hati yenye Shaka	Hati Inayoridhisha

Kwa hali hiyo, Ofisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali inazipongeza sana na inazitia moyo ili kuendeleza jitihada katika utekelezaji wa majukumu ikiwa ni pamoja na kuhakikisha usimamizi madhubuti wa masuala ya kifedha.

Hata hivyo, baadhi ya taasisi zilizopo chini ya Mamlaka za Serikali za Mitaa ambazo zimebainika kuendelea kuwa na kasoro za kiutendaji ambazo zimepelekea kuendelea kupata hati yenye shaka/Mbaya kwa mwaka wa fedha 2019/2020 na kubainika kuendelea na mwenendo usioridhisha wa kiutendaji katika usimamizi wa fedha na matumizi ya rasilimali za umma na hatimae kuendelea kutopata hati inayoridhisha kwa mwaka wa fedha 2020/2021.

Mchanganuo wa Taasisi zinazoendelea kutopata hati inayoridhisha ni kama inavyoonekana katika Jaduweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 5: Manispaa, Mabaraza ya Miji na Halmashauri za Wilaya zilizoendelea kupata hati yenye shaka/ isiyoridhisha.

Namba	Jina la Taasisi	Aina ya hati iliyotolewa mwaka wa fedha 2019/2020	Aina ya hati iliyotolewa mwaka wa fedha 2020/2021
1.	Baraza la Manispaa Magharibi "A" .	Hati Mbaya	Hati Isiyoridhisha
2.	Baraza la Manispaa Magharibi "B" .	Hati yenye Shaka	Hati Isiyoridhisha
3.	Baraza la Mji Chake Chake.	Hati yenye Shaka	Hati Isiyoridhisha
4.	Baraza la Mji Mkoani.	Hati yenye shaka	Hati Isiyoridhisha

Kwa hali hiyo, Ofisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali inazishauri Taasisi hizo kuongeza umakini katika usimamizi wa majukumu pamoja na kuongeza nidhamu katika usimamizi wa fedha na matumizi ya rasilimali za umma ili kuhakikisha tija iliyokusudiwa inapatikana ikiwemo kuwapatia huduma bora wananchi.

Aidha, Ofisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali inashauri uongozi wa Wizara husika kuhakikisha unasimamia na kuweka misingi imara itakayohakikisha uwepo wa matumizi bora ya rasilimali za umma, pamoja na kuwajengea uwezo watendaji wa taasisi hizo ili kuweza kukabiliana na majukumu yao ya kazi kwa uweledi na kwa kuzingatia misingi ya sheria, kanuni na miongozo mbali mbali ya usimamizi wa fedha za umma.

2.5 UWASILISHAJI WA HESABU ZA MWISHO WA MWAKA KWA MWAKA WA FEDHA 2020/2021

Kwa mujibu wa kifungu namba 119(1) cha Sheria ya Usimamizi wa Fedha za Umma Nambari 12 ya mwaka 2016 pamoja na kifungu namba 77 (1) cha Sheria ya Uanzishwaji wa Mamlaka za Serikali za mitaa Sheria nambari 7 ya

mwaka 2014 , Mamlaka za Serikali za Mitaa zinatakiwa zitayarishe na ziwasilishe kwa Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali, hesabu za mwisho wa mwaka ndani ya miezi mitatu baada ya kumalizika mwaka wa fedha ambapo hesabu hizo zitajumuisha taarifa za mapato na matumizi ya Taasisi hizo.

Kwa kipindi cha mwaka wa fedha 2020/2021 imebainika kwamba uwasilishaji wa taarifa za baadhi ya hesabu za Mamlaka za Serikali za Mitaa hazikuwasilishwa kwa wakati jambo ambalo limepelekea kuchelewa kukamilika kwa ukaguzi wa hesabu kwa wakati. Uwasilishaji wa hesabu hizo ni kama ifuatavyo:-

Jadweli Nambari 6: **Uwasilishaji wa hesabu za mwisho wa mwaka 2020/2021**

Namba	Fungu	Wizara/Taasisi	Tarehe iliyowasilishwa kwa ukaguzi	
			2019/2020	2020/2021
1.	Ruzuku	Baraza la Jiji la Zanzibar	--	27/09/2021
2.	Ruzuku	Baraza la Manispaa ya Mjini	24/09/2020	01/09/2021
3.	Ruzuku	Baraza la Manispaa Magharibi "A"	30/09/2020	27/09/2021
4.	Ruzuku	Baraza la Manispaa Magharibi "B"	28/09/2020	27/09/2021
5.	Ruzuku	Baraza la Mji Chake Chake	28/09/2020	28/11/2021
6.	Ruzuku	Baraza la Mji Mkoani	25/09/2020	26/10/2021
7.	Ruzuku	Baraza la Mji Wete	23/09/2020	08/11/2021
8.	Ruzuku	Baraza la Mji Wilaya ya Kaskazini "A"	30/09/2020	30/09/2021
9.	Ruzuku	Baraza la Mji Wilaya ya Kaskazini "B"	30/09/2020	30/09/2021
10.	Ruzuku	Baraza la Mji Wilaya ya Kati	29/09/2020	22/10/2021
11.	Ruzuku	Halmashauri ya Wilaya ya Kusini Unguja	-	28/09/2021
12.	Ruzuku	Halmashauri ya Wilaya ya Micheweni	30/9/2020	24/12/2021

SURA YA TATU

3.0 UANZISHWAJI WA MAMLAKA ZA SERIKALI ZA MITAA

Mamlaka za Serikali za Mitaa imeanzishwa kwa mujibu wa sheria ya uanzishwaji wa Mamlaka za Serikali za Mitaa sheria namba 7 ya mwaka 2014.

Katika kutekeleza majukumu yake Serikali za Mitaa zinawajibika kufanya kazi zake kwa kufuata sheria mbali mbali za Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar zikiwemo Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2016, Sheria Nambari 11 ya Manunuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma ya mwaka 2016 pamoja na Sheria Nambari 2 ya Utumishi wa Umma ya mwaka 2011.

3.1 LENGO LA KUANZISHWA KWA MAMLAKA ZA SERIKALI ZA MITAA

Mamlaka za Serikali za Mitaa zimeanzishwa kwa madhumuni ya kusogeza huduma kwa wananchi ili kuleta ufanisi wa utowaji huduma za Serikali,katika kutekeleza majukumu yake Mamlaka za Serikali za Mitaa zinasimamiwa na Mabaraza ya Madiwani ambao ndio wanaoidhinisha makadirio ya mapato na matumizi ya mamlaka hizo. Uendeshwaji wa Mamlaka za Serikali za mitaa unasimamiwa na Wakurugenzi ambao ndio Maafisa Wahasibu na ndio wenye jukumu la kusimamia ukusanyaji wa mapato na kuidhinisha matumizi ya Mamlaka za Serikali za Mitaa.

3.2 UKAGUZI WA HESABU ZA MAMLAKA ZA SERIKALI ZA MITAA

Ukaguzi wa hesabu ulifanyika kwa mujibu wa viwango vya kitaifa na kimataifa vya Ukaguzi na kujiridhisha kwamba taarifa za fedha zitakazotayarishwa zitaonyesha sura sahihi na halisi ili kutoa uhakika kwamba taarifa za mapato na matumizi zimefuata Sheria, Kanuni na taratibu zilizopo.

Ukaguzi wa Hesabu za Serikali za Mitaa kwa mwaka wa fedha 2020/2021 ulifanywa kwa kuangalia utekelezaji wa Sheria ya Uanzishwaji wa Mamlaka za Serikali za Mitaa nambari 7 ya mwaka 2014, Sheria Nambari 12 ya Usimamizi

wa fedha za Umma ya mwaka 2016, Sheria Nambari 11 ya Manunuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma ya mwaka 2016, Sheria Nambari 2 ya Utumishi wa Umma ya mwaka 2011 pamoja na Sheria nyenginezo.

Aidha ukaguzi uliangalia ufanisi wa mfumo wa udhibiti wa ndani, ufanisi katika ukusanyaji wa mapato, usimamizi wa matumizi, usimamizi wa mali za umma, usimamizi wa miradi ya maendeleo pamoja na mifumo ya utendaji wa Mamlaka za Serikali za Mitaa.

Ukaguzi umebaini kuwepo kwa kiwango cha wastani katika mfumo wa udhibiti wa ndani wa Mamlaka za Serikali za mitaa ambapo kiwango hicho kimepelekea kubainika dosari mbali mbali ambazo zimewasilishwa kwa Maafisa Wahasibu kwa ajili ya kupatiwa ufumbuzi na kufanyiwa marekebisho kwa hoja za ukaguzi zilizobainika. Aidha baadhi ya hoja za ukaguzi hazikuweza kurekebishwa kutokana na kutokupatikana kwa vielelezo vinavyohusiana na hoja hizo.

SURA YA NNE

4.0 DOSARI ZA UJUMLA ZILIZOBAINIKA KWA MWAKA WA FEDHA 2020/2021

Katika mwaka wa fedha 2020/2021 imebainika uwepo wa dosari mbali mbali zinazotokana na makosa ya kiutendaji pamoja na ukiukwaji wa sheria mbali mbali ambapo imepelekea dosari hizo kujitokeza mara kwa mara kwa kila taasisi au baadhi ya taasisi zilizopo chini ya Mamlaka za Serikali za Mitaa. Kuwepo kwa dosari hizo kunaweza kukapelekea kuharibu mtazamo wa hati za ukaguzi na hatimae taasisi kuweza kupata hati za ukaguzi usioridhisha au kushindwa kutoa maoni ya ukaguzi, baadhi ya dosari za ujumla zilizobainika kutoka katika Manispaa, Mabaraza ya Miji na Halmashauri mbali mbali ni kama inavyobainishwa hapo chini:-

4.1.1.1 Mapungufu yaliyojitokeza katika ufanyaji kazi wa kamati ya ukaguzi

Kifungu 118(1) cha Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2016 kinamtaka Katibu Mkuu au Mkuu wa Taasisi kuanzisha kamati ya ukaguzi kwa ajili ya kutathmini udhibiti wa ndani na pia kifungu nambari 30 cha kanuni ya fedha ya mwaka 2005 inazitaka Taasisi zote kuanzisha kamati hiyo ya ukaguzi.

Ukaguzi umebaini baadhi ya taasisi zilizopo chini ya Mamlaka za Serikali za Mitaa bado hazina usimamizi mzuri wa udhibiti wa ndani kwa kutokuanzisha vitengo au kwa kutokufanya kazi kwa vitengo hivyo kwa mujibu wa utaratibu, au kujitokeza dosari mbali mbali za kiutendaji ambazo zinakwaza kamati hizo kufanya kazi zake kwa mujibu wa sheria jambo ambalo linapelekea kamati za ukaguzi (Audit Committee) pamoja na kitengo cha ukaguzi wa ndani (Internal Audit Unit) kutokupitia kwa ripoti za Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali, hesabu za mwisho wa mwaka pamoja na kushindwa kutoa maoni ya marekebisho ya dosari na kasoro mbali mbali zilizobainishwa katika ripoti za Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali. Taasisi zilizobainika kuwa na dosari hizo ni zifuatazo:-

Jadweli Nambari 7 : Dosari za kiutendaji zilizobainika kwa vitengo vya usimamizi na udhibiti wa ndani

Namba	Jina la Taasisi	Dosari zilizobainika		
		Kamati ya Ukaguzi	Kitengo cha Ukaguzi wa Ndani	Bodi ya Zabuni
1.	Baraza la Mji Kaskazini "A"	Kutokufanya kazi ipasavyo kwa Kamati ya Ukaguzi	--	--
2.	Baraza la Mji Kaskazini "A"	Kutokufanya kazi ipasavyo kwa Kamati ya Ukaguzi	--	--

Ukaguzi unashauri taasisi zilizopo chini ya Mamlaka za Serikali za Mitaa kuhakikisha zinaweka udhibiti mzuri wa ndani ikiwemo kuvijengea uwezo vitengo vya ukaguzi wa ndani pamoja na Kamati za ukaguzi kwa kuvipatia mafunzo ya muda mfupi juu ya namna bora ya kutekeleza kazi zao ikiwemo kuzipitia na kuzitolea ufafanuzi ripoti za Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali kwa lengo la kuzishauri taasisi zao kufanya maboresho kwa dosari zote zitakazobainika kwa lengo la kuhakikisha kunakuwa na matumizi mazuri ya fedha na rasilimali za umma.

4.1.1.2 Kutokusajiliwa kwa baadhi ya vyanzo vya mapato

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika kuwepo kwa baadhi ya vyanzo vya mapato ambavyo havijasajiliwa na Manispaa/Mabaraza ya Miji/ Halmashauri za Wilaya kwa ajili ya ukusanyaji wa mapato vikiwemo mahoteli, nyumba za kulala wageni, gereji, viwanda vya ufundi seremala na maduka ya ushonaji wa nguo.

Kufanya hivyo kunapelekea kuikosesha Manispaa/Mabaraza ya Miji/ Halmashauri za Wilaya mapato yatokanayo na vyanzo hivyo ambapo ni kwenda kinyume na kifungu nambari 94 cha Sheria Nambari 7 ya Mamlaka za Serikali za Mitaa ya mwaka 2014. Dosari hiyo imebainika katika Taasisi zifuatazo:-

Jadweli Nambari 8 : Dosari zinazofanana zilizobainika katika Taasisi mbali mbali

Namba	Jina la Taasisi iliyobainika dosari hiyo
1.	Halmashauri ya Wilaya ya Micheweni

4.1.1.3 Kutokuwepo kwa Daftari la makadirio ya Vifungu vya Matumizi (Vote Book)

Ukaguzi umebaini kwamba baadhi ya Taasisi katika Mamlaka za Serikali za Mitaa hufanya matumizi mbali mbali bila kuwepo kwa daftari la makadirio ya vifungu vya matumizi (vote book).

Kutokuwepo kwa daftari la vifungu vya matumizi kunapelekea kushindwa kufanya tathmini ya uingizwaji wa fedha za matumizi kwa kila kifungu pamoja na matumizi ya kifungu hicho jambo ambalo ni kwenda kinyume na toleo lenye kumbu kumbu namba AD.5/184/01/07/80 la tarehe 9/6/2021 linalowataka wahasibu kufunga hesabu zao kwa mujibu wa daftari la makadirio ya vifungu vya matumizi. Dosari hii imebainika kwa taasisi mbali mbali za Mamlaka za Serikali za Mitaa kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 9: Taasisi zilizokuwa hazikufuata muongozo wa ufungaji wa hesabu

Namba	Jina la Taasisi
1.	Baraza la Jiji Zanzibar
2.	Baraza la Manispaa ya Mjini Zanzibar
3.	Baraza la Manispaa Magharibi "A"
4.	Baraza la Manispaa Magharibi "B"
5.	Baraza la Mji Wilaya ya Kaskazini "A"
6.	Baraza la Mji Chake Chake Pemba
7.	Baraza la Mji Mkoani Pemba

Ukaguzi unashauri Maafisa Masuuli kuhakikisha wanasimamia watendaji wao kikamilifu kutekeleza maagizo ya muongozo huo kwa lengo la kuhakikisha wanafuata taratibu na misingi ya ufungaji wa hesabu kwa mujibu wa viwango vilivyowekwa kitaifa na kimataifa ili kuepusha ukiukwaji wa Sheria ya Usimamizi wa fedha za Umma.

4.1.1.4 Kukosekana kwa buku linaloonyesha mienendo ya safari katika vyombo vya moto (log book)

Kifungu nambari 124(2) cha kanuni ya Utumishi wa Umma ya Mwaka 2014 kinaeleza "Katibu Mkuu au Mkuu wa Taasisi atahakikisha vyombo vyote vinavyotumika katika Taasisi yake vinakuwa na buku linaloonyesha matumizi ya chombo kwa safari husika".

Ukaguzi umebaini kuwa vyombo vya moto vya baadhi ya Manispaa/Mabaraza ya Miji/ Halmashauri za Wilaya havijawekewa buku linaloonyesha mienendo ya safari ya vyombo hivyo hali inayopelekea kushindwa kujiridhisha juu ya matumizi ya mafuta yanayonunuliwa na kutumika jambo ambalo linapelekea kujitokeza kwa ugumu wa kujua muda sahihi wa kuweza kufanyiwa matengenezo ya chombo husika.

Kufanya hivyo ni kwenda kinyume na kifungu namba 124(2) cha kanuni ya Utumishi wa umma ya mwaka 2014.

Dosari zilizobainika kwa Manispaa/Mabaraza ya Miji/ Halmashauri za Wilaya ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 10: Taasisi zilizokosa buku linaloonyesha mienendo ya safari katika vyombo vya moto (log book)

Namba	Jina la Taasisi
1.	Baraza la Mji Chake Chake Pemba
2.	Baraza la Mji Mkoani Pemba

Ukaguzi unashauri viongozi wa Manispaa/Mabaraza ya Miji/ Halmashauri za Wilaya kuhakikisha wanaanzisha daftari maalum la kurikodia mwenendo wa gari ili kuepusha hasara inayoweza kujitokeza kutokana na kuchelewa kufanyiwa matengenezo ya gari kwa kukosekana kwa taarifa ya mwenendo wa matumizi ya gari.

4.1.1.5 Kukosekana Daftari la Kuhifadhia Mali za Kudumu (Fixed Assets Register)

Kwa mujibu wa kifungu nambari 29(1)(a) cha Sheria ya Usimamizi wa fedha za Umma ya mwaka 2016 kinaeleza kwamba "Afisa Mhasibu wa Taasisi za Umma atahusika na kusimamia mali za Taasisi ya Umma".

Katika ukaguzi uliofanyika katika kipindi cha mwaka wa fedha 2020/2021 umebainika kwamba baadhi ya Taasisi zilizopo chini ya Mamlaka za Serikali za Mitaa hazina daftari la kuhifadhia mali za kudumu jambo ambalo linaweza kupelekea kutokujua umiliki wake na hatimaye kupelekea kupotea kwa mali hizo.

Kukosekana daftari la kuhifadhia mali za kudumu ni kwenda kinyume na Sheria ya Usimamizi wa Fedha za Umma nambari 29(1)(a) ya mwaka 2016.

Kukosekana daftari la kuhifadhia mali za kudumu kunaweza kupelekea mali zilizonunuliwa, zilizochakaa, zilizouzwa pamoja na zilizohamishwa kutokutambuliwa na kusababisha upotevu wa mali hizo.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Taasisi zilizopo chini ya Mamlaka za Serikali za Mitaa kuhakikisha kwamba daftari la mali za kudumu linaanzishwa kwa haraka ili kuweza kuzirikodi mali zote za kudumu za Baraza la Jiji la Zanzibar pamoja na thamani zake kwa mujibu wa sheria na kanuni husika ili kuweza kuzuia upotevu wa mali za Serikali. Dosari hii imebainika kwa taasisi mbali mbali za zilizo chini ya Mamlaka za Serikali za Mitaa kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 11: Taasisi zilizokuwa hazina daftari la kuhifadhia kumbu kumbu za mali za kudumu (Fixed Asset Register)

Namba	Jina la Taasisi
1.	Baraza la Jiji Zanzibar
2.	Baraza la Manispaa ya Mjini Zanzibar
3.	Baraza la Manispaa Magharibi "A"
4.	Baraza la Manispaa Magharibi "B"

4.1.1.6 Ucheleweshaji wa kuwasilisha taarifa za hesabu za mwisho wa mwaka

Kwa mujibu wa kifungu nambari 119(1) cha Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2016 kinawataka wakuu wa taasisi kutayarisha taarifa za mapato na matumizi na kuziwasilisha kwa Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali ndani ya kipindi cha miezi mitatu baada ya kukamilika kwa matumizi.

Ukaguzi umebaini baadhi ya Manispaa/Mabaraza ya Miji/ Halmashauri za Wilaya zimechelewa kuwasilisha hesabu za mapato na matumizi yanayosimamiwa na taasisi hizo kwa ajili ya ukaguzi kwa mujibu wa kifungu 119(1).

Kuchelewa kuwasilisha taarifa za hesabu za mwisho wa mwaka kwa wakati kunapelekea kujitokeza ugumu wa kuzifanyia kazi taarifa hizo ikiwemo kuzitolea maoni ya kitaalamu kutokana na kujitokeza kwa uharaka wa kuwahi kuwasilisha taarifa zilizokaguliwa kwa Mheshimiwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi kwa mujibu wa matakwa ya kifungu 122 cha Katiba ya Zanzibar ya mwaka 1984.

Ukaguzi unawashauri maafisa masuuli kuhakikisha wanawasilisha taarifa zao za hesabu za mwisho wa mwaka kwa wakati ili ziweze kutolewa maoni ya kitaalamu na kupelekea kuziwasilisha taarifa hizo kwa mheshimiwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi kwa mujibu wa sheria.

Baadhi ya Taasisi zilizobainika kuchelewesha kuwasilisha hesabu za mwisho wa mwaka ni kama zinavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 12 : Taasisi zilizochelewa kuwasilisha hesabu za mwisho wa mwaka

Na	Fungu	Wizara/Taasisi	Tarehe iliyowasilishwa kwa ukaguzi kwa mwaka 2020/2021
1.	Ruzuku	Baraza la Mji Chake Chake	28/11/2021
2.	Ruzuku	Baraza la Mji Mkoani	26/10/2021
3.	Ruzuku	Baraza la Mji Wete	08/11/2021
4.	Ruzuku	Baraza la Mji Wilaya ya Kati	22/10/2021
5.	Ruzuku	Halmashauri ya Wilaya ya Micheweni	24/12/2021

SURA YA TANO

5.0 MATOKEO NA MAPENDEKEZO YA UKAGUZI KWA MWAKA WA FEDHA 2020/2021

5.1 MAMBO YALIYOBAINIKA KATIKA MAMLAKA ZA SERIKALI ZA MITAA

5.1.1 BARAZA LA JIJI LA ZANZIBAR

Ukaguzi wa hesabu wa Baraza la Jiji la Zanzibar kwa mwaka wa fedha 2020/2021 umefanywa kwa kufuata sheria, kanuni na taratibu za ukaguzi wa mahesabu. Matokeo ya kazi hii yanatokana na ukaguzi wa kumbukumbu za hesabu za shughuli za Baraza la Jiji la Zanzibar pamoja na mfumo wa tathmini ya udhibiti wa ndani ambao unahitaji uangalifu wa uongozi wa Baraza la Jiji la Zanzibar.

Taarifa ya Mapato

Baraza la Jiji la Zanzibar kwa mwaka wa fedha 2020/2021 lilikadiriwa kupokea jumla ya shilingi 799,200,000 kutoka Mfuko Mkuu wa Hazina, kwa ajili ya matumizi ya kazi za kawaida.

Hadi kufikia tarehe 30 Juni, 2021 Baraza la Jiji la Zanzibar lilipokea jumla ya shilingi 141,254,999 kutoka Mfuko Mkuu wa Hazina sawa na asilimia 81 ya makadirio.

Taarifa ya Matumizi

Baraza la Jiji la Zanzibar kwa mwaka wa fedha 2020/2021 lilikadiriwa kutumia jumla ya shilingi 799,200,000 kwa ajili ya matumizi ya kazi za kawaida.

Hadi kufikia tarehe 30, Juni 2021 Baraza la Jiji la Zanzibar limepokea na kutumia jumla ya shilingi 141,254,999 kutoka Mfuko Mkuu wa Hazina sawa na asilimia 81 ya makadirio.

MATOKEO NA MAPENDEKEZO YA UKAGUZI

5.1.1.1 Malipo ya maposho yaliyolipwa bila ya kufuata utaratibu shilingi 1,350,000

Katika kipindi cha mwaka wa fedha 2020/2021 Baraza la jiji la Zanzibar limeanzisha utaratibu wa kutoa posho kwa wafanyakazi wake mbali mbali wa Baraza.

Ukaguzi umebaini posho hilo halikuidhinishwa na mamlaka husika ya utoaji posho kwa wafanyakazi, aidha utaratibu na miongozo ya utoaji posho kutoka Wizara ya Katiba, Sheria, Utumishi wa Umma na Utawala Bora kupitia kitengo cha maslahi haukutolewa kwa Baraza ili kuweza kutoa maposho hayo.

Kufanya malipo ya posho ambayo hayakuidhinisha na taasisi husika inayoruhusu utoaji wa maposho nikwenda kinyume na sheria ya utumishi wa umma nambari 2 ya mwaka 2011 pamoja na kanuni ya Utumishi wa Umma ya mwaka 2014.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza la Jiji la Zanzibar kuhakikisha kwamba inafuata taratibu za kisheria wa ulipaji wa posho hizo. Mchanganuo wa malipo hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 13 : Malipo ya maposho yaliyolipwa bila ya kufuata utaratibu

Hati ya malipo nambari	Kiasi cha fedha (Tshs.)	Aliyelipwa	Maelezo
6/7	450,000	Baraza la jiji Zanzibar	Ikiwa ni malipo ya posho la simu kwa watendaji wa baraza
2/9	450,000		
10/12	450,000		
Jumla	**1,350,000**		

5.1.1.2 Dosari katika matumizi ya Mafuta

Kwa mujibu wa Sheria na Kanuni ya Utumishi wa Umma ya mwaka 2014 pamoja na miongozo mbali mbali ya kiutumishi, viongozi wenye nafasi za uteuzi mafungu yao ya mafuta yanaingizwa katika mishahara yao ya kila mwezi.

Katika kipindi cha mwaka wa fedha 2020/2021, Baraza la Jiji la Zanzibar limetumia jumla ya lita 6,645 za mafuta ya Dizeli kwa viongozi mbali mbali wa Baraza na wale wasiokuwa wa Baraza ambapo ni kinyume na miongozo na taratibu za kiutumishi kwa kuwapatia viongozi hao mafuta ya utekelezaji wa shughuli za Baraza za kila siku.

Kufanya hivyo ni kwenda kinyume na taratibu, miongozo pamoja na Sheria na Kanuni ya Utumishi wa Umma mwaka 2014. Mchanganuo wa matumizi ya mafuta hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 14 : Mafuta yaliyotumika bila ya kufuata utaratibu

Muhusika	**Mkurugenzi**	**Naibu Mkurugenzi**	**Meya wa Jiji**	**Naibu Meya wa Jiji**
	Aina ya Mafuta	**Aina ya Mafuta**	**Aina ya Mafuta**	**Aina ya Mafuta**
	Dizeli	**Dizeli**	**Dizeli**	**Dizeli**
Mwezi				
Julai	-	-	-	-
Agosti	120	-	70	-
Septemba	105	290	260	
Oktoba	175	130	150	60
Novemba	290	50	200	100
Disemba	180	-	10	-
Januari	410	70	280	20
Februari	335	20	50	
Machi	760	-	170	-
Aprili	500	-	340	-
Mei	460	-	300	-
Juni	520	-	220	-
Jumla	**3,855**	**560**	**2,050**	**180**

Kutumia mafuta ya kuendeshea kazi bila ya kufuata taratibu, miongozo, sheria na kanuni za utumishi wa umma kunapelekea shughuli zilizokusudiwa kutofanyika kwa wakati uliopangwa.

Ukaguzi unaushauri uongozi wa Baraza la Jiji la Zanzibar kuhakikisha kwamba mafuta yote yanatumika kwa mujibu wa shughuli zilizokusudiwa.

5.1.2 BARAZA LA MANISPAA YA MJINI

Ukaguzi wa hesabu wa Baraza la Manispaa ya Mjini kwa kipindi cha mwaka wa fedha 2020/2021 umefanywa kwa kufuata sheria, kanuni na taratibu za ukaguzi wa mahesabu.

Taarifa ya Mapato

Baraza la Manispaa ya Mjini kwa mwaka wa fedha 2020/2021 lilikadiriwa kupokea jumla ya shilingi 14,082,469,160 kutoka Mfuko Mkuu wa Hazina, aidha Baraza la Manispaa ya Mjini lilikadiriwa kukusanya jumla ya shilingi 5,252,940,000 kutoka vyanzo vyake vya ndani.

Hadi kufikia tarehe 30 Juni, 2021 Baraza la Manispaa ya Mjini lilipokea jumla ya shilingi 12,726,894,194 kutoka Mfuko Mkuu wa Hazina sawa na asilimia 90.37 ya makadirio. Aidha Baraza la Manispaa ya Mjini lilikusanya jumla ya shilingi 4,626,293,115 kutoka vyanzo vyake vya ndani sawa na asilimia 88.10 ya makadirio.

Taarifa ya Matumizi

Baraza la Manispaa ya Mjini kwa mwaka wa fedha 2020/2021 lilikadiriwa kutumia jumla ya shilingi 19,335,409,160. Kati ya fedha hizo shilingi 18,149,069,160 kwa ajili ya kazi za kawaida na shilingi 1,186,340,000 kwa ajili ya kazi za maendeleo.

Hadi kufikia tarehe 30 Juni, 2021 Baraza la Manispaa ya Mjini lilitumia jumla ya shilingi 15,811,532,392.48 sawa na asilimia 81.78 ya makadirio . Kati ya fedha hizo shilingi 15,277,204,622.48 ni kwa ajili ya kazi za kawaida sawa na asilimia 84.18 ya makadirio na shilingi 534,327,770 kwa ajili ya kazi za maendeleo sawa na asilimia 45.04.

MATOKEO NA MAPENDEKEZO YA UKAGUZI

5.1.2.1 Kutokuwasilishwa nyaraka za makusanyo katika Baraza la Manispaa ya Mjini

Kwa mujibu wa kifungu nambari 31 cha makubaliano kupitia mkataba uliotiwa sahihi baina ya Baraza na Mzabuni kinaeleza kwamba "Mtoa huduma kila mwisho wa mwezi awasilishe stakabadhi za malipo, taarifa za benki (Bank Statements) na taarifa za usimamizi wa maegesho ya mwezi".

Ukaguzi umebaini taarifa hizo haziwasilishwi Baraza la Manispaa ya Mjini kwa mujibu wa kifungu cha makubaliano hayo. Kufanya hivyo ni kwenda kinyume na kifungu cha mkataba husika.

Kutofuatwa kwa makubaliano ya mkataba husika kupitia kifungu nambari 31 cha mkataba kunapelekea Baraza kutojua mwenendo wa maegesho hayo juu ya utekelezaji wake na kusababisha upotevu wa mapato husika.

Aidha kufanya hivyo ni kwenda kinyume na kifungu nambari 26(1)(k) cha Sheria Nambari 11 ya Ununuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma ya mwaka 2016.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza la Manispaa ya Mjini kuhakikisha kwamba mikataba inayofungwa na kuzawadiwa mzabuni, makubaliano yaliyomo katika mkataba husika yanatekelezwa kwa mujibu wa mkataba.

5.1.2.2 Kukosekana Mkataba wa Ukusanyaji wa mapato katika Maegesho ya Maeneo manne (4) ya Baraza la Manispaa ya Mjini

Baraza la Manispaa ya Mjini linamiliki sehemu mbali mbali za maegesho katika maeneo ya Mji ambayo hutumika kama ni vyanzo vyake vya ukusanyaji wa mapato ya ndani kwa kila mwaka.

Katika kipindi cha mwaka wa fedha 2020/2021 ukaguzi umebaini kwamba kuna maeneo manne (4) yakiwemo Mwembeladu Stand, Darajani Stand ya Shamba, Vuga Culture na Mabluu Soko la Samaki. Maeneo haya ya maegesho hapo awali hayakuwemo katika makubaliano ya mkataba wa ukusanyaji wa mapato baina ya Baraza na Mzabuni wa ukusanyaji wa mapato kupitia maegesho.

Ukaguzi umebaini mzabuni huyo kupewa kukusanya mapato katika maeneo hayo kinyume na mkataba husika. Aidha ukaguzi umebaini jumla ya shilingi 30,069,000 zilikusanywa kuanzia Julai 2020 hadi Aprili 2021 kupitia maegesho hayo.

Kufanya makusanyo katika maeneo ambayo hayakuwemo katika mikataba ya awali ni kwenda kinyume na Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2016 jambo ambalo linapelekea kutokujua kima halisi cha fedha kilichokusanywa na kile ambacho kinapaswa kuwasilishwa kwa ajili ya utekelezaji wa shughuli za Baraza.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza la Manispaa ya Mjini kuhakikisha kwamba mzabuni hakusanyi mapato ya Serikali bila ya kuwepo kwa makubaliano ya mkataba husika.

5.1.2.3 Hali ya ushukaji wa ukusanyaji wa mapato ya maegesho kupitia Kampuni ya ECONEX shilingi 172,876,914

Baraza la Manispaa ya mjini liliingia makubaliano ya mkataba na Kampuni ya ECONEX kuanzia mwaka 2019/2020 hadi mwaka 2020/2021 kwa ajili ya ukusanyaji mapato kupitia maeneo mbali mbali ya maegesho yaliyomo ndani ya Baraza la Manispaa ya Mjini.

Ukaguzi umebaini kumekuwepo na ukusanyaji wa mapato yanayotokana na maeneo ya maegesho ambayo imepatiwa Kampuni hiyo na Baraza katika vipindi tofauti kwa utekelezaji wa kazi zake, dosari iliyobainika ni kupungua kwa kiwango cha upatikanaji wa mapato yatokanayo na maegesho ya gari pamoja na vyombo vya moto kutoka shilingi 560,276,914 mwaka 2019/2020 hadi shilingi 387,400,000 mwaka 2020/2021 kukiwa na upungufu wa mapato ya shilingi 172,876,914 sawa na asilimia 31 ya makusanyo ya awali jambo ambalo ni kinyume na makubaliano ya mkataba husika.

Kujitokeza kwa kitendo cha kushuka kwa ukusanyaji wa mapato kunatoa dira ya kwamba usimamizi usioridhisha wa ukusanyaji wa mapato hayo au kutokuwa makini katika kuweka mikakati na udhibiti wa ukusanyaji wa mapato kwa kila chombo kinachowekwa katika maegesho ya vyombo vya moto jambo ambalo ni kinyume na makubaliano ya mkataba huo.

Aidha ukaguzi umebaini Kampuni ya ECONEX haikuwa na uwezo wa ukusanyaji wa mapato ya maegesho jambo ambalo limeisababishia Baraza la Manispaa ya Mjini kupoteza zaidi ya shilingi 172,876,914 za mapato katika kipindi hicho cha mkataba.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza la Manispaa ya Mjini kuhakikisha kwamba kabla ya kuingia makubaliano ya mkataba na kampuni basi lazima ifanye utafiti wa kutosha na kujiridhisha juu ya kampuni ambayo inataka kuingia nayo makubaliano ya ukusanyaji wa mapato ya Serikali. Mchanganuo wa mapato hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 15 : Tofauti iliyobainika ya makusanyo ya mapato ya maegesho

Tarehe ya Makusanyo 2019/2020	Makusanyo ya Mwaka 2019/2020 (Tshs)	Tarehe ya Makusanyo 2020/2021 (Tshs)	Makusanyo mwaka 2020/2021 (Tshs)	Tofauti upungufu wa makusanyo (Tshs)
07/10/2019	78,069,050	6/7/2020	25,000,000	53,069,050
06/11/2019	57,306,264	4/8/2020	27,000,000	30,306,264
05/12/2019	64,630,500	4/9/2020	30,000,000	34,630,500
02/01/2020	61,432,500	5/10/2020	30,000,000	31,432,500
03/02/2020	61,668,900	25/11/2020	25,000,000	36,668,900
04/03/2020	67,474,000	4/12/2020	31,000,000	36,474,000
03/04/2020	69,745,700	4/1/2021	36,300,000	33,445,700
04/05/2020	49,900,000	4/2/2021	37,000,000	12,900,000
04/06/2020	50,050,000	23/2/2021	4,400,000	45,650,000
Jumla ya fedha	**560,276,914**	**Jumla ya fedha**	**245,700,000**	**314,576,914**

HESABU YA MATUMIZI AKAUNTI NAMBARI 040339000

5.1.2.4 Dosari katika matumizi ya fedha za umma shilingi 48,570,000

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika Baraza la Manispaa ya Mjini limefanya ununuzi wa vitu mbali mbali pamoja na upatikanaji wa huduma kwa thamani ya shilingi 31,920,000. Aidha, imebainika uwepo wa matumizi yenye thamani ya shilingi 16,650,000 kwa ajili ya upatikanaji wa huduma mbali mbali kwa Baraza la Manispaa ya Mjini ambapo stakabadhi za manunuzi ya bidhaa hizo hazikupatikana kwa ukaguzi.

Kutokuambatishwa kwa vielelezo vya matumizi husika, pamoja na kukosekana kwa stakabadhi za manunuzi kunapelekea kujitokeza kwa viashiria vya matumizi mabaya ya fedha za umma jambo ambalo limepelekea kushindwa kujiridhisha juu ya thamani halisi ya fedha iliyotumika.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza la Manispaa ya Mjini kuhakikisha matumizi yote yanayofanyika vielelezo vya matumizi hayo pamoja na stakabadhi za malipo vinapatikana na kuaambatanishwa na hati za malipo husika ili kuweza kujiridhisha juu ya usahihi na uhalali wa matumizi hayo. Mchanganuo wa matumizi hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 16 : Dosari katika matumizi ya fedha za umma

Hati Namba	Kiasi cha fedha kilicholipwa (Tshs)	Aliyelipwa	Maelezo
Malipo yaliyokuwa na Vielelezo Pungufu			
71/2	2,730,000	Baraza la Manispaa ya Mjini	Ikiwa ni malipo ya chakula.
34/1	2,460,000		
47/2	2,730,000		Ikiwa ni malipo ya Fedha kwa ajili ya Kuendesha Mafunzo ya Ndani.
30/1	5,760,000		
1/1	5,760,000		
7/2	2,880,000		
53/1	9,600,000		
Jumla Ndogo	**31,920,000**		
Malipo yasiyokuwa na stakabadhi			
33/4	13,150,000	Baraza la Manispaa ya Mjini	Ikiwa ni malipo kwa ajili ya ununuzi wa Umeme
7/6	3,500,000		
Jumla Ndogo	**16,650,000**		
Jumla Kuu	**48,570,000**		

5.1.2.5 Kutokuwepo kwa "Strong Room" ya kuhifadhia fedha za mapato Sokoni

Kwa mujibu wa kifungu nambari 121(1) cha Kanuni ya Usimamizi wa Fedha ya Umma ya mwaka 2021, kinaeleza kwamba "mapato yote yanayokusanywa na Serikali za Mitaa yatawekwa benki katika hesabu ya benki kila siku".

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika moja katika vyanzo vya ukusanyaji wa mapato vya Baraza la Manispaa ya Mjini ni mapato yatokanayo na ukodishwaji wa vibaraza masokoni, mapato yatokanayo na wafanya biashara wadogo wadogo sokoni pamoja na mapato mengineyo yanayopatikana kutokana na huduma zinazotolewa masokoni.

Dosari iliyobainika katika ukaguzi ni kukosekana kwa sehemu ya kuhifadhia fedha (Strong Room) kutokana na kutokutekelezeka kwa kifungu nambari 121(1) cha Kanuni ya Usimamizi wa Fedha ya Umma ya mwaka 2021 ambapo muda wa ukusanyaji wa mapato kwa wakati huo wa jioni benki zote huwa zimeshafungwa na huwalazimu wakusanyaji wa mapato kuondoka na mapato

hayo majumbani mwao kwa kukosekana sehemu maalum ya kuhifadhia fedha hizo (strong room) jambo ambalo linaweza kupelekea kujitokeza kwa upotevu wa fedha unaotokana na dosari za kibinaadamu ambapo hulazimika mkusanyaji wa mapato hayo kulipa.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza la Manispaa ya Mjini kuandaa utaratibu wa ukusanyaji wa mapato yote sehemu moja yanayotokana na makusanyo ya jioni ili kuepusha upotevu wa mapato hayo.

5.1.2.6 Kutokutekelezwa kwa Agizo la Baraza kuu la Madiwani la mkopo wa shilingi 500,000,000

Kupitia kikao cha kwanza cha Baraza Kuu la Madiwani nambari 1/2021 kilichofanyika tarehe 7/2/2021 kiliazimia kumpata mtathmini wa Serikali kama agenda namba tatu (3) ya kupitisha azimio la mkopo la shilingi 500,000,000. Kikao kilikubaliana kuwa ili kuhakikisha fedha itatumika kama ilivyokusudiwa ni vyema kumtafuta mtathmini wa Serikali ili afanye tathmini ya ujenzi na kutoa mapendekezo ya fedha hiyo.

Dosari iliyobainika katika ukaguzi ni kutokutekelezwa kwa agizo la kumtafuta mtathmini wa Serikali kwa lengo la kufanya tathmini ya ujenzi pamoja na kutoa mapendekezo yake ya matumizi mazuri ya fedha.

Hata hivyo licha ya kukiukwa kwa agizo hilo ukaguzi umebaini Baraza la Manispaa ya Mjini lilitengeneza mkataba wa nyongeza (addendum) wenye thamani ya shilingi 63,004,000 kwa ajili ya ujenzi wa maduka mengine sita (6) jambo ambalo lisingetarajiwa kujitokeza kwa mkataba wa nyongeza kama Baraza lingeweza kutekeleza maamuzi ya kumtafuta mtathmini wa Serikali kwa lengo la kufanya tathmini ya ujenzi pamoja na mapendekezo ya matumizi ya fedha.

Dosari iliyobainika katika ukaguzi ni kwamba matumizi ya shilingi 63,004,000 hayakupitishwa katika kikao cha madiwani ili yaweze kutolewa maamuzi sahihi ya matumizi hayo jambo ambalo limepelekea ukaguzi kushindwa kufahamu uhalali wa matumizi hayo kutokana na kukosekana kwa vielelezo vinavyothibitisha uhalali wa matumizi hayo na kupelekea kutoa viashiria vya ukiukwaji wa makubaliano na utekelezaji wa maagizo ya Baraza Kuu la Madiwani.

Kutokutekelezwa kwa agizo na maamuzi ya kikao halali cha Baraza Kuu la Madiwani kunapelekea kujitokeza kwa viashiria vya ukiukwaji wa taratibu za uendeshaji wa Baraza la Madiwani na kutokuheshimu maamuzi halali agizo na maamuzi ya kikao halali na kusababisha matumizi mabaya ya fedha za Serikali.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza la Manispaa ya Mjini kuhakikisha kwamba agizo na maamuzi ya vikao halali vya madiwani vinafuatwa kwa mujibu wa sheria husika.

5.1.2.7 Kukosekana Mapato ya Ujenzi wa Maduka - Soko la Mboga Mombasa shilingi 13,590,000

Baraza la Manispaa ya Mjini liliingia mkataba wa ujenzi wa maduka 23 kwa muda wa miaka nane (8) na kampuni ya Salem Construction limited katika Soko la Mombasa Zanzibar, mkataba huo ulitiwa saini tarehe 27/01/2016 kwa thamani ya shilingi 204,518,831 kwa ajili ya ujenzi wa maduka hadi kukamilika kwake.

Kwa mujibu wa makubaliano maduka hayo yatakuwa chini ya usimamizi wa mkandarasi hadi atakapomaliza kujilipa gharama zake. Hadi kufikia Januari 2021 mkandarasi tayari alikuwa ameshakamilisha miaka mitano (5) ya umiliki wa maduka hayo. Kutokana na kutokufahamiana baina ya mkandarasi na Baraza la Manispaa ya Mjini , Baraza lilichukuwa maamuzi ya kumtaka mkandarasi kurejesha maduka kumi na moja (11) katika umiliki wa Baraza la Mjini ambapo mkandarasi alikabidhi maduka hayo mwezi wa Februari 2021.

Ukaguzi umebaini kwa mujibu wa makubaliano katika mapato ya shilingi 45,300,000 ambayo atayakusanya mkandarasi kwa mwaka atatakiwa kuchukua asilimia 70 ya mapato kwa ajili ya kujilipa gharama zake na asilimia 30 ya mapato hayo ambayo ni sawa na shilingi 13,590,000 kwa mwaka jambo ambalo hadi ukaguzi unakamilika fedha hiyo haikuonekana kupokelewa na Baraza la Manispaa ya Mjini. Kufanya hivyo ni kwenda kinyume na kifungu no 26(1)(k) cha sheria ya ununuzi na uondoshaji mali za umma namba 11 ya mwaka 2016.

Kukosekana asilimia 30 ya mkataba kunapelekea kwenda kinyume na makubaliano ya mkataba husika na kusababisha upotevu wa mapato ya Serikali.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza la Manispaa ya Mjini kuhakikisha linasimamia makubaliano hayo ili mapato hayo yaweze kukusanywa na kuingizwa katika mikono ya Serikali.

5.1.2.8 Kukosekana Mapato ya ujenzi wa maduka kumi (10) Soko la Saateni

Kwa mujibu wa mkataba wa tarehe 13/08/2009 wa ujenzi wa maduka kumi (10) uliotiwa saini baina ya Baraza la Manispaa ya Mjini na **Nd. Mshenga Abdi Nassed** katika Soko la Saateni kwa muda wa miaka ishirini (20). Kwa mujibu wa mkataba mkandarasi atalipa gharama zake za ujenzi kupitia kodi itakayokusanywa kwa muda wa miaka ishirini (20), ambapo katika makusanyo hayo mkandarasi atachukuwa asilimia 80 na Baraza ataipatia asilimia 20 ya makusanyo hayo.

Ukaguzi umebaini hadi kukamilika kwa ukaguzi mkandarasi ameshindwa kutekeleza matakwa ya makubaliano ya mkataba husika. Aidha ukaguzi umebaini hakuna hatua yoyote iliyochukuliwa na Baraza juu ya kupatiwa asilimia hiyo kutoka kwa mkandarasi husika jambo ambalo ukaguzi umeshindwa kubaini kiasi cha fedha anachokikusanya na asilimia 20 ambayo anayotakiwa kukabidhi kwa Baraza la Manispaa ya Mjini kutokana na kukosekana kwa vielelezo vya ukusanyaji wa mapato kutoka kwa Mkandarasi na kupelekea Baraza kutokujua fedha halisi inayokusanywa na Mkandarasi huyo.

Kufanya hivyo ni kwenda kinyume na kifungu nambari 30(1)(2)(3) cha Sheria ya Usimamizi wa Fedha za Umma nambari 12 ya mwaka 2016.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza la Manispaa ya Mjini kuhakikisha kwamba makubaliano ya mkataba yanafuatwa kwa mujibu wa makubaliano husika.

5.1.2.9 Kutokukabidhiwa kwa Baraza la Manispaa ya Mjini maduka yaliyopo katika soko la Saateni

Kwa mujibu wa mkataba wa tarehe 16/02/2010 wa ujenzi wa milango ya maduka uliotiwa saini baina ya Baraza la Manispaa ya Mjini na Jumuiya ya Wafanyabiashara wa Darajani katika Soko la Saateni kwa muda wa miaka kumi (10).

Kwa mujibu wa kifungu nambari saba (7) cha mkataba kinachoeleza masharti ya ukodishwaji, kinaeleza kwamba baada ya kumalizika muda wa mkataba huu kama ulivyotajwa na kifungu cha kwanza cha masharti ya ukodishaji, mkodishwaji atakabidhi rasmi maduka hayo kwa Baraza la Manispaa bila ya kutoa, kubomoa au kubadilisha kitu chochote ambacho kilikubalika katika ujenzi wa awali.

Pamoja na jumuiya kujilipa gharama zake za ujenzi wa milango ya maduka wa shilingi 473,000,000 kwa muda wa miaka kumi (10), dosari iliyobainika katika ukaguzi ni kumalizika kwa mkataba wa makubaliano ya ukodishwaji wa maduka ambapo mkandarasi kashindwa kukabidhi maduka hayo kwa Baraza la Manispaa ya Mjini bila ya kuwepo sababu za kufanya hivyo jambo ambalo ni kinyume na kifungu nambari 7 cha makubaliano ya mkataba.

Kutokukabidhi milango ya maduka katika Baraza la Manispaa Mjini kunapelekea kulikosesha Baraza mapato yatokanayo na ukodishwaji huo jambo ambalo linaikosesha Serikali mapato.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza la Manispaa ya Mjini kuhakikisha unasimamia misingi ya upatikanaji wa mapato yatokanayo na uhaulishwaji wa maduka hayo kwa vile muda wa makubaliano umeshamalizika kwa mujibu wa sheria.

5.1.2.10 Kukosekana kwa vielelezo vya matumizi ya mradi wa ujenzi wa Botanic Garden na kuweka taa nyumba za kikwajuni shilingi 517,244,615

Katika kipindi cha mwaka wa fedha 2020/2021 Baraza la Manispaa ya Mjini liliingia mkataba wa malipo nambari UMC/CW/01/2019 wa tarehe 25/2/2020 na Kampuni ya SALEM CONSTRUCTION LIMITED kwa ajili ya ujenzi wa BOTANIC GARDEN na KUWEKA TAA NYUMBA ZA KIKWAJUNI ambapo fedha hizo zinatoka kutoka "ENGAGEMENT GLOBAL Gmbh-Service agency community for one World via State Capital of Postsdam from Germany" kuhusiana na gharama za kazi za malipo ya ujenzi wa maeneo hayo, malipo ya utekeelezaji wa miradi hiyo itakuwa kama ifuatavyo:-

- Malipo ya kwanza yatakuwa asilimia 40% sawa na shilingi 206,900,726
- Malipo ya pili yatakuwa asilimia 40% sawa na shilingi 206,900,726
- Malipo ya tatu yatakuwa asilimia 20% sawa na shilingi 103,443,163

Hadi ukaguzi unakamilika umeshindwa kupata nyaraka pamoja na vielelezo mbali mbali vya matumizi ya kazi hizo, kama vile:-

- Mikataba ya ujenzi
- Hati za malipo yaliyofanyika

Aidha baada ya kufanya ziara katika maeneo husika ukaguzi umebaini ujenzi wa uwanja wa Basketball pamoja Bwawa la kufugia samaki haukufikia viwango vinavyokubalika na kusababisha miradi kutokutumika hadi tunakamilisha ukaguzi.

Kutoambatanisha vielelezo kwenye hati za malipo kunapelekea kutokuwa na uthibitisho juu ya uhalali wa malipo hayo.

Ukaguzi unaishauri uongozi wa Baraza la Manispaa ya Mjini kuambatanisha vielelezo husika katika hati za malipo ili kuweza kujiridhisha uhalali wa matumizi hayo.

5.1.2.10 Wafanyakazi wa Baraza kutokurejesha mikopo kwa muda mrefu shilingi 73,000,000

Baraza la Manispaa ya Mjini limetoa mikopo ya fedha yenye thamani ya shilingi 73,000,000 kwa wafanyakazi wa Baraza hilo kwa lengo la kuweza kujikwamua katika matatizo waliyonayo na kupelekea mikopo hiyo kurejeshwa kwa wakati na kupewa wafanyakazi wengine wenye kuhitajia, dosari iliyobainika katika ukaguzi ni kwamba uwepo wa madeni ya muda mrefu wa zaidi ya miaka mitano ambayo yanatokana na madeni hayo kutokurejeshwa kwa wakati.

Kujitokeza kwa madeni kunapelekea kuwanyima fursa watumishi wengine kuweza kukopa na kwa lengo la kutatua matatizo yao kutokana na mikopo hiyo kutokurejeshwa kwa muda mrefu.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza la Manispaa Magharibi “A” kuhakikisha unachukuwa jitihada za makusudi kuwakata fedha kutoka katika mishahara yao na kuzirejesha fedha hizo ili ziweze kuwanufaisha wengine pamoja na kuandaa miongozo na sera madhubuti zitakazosimamia mikopo inayotolewa na kuondokana na mikopo hiyo kutokurejeshwa kwa muda mrefu.

Mchanganuo wa madeni hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 17 : Wafanyakazi wa Baraza wanaodaiwa mikopo kwa muda mrefu

Mwaka aliokopa	Jina la Mkopaji	Kiasi cha fedha alichokopa (Tshs.)	Fedha kilichorejeshwa (Tshs.)	Fedha ambayo haikurejeshwa (Tshs.)
Julai 2019	Khatib Ali Khatib	4,000,000	3,350,000	650,000
Agosti 2020	Mtumwa Ameir Bonde	1,000,000	550,000	450,000
Agosti 2021	Ali Haji Ali	5,000,000	0	5,000,000
Oktoba 2019	Bibie Haji Khamis	2,000,000	1,700,000	300,000
Novemba 2019	Asha Juma Ali	2,000,000	1,920,000	180,000
Novemba 2019	Warda Said Masoud	3,000,000	2,100,000	900,000
Novemba2019	Asha Juma Ali	2,000,000	1,920,000	180,000
Novemba 2019	Asha Said Mohammed	1,700,000	0	1,700,000
Mei 2020	Asha Mjaka Shaali	1,000,000	750,000	250,000
Septemba 2020	Khamis Kombo Ame	1,000,000	250,000	750,000
Septemba 2020	Khamis Kombo Ame	1,000,000	500,000	500,000
Oktoba 2020	Salma Seif Ali	2,000,000	900,000	1,100,000
Oktoba 2020	Kibibi Mohammed Mbaraka	2,000,0000	1,000,000	1,000,000
Oktoba 2020	Aziza Salum Abdalla	1,000,000	600,000	400,000
Oktoba 2020	Mathius Fransis Mhiga	1,000,000	550,000	450,000
Oktoba 2020	Mwajuma Ali Abdi	4,000,000	1,100,000	2,900,000
Oktoba 2020	Said Soud Abdala	3,000,000	1,100,000	1,900,000
Oktoba 2020	Sikudhani Khalfan Khamis	2,000,000	1,100,000	900,000
Oktoba 2020	Suleiman Ali Suleiman	800,000	550,000	250,000
Oktoba 2020	Zahor Yussuf Omar	2,000,000	550,000	1,450,000
Oktoba 2020	Khadija Mohammed Issa	600,000	550,000	50,000

Oktoba 2020	Rashid Mohammed Siku Hizi	600,000	550,000	50,000
Oktoba 2020	Shomar Mustafa Rajab	600,000	550,000	50,000
Oktoba 2020	Mwaka Hassan Masangu	2,500,000	1,100,000	1,400,000
Oktoba 2020	Aziza Salum Abdalla	1,000,000	600,000	400,000
Oktoba 2020	Haji Ali Amour	2,000,000	1,100,000	900,000
Oktoba 2020	Amina Simai Msaraka	2,000,000	1,100,000	900,000
Novemba 2020	Steve J Meza	3,500,000	450,000	3,050,000
Februari 2021	James Segesa Kamambu	300,000	140,000	160,000
Machi 2021	Mwanaisha Muhsini Khamis	400,000	120,000	280,000
Jumla		**73,000,000**	**26,750,000**	**28,450,000**

5.1.2.12 Kukosekana uthibitisho wa malipo ya deni la shilingi 82,691,008

Baraza la Manispaa ya Mjini katika kipindi cha mwaka wa fedha 2020/2021 limemlipa VISIWANI GENERAL SUPPLIERS jumla ya shilingi 82,691,008 kwa ajili ya vifaa mbali mbali alivyowapatia Baraza la Manispaa ya mjini katika kipindi husika.

Ukaguzi umebaini malipo hayo yamekosa vielelezo ili kuweza kuthibitisha uhalali wa malipo husika. Aidha ukaguzi unatia mashaka juu ya malipo kutokana na utaratibu wa ulipaji wa deni hilo ambapo hati za malipo nambari 12/5 , 13/5 na 14/5/2021 zimelipwa kwa wakati mmoja na hati za malipo nambari 15/5 na 16/5 vile vile zimelipwa kwa wakati mmoja.

Vielelezo vilivyokosekana ni kama vifuatavyo:-

- Mkataba baina ya Baraza na Mtoa huduma ambaye ni Visiwani General T raders
- Ankara (invoices) zinazoonyesha vifaa husika.

- Hati ya kupokelea vifaa (Delivery note).
- Daftari la Madeni (Creditor ledger).
- Stakabadhi ya malipo husika.

Kufanya hivyo ni kwenda kinyume na kifungu nambari 55(b) cha Kanuni ya Usimamizi wa fedha za Umma ya mwaka 2021.

Kufanya malipo bila ya kuwepo na kumbukumbu ni kwenda kinyume na Kanuni ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2021 na kusababisha upotevu wa fedha za umma.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza kuhakikisha kwamba malipo yote yanafanyika kukiwa na vielelezo sahih. Mchanganuo wa malipo hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 18: Malipo yaliyofanyika bila ya kuonekana kwa uthibitisho wa malipo ya deni

Hati ya malipo	Thamani ya shilingi	Aliyelipwa	Maelezo
12/5	8,996,145	Visiwani General Supplier	Ikiwa ni malipo kwa ajili ya vifaa ya magari Baraza la Manispaa ya mjini
13/5	8,044,522		
14/5	18,904,627		
15/5	25,444,830		
16/5	21,299,884		
Jumla	**82,690,008**		

5.1.2.13 Dosari katika matumizi ya Mafuta

Kwa mujibu wa Sheria na Kanuni ya Utumishi wa Umma ya mwaka 2014 pamoja na miongozo mbali mbali ya kiutumishi, viongozi wenye nafasi za uteuzi mafungu yao ya mafuta yanaingizwa katika mishahara yao ya kila mwezi.

Katika kipindi cha mwaka wa fedha 2020/2021, Baraza la Manispaa ya Mjini limetumia jumla ya 1,704 za mafuta ya Petroli kwa viongozi mbali mbali wa Baraza na wale wasiokuwa wa Baraza ambapo ni kinyume na miongozo na taratibu za kiutumishi kwa kuwapatia viongozi hao mafuta ya utekelezaji wa

shughuli za Baraza za kila siku.

Kufanya hivyo ni kwenda kinyume na taratibu, miongozo pamoja na Sheria na Kanuni ya Utumishi wa Umma mwaka 2014. Mchanganuo wa mafuta hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 19 : Mafuta yaliyotumika bila ya utaratibu

Mhusika	**Gari ya Mkurugenzi Manispaa ya mjini 557 B**	**Gari ya Meya Wa Mjini 860A**	**Gari la Polisi PT 1891**	**Mkuu wa Wilaya (DC) MjiniGari**	**Gari ya Mkuu wa Mkoa Mjini**
	Aina ya Mafuta	**Aina ya Mafuta**	**Aina ya Mafuta**	**Aina ya Mafuta**	**Aina ya Mafuta**
Mwezi	**Petroli**	**Petroli**	**Petroli**	**Petroli**	**Petroli**
Julai	-	45	100	-	
Agosti	150	135	-	-	
Septemba	98	199	-	-	25
Okotoba	25	60	80	80	40
Novemba	55	65	-	30	
Januari	60		-	-	-
Februari	55		20	-	-
Machi	-		30	-	-
Aprili	97		-	-	-
Mei	-		-	-	-
Juni	25		-	-	-
Jumla	**565**	**504**	**230**	**110**	**65**

Kutumia mafuta ya kuendeshea kazi bila ya kufuata taratibu, miongozo, sheria na kanuni za utumishi wa umma kunapelekea shughuli zilizokusudiwa kutofanyika kwa wakati uliopangwa.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza la Manispaa ya Mjini kuhakikisha kwamba mafuta yote yanatumika kwa mujibu wa shughuli zilizokusudiwa.

5.1.2.14 Vifaa ambavyo haikurikodiwa katika daftari la ghalani shilingi 38,808,002

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika kuwa jumla ya shilingi 38,808,002 zimetumika kwa ajili ya ununuzi wa bidhaa mbali mbali kwa matumizi ya Baraza la Manispaa ya Mjini lakini vifaa hivyo havikurikodiwa katika madaftari ya ghalani ili kuweza kuthibitisha uhalali wa mapokezi pamoja na matumizi ya vifaa hivyo.

Kufanya hivyo ni kwenda kinyume na Sheria Nambari 11 ya Ununuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma ya mwaka 2016. Mchanganuo wa bidhaa hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 20: Bidhaa ambazo hazikurikodiwa katika daftari la ghalani

Hati ya malipo	Nambari ya hundi	Ankara nambari	Kiasi cha fedha kilicholipwa (Tshs.)	Aliyelipwa	Maelezo
12/3	-	0103	8,692,174	Osaju Co. Ltd.	Ikiwa ni malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa remote controller pc 100, tlx, sdh taa za solar barabara ya amani, magomeni,nyerere
10/4	TISS	0102	9,702,000	Osaju Co.Ltd	Ikiwa ni malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa remote controller pc 100, tlx, sdh taa za solar barabara ya amani, magomeni,nyerere
33/4	TISS	0110,0202	20,413,828	Osaju	Ikiwa ni malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa betr za solar pamoja na chager control kwa ajili ya taa za barabarani
Jumla			**38,808,002**		

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza la Manispaa ya Mjini kuhakikisha kwamba vifaa vyote ambavyo vinanunuliwa viingizwe katika daftari la kutunzia vifaa vya ghalani pamoja na vielelezo vinavyohusika na vifaa hivyo ili kuweza kuthibitisha mapokezi na matumizi ya vifaa hivyo.

5.1.2.15 Kutokutekelezwa miradi ya maendeleo ya wadi ya mwaka 2020/2021

Baraza la Manispaa ya Mjini lilipanga kutekeleza miradi kumi na moja (11) kupitia fedha za maendeleo ya wadi katika kipindi cha mwaka wa fedha 2020/2021.

Ukaguzi umebaini miradi hiyo haikutekelezwa katika kipindi cha mwaka wa fedha 2020/2021 jambo ambalo linapelekea malengo yaliyokusudiwa kutokufikiwa kwa wakati. Kufanya hivyo ni kwenda kinyume na mpango wa utekelezaji wa miradi ya wadi husika.

Kutokutekelezwa kwa miradi ya maendeleo kunapelekea malengo yaliyokusudiwa kutokufikiwa kwa wakati na kusababisha wadi husika kutopata maendeleo yaliyokusudia kwa wakati husika.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza la Manispaa ya Mjini kuhakikisha kwamba miradi yote inatekelezwa kama ilivyopangwa. Mchanganuo wa miradi hiyo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 21 : Kutokutekelezwa miradi ya maendeleo ya wad

Namba	Jina la Miradi	Wadi/Eneo	Thamani ya Mradi (Tshs)
1.	Utiaji wa taa kumi (10) zinazotumia nguvu za jua.	Mlandege	7,500,000
2.	Uwekaji wa Interllock School ya Kajificheni -	Malindi	7,500,000
3.	Matengengezo ya vyoo Skuli ya M/makumbi	M/makumbi	6,495,000
4.	Ujenzi wa ukuta Skuli ya Mapinduzi	Kwamtipura	7,477,600
5.	Uchimbaji wa kisima na uwekaji wa tenki na ununuzi wa pampu Skuli ya Kidongochekundu	Urusi	7,500,000
6.	Uwekaji wa feni 16 Skuli ya kiswandui ,ucimbaji wa kisima na ujenzi wa banda cha afya Kidutani	Kikwajuni	7,500,000

Namba	Jina la Miradi	Wadi/Eneo	Thamani ya Mradi (Tshs)
7.	Ukarabati waa Skuli ya Kilimahewa na uwekaji wa mageti.	Kilima hewa	6,500,000
8.	Uwekaji wa taa za mitaani	Magomeni	8,000,000
9.	Ujenzi wa vyoo kituo cha Afya Sebleni	Amani	7,500,000
10.	Ununuzi wa viti 300 Wadi ya Kwahani	Kwahani	7,500,000
11.	Ukarabati wa Skuli ya msingi Shauri moyo	Shauri moyo	7,500,000
Jumla			**80,972,600**

5.1.3 BARAZA LA MANISPAA YA MAGHARIBI "A"

Ukaguzi wa hesabu katika Baraza la Manispaa la Wilaya ya Magharibi "A" kwa kipindi cha mwaka wa fedha 2020/2021 umefanywa kwa kufuata sheria, kanuni na taratibu za ukaguzi wa hesabu.

Taarifa ya Mapato

Katika kipindi cha mwaka wa fedha 2020/2021 Baraza la Manispaa ya Magharibi "A" lilikadiriwa kukusanya jumla ya shilingi 8,949,271,553 kutoka Mfuko Mkuu wa Hazina na shilingi 1,150,000,000 kutokana na vyanzo vya ndani.

Hadi kufikia tarehe 30 Juni, 2021 Baraza la Manispaa Magharibi "A"limepokea jumla ya shilingi 8,769,326,724 kutoka Mfuko Mkuu wa Hazina sawa na asilimia 98 ya makadirio na shilingi 1,217,907,585.91 kutoka katika vyanzo vya ndani sawa na asilimia 106 ya makadirio.

Taarifa ya Matumizi

Katika kipindi cha mwaka wa fedha 2020/2021 Baraza la Manispaa Magharibi "A" lilikadiriwa kutumia jumla ya shilingi 10,754,352,190, kati ya fedha hizo shilingi 10,464,773,190 kwa ajili ya matumizi ya kazi za kawaida na shilingi 289,579,000 kwa matumizi ya kazi za maendeleo.

Hadi kufikia tarehe 30 Juni, 2021 Baraza la Manispaa Magharibi "A" lilipokea na kutumia jumla ya shilingi 9,699,285,735.89 sawa na asilimia 90.19 ya makadirio. Kati ya fedha hizo shilingi 9,590,359,192.89 zilitumika kwa kazi za kawaida sawa na asilimia 92 ya makadirio na shilingi 108,926,543 zilitumika kwa kazi za maendeleo sawa na asilimia 38 ya makadirio.

MATOKEO NA MAPENDEKEZO YA UKAGUZI

5.1.3.1 Kukosekana vitabu 6 vya kukusanyia mapato kwa ukaguzi

Baraza la Manispaa la Magharibi "A" linakusanya mapato kupitia vyanzo vyake mbali mbali vya mapato katika kipindi cha mwaka wa fedha 2020/2021. Dosari iliyobainika katika ukaguzi ni kukosekana kwa baadhi ya vitabu vya kukusanyia mapato kwa ajili ya ukaguzi ili kuweza kujiridhisha kima halisi cha fedha kilichokusanywa kwa mujibu wa stakabadhi za malipo hayo.

Aidha ukaguzi umebaini vitabu 6 vya stakabadhi za kukusanyia mapato vyenye risiti 100 kwa thamani ya shilingi 1,000 kwa kila stakabadhi moja kwa ajili ya kutolea huduma ya usafi kwa Baraza la Manispaa ya Magharibi "A", ambapo kwa idadi ya vitabu 6 vilivyokuwa havikupatikana vinafanya thamani ya shilingi 600,000 ambazo hazikuweza kupatikana na kujuulikana matumizi yake kwa kukosekana kwa stakabadhi za kukusanyia mapato hayo jambo ambalo linaashiria ukiukwaji wa maadili na taratibu za fedha.

Kukosekana kwa taarifa za stakabadhi za kukusanyia mapato kwa ajili ya ukaguzi kunapelekea kujitokeza kwa viashiria vya upotevu wa fedha za umma.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza la Manispaa Magharibi "A" kuhakikisha unaanzisha Mpango Mkakati kwa wale wote watakaopewa dhamana ya ukusanyaji wa mapato kuwasilisha fedha pamoja na stakabadhi za kukusanyia fedha hizo ili kuepusha upotevu wa fedha za umma na hatua kali zichukuliwe kwa wale watakaobainika kujiingiza katika vitendo vya uhujumu wa uchumi. Mchanganuo wa vitabu hivyo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 22: Vitabu vya kukusanyia mapato vilivyokosekana kwa ukaguzi

Tarehe	Mtiririko wa nambari za Stakabadhi	Jumla ya vitabu vya kukusanyia mapato	Aliyekabidhiwa kitabu cha risiti
2/7	26901-27000	2	SAID JUMBE SAID
21/10	33501-33600	2	
25/11	35101-35200	2	
Jumla		**6**	

5.1.3.2 Tofauti iliyojitokeza baina ya taarifa za hesabu za mwisho wa mwaka na Daftari la kutunzia fedha taslimu shilingi 1,526,123,819

Ukaguzi ulipitia taarifa ya hesabu ya mwisho wa mwaka (Financial Statement) pamoja na daftari la kutunzia fedha (Cash book) ili kuangalia uwiano kati ya taarifa ya hesabu za mwisho wa mwaka na daftari la kutunzia kumbu kumbu za mapato na matumizi ya Baraza la Manispaa ya Magharibi 'A'.

Ukaguzi umebaini jumla ya shilingi 11,310,574,959 zimethibitishwa kutumika kupitia daftari la kutunzia fedha taslimu (cashbook) la hesabu za Baraza la Manispaa Magharibi "A" na kupitia taarifa ya upokeaji wa Ruzuku, aidha jumla ya shilingi 9,784,451,140 zimeonyeshwa katika taarifa za hesabu za mwisho wa mwaka, kukiwa na tofauti ya shilingi 1,526,123,819 ambazo hazikuonyeshwa katika taarifa za hesabu za mwisho wa mwaka jambo ambalo limepelekea hesabu hizo kutoonyesha sura sahihi na halisi.

Kufanya hivyo ni kwenda kinyume na muongozo wa kitaifa na kimataifa wa utayarishaji, uandaaji na uwasilishaji wa taarifa za hesabu za mwisho wa mwaka.

Ukaguzi unaushauri uongozi wa Baraza la Manispaa ya Magharibi "A" kusawazisha dosari hiyo ya tofauti kati ya daftari la kutunzia kumbu kumbu za mapato na matumizi na taarifa za hesabu za mwisho wa mwaka za Baraza la Manispaa ya Magharibi "A" ili kuweka uwiano na usahihi wa taarifa za fedha na halisi kwa lengo la kuepuka taarifa za fedha kutokuonesha sura halisi na sahihi.

5.1.3.3 Kukosekana kwa Mikataba ya Walinzi wa Vituo vya Afya shilingi 5,000,000

Kwa mujibu wa kifungu nambari 60(1)(b) cha Sheria Nambari 2 ya Utumishi wa Umma ya mwaka 2011 kinaeleza kwamba " Mkataba wa muda mfupi au muda maalum wa utumishi ambao utakuwa kwa kipindi cha kurejewa rejewa baina ya miezi sita na miaka mitatu utafungwa baada ya kupata kibali cha Katibu Mkuu Kiongozi na idhini ya Tume ya Utumishi inayohusika..........". Dosari iliyobainika katika ukaguzi ni kukiukwa matakwa ya kifungu kilichonakiliwa hapo juu kwa kuweka walinzi katika vituo vya afya bila ya uwepo wa mikataba ya kazi jambo ambalo linaweza likasababisha matatizo na kupelekea Serikali kuingia hasara pindipo tatizo lolote la kibinaadamu litakapotokezea dhidi ya walinzi hao.

Kufanya hivyo ni kwenda kinyume na kifungu nambari 60(1)(b) cha Sheria Nambari 2 ya Utumishi wa Umma ya mwaka 2011.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza la Manispaa ya Magharibi "A" kuhakikisha unafuata taratibu, kanuni na sheria za utumishi wa umma katika kuwapatia ajira watumishi wa mkataba ili kuweza kuepusha kuwakosesha waajiriwa hao stahiki zao za msingi kupitia Serikali kuu pamoja na Mfuko wa Hifadhi ya Jamii.

Mchanganuo wa malipo ya walinzi hao wasio na mikataba ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 23 : Walinzi wasiokuwa na mikataba ya ajira katika kituo cha afya Magharibi "A"

Hati ya malipo nambari	Nambari ya hundi	Kiasi cha fedha (Tshs.)	Aliyelipwa	Maelezo
8/8	000056	1,000,000	Fedha za Ruzuku	Ikiwa ni malipo ya fedha kwa ajili ya walinzi wa vituo kumi vya Afya wilaya ya Magharib A.
12/10	000079	1,000,000		
10/12	000092	2,000,000		
5/2	-	1,000,000		
Jumla		**5,000,0000**		

5.1.3.4 Kukosekana ushindani katika utoaji huduma za usafi katika maeneo ya Baraza la Manispaa Magharibi 'A' shilingi 37,500,000

Baraza la Manispaa Magharibi 'A' limebinafsisha zoezi la ufanyaji usafi kwa baadhi ya barabara ziliomo katika Baraza la Manispaa Magharibi 'A' katika kipindi cha mwaka wa fedha 2020/2021.

Ukaguzi umebaini jumla ya shilingi 37,500,000 zimetumika katika kipindi cha mwaka wa fedha husika kuvilipa vikundi vya usafi ambavyo havikuingia katika maombi ya ushindani wa zabuni wa utoaji huduma hizo kama sheria ya ununuzi na uondoshaji wa mali za umma nambari 11 ya mwaka 2016 kama inavyoelekeza.

Kufanya hivyo ni kwenda kinyume na kifungu namba 38 cha Sheria Nambari 11 ya Ununuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma ya mwaka 2016. Mchanganuo wa malipo hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 24 : Malipo ya utoaji huduma za usafi yaliyokosa ushindani wa bei

Hati ya malipo nambari	Kiasi cha Fedha kilicholipwa (Tshs.)	Aliyelipwa	Maelezo
8/2	2,500,000	Zan clean	Ikiwa ni malipo kwa kufanya usafi wa barabara kuanzia Mtoni hadi Bububu police
18/7	2,500,000		
5/9	2,500,000		
14/4	2,500,000		
5/6	5,000,000		
62/6	2,500,000		
19/7	2,000,000	Hakuna mkamilifu	Ikiwa ni malipo kwa kufanya usfi barabara ya welezo,Aamani hadi Mkapa road
6/9	2,000,000		
2/2	2,000,000		
4/3	2,000,000		
8/4	6,000,000		
4/6	4,000,000		
53/6	2,000,000		
Jumla	**37,500,000**		

Kufanya malipo ya vikundi vya usafi ambavyo havikuingia katika maombi ya zabuni na bila ya kuwepo ushindani wa utoaji huduma za usafi kunapelekea kujitokeza kufanya malipo yenye gharama kubwa ukilinganisha na uhalisia jambo ambalo ni kwa kwenda kinyume na na kifungu namba 38 cha Sheria Nambari 11 ya Ununuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma ya mwaka 2016.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza kuhakikisha kwamba taratibu za kuwapata watoa huduma za usafi zinafuatwa kwa mujibu wa Sheria Nambari 11 ya Ununuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma ya mwaka 2016 ili kuondosha urasimu na kufika malengo yaliyokusudiwa.

5.1.3.5 Kutowekwa wazi kiwango cha ukusanyaji mapato baina ya Manispaa na Al-Jumura juu ya Minara mbali mbali iliyomo katika Manispaa ya Magharibi 'A'

Katika makubaliano ya mapato ya tozo za minara ya makampuni ya simu, radio n.k waliokubaliana kati ya Baraza na Kampuni ya Al-Jumura kwa mujibu wa mkataba wa mwaka mmoja katika kipindi cha mwaka wa fedha 2020/2021.

Ukaguzi umebaini katika mkataba husika haukubainisha tarehe ya kuanza na kumaliza kutoa huduma hiyo ya kushughulikia minara hiyo kwa Al-Jumura, aidha mkataba haukuonyesha kima cha fedha cha mkataba huo, hivyo Baraza kushindwa kukadiria mapato yanayotokana na makusanyo ya minara hiyo.

Kukosekana kwa kiasi cha fedha katika mkataba kumepelekea Al-Jumura kuwasilisha fedha zenye kubadilika badilika kwenye Baraza kwa kila anapowasilisha mapato hayo, hivyo kuomba kupatiwa malipo ya asilimia 40 ya malipo hayo ikiwa ni sehemu yake ya pato lake.

Kufanya hivyo ni kwenda kinyume na Sheria Nambari 12 ya Ununuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma ya mwaka 2016. Mchanganuo wa malipo hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 25 : Mgawanyo wa mapato yatokanayo na ukodishwaji wa minara

Hati ya malipo nambari	Gawio la asilimia 60 kwa Baraza (Tshs.)	Gawio la asilimia 40 kwa Aljumura (Tshs.)	Jumla ya Mapato yaliyogawanywa (Tshs.)
24/7	3,100,000	1,900,000	5,000,000
18/8	1,500,000	1,000,000	2,500,000
30/10	3,000,000	2,000,000	5,000,000
13/11	18,985,790	12,657,060	31,642,850
14/11	37,200,000	22,800,000	60,000,000
17/12	18,600,000	11,400,000	30,000,000
1/3	9,480,000	5,520,000	15,000,000
19/4	27,300,000	18,200,000	45,500,000
28/5	27,300,000	18,200,000	45,500,000
Jumla	**146,465,790**	**106,334,120**	**239,142,000**

Kutokuwepo kwa utaratibu na uwazi wa makusanyo yanayokusanywa na Al-Jumura kwa kila mwezi kunapelekea kutowajibika katika kusimamia mapato yanayotokana na minara, radio n.k na kusababisha upotevu wa mapato ya Serikali.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza la Manispaa kuhakikisha kwamba makusanyo yote yanawekwa wazi kwa mujibu wa sheria za fedha husika ili kuondoa mianya ya upotevu wa mapato ya Serikali.

5.1.3.6 Ucheleweshaji wa kuwasilisha fedha za mapato benki

Katika ukaguzi uliofanyika katika Baraza la Manispaa Magharibi 'A' umebaini kwamba Baraza linakusanya fedha za mapato kupitia vyanzo mbali mbali vya

ukusanyaji wa mapato dosari iliyobainika na ukaguzi ni ucheleweshwaji wa fedha kupelekwa benki jambo ambalo ni kwenda kinyume na kifungu namba 30 (2) cha Sheria Nambari 12 ya Ununuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma ya mwaka 2016. Mchanganuo wa malipo hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 26 : Fedha za mapato zilizocheleweshwa kupelekwa benki

Nambari ya Stakabadhi	Kiasi cha fedha kilichoku sanywa (Tshs.)	Tarehe ya mapato yalipokusanywa	Tarehe ya Mapato yalipopelekwa benki	Siku zilizochelewa kwenda benki
134458-134469	1,762,000	3/7/2020	6/7/2020	4
185701-185714	2,076,000	7/8/2020	10/8/2020	4
185732-185739	2,345,000	14/8/2020	17/8/2020	4
134401-134418	440,000	3/7/2020	6/7/2020	4
134419-134450	880,000	8/7/2020	10/7/2020	3
185821-185831	3,252,000	23/7/2020	25/7/2020	3
185756-185773	2,854,000	30/7/2020	3/8/2020	5
134396-134396	627,000	3/7/2020	6/7/2020	4
185502-185518	570,000	9/7/2020	13/7/2020	5
185519-185550	790,000	17/7/2020	20/7/2020	4
185601-185609	1,045,000	20/8/2020	24/8/2020	5
185610-185613	500,000	21/8/2020	24/8/2020	4
185623-185630	1,377,000	28/8/2020	31/8/2020	4
144637-144650	2,437,000	10/7/2020	13/7/2020	4

Kucheleweshwa fedha za mapato kupelekwa benki kunaweza kupelekea upotevu wa mapato ya Serikali na ni kwenda kinyume na Sheria Nambari 12 ya Ununuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma ya mwaka 2016.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza la Manispaa Magharibi 'A' kuhakikisha kwamba fedha za mapato zinawasilishwa benki kwa wakati ili kuondoa uwezekano wa upotevu wa mapato hayo.

5.1.3.7 Malipo yaliyofanywa nje ya vifungu vya matumizi shilingi 116,448,175

Baraza la Manispaa Magharibi 'A' katika kipindi cha mwaka wa fedha 2020/2021 limefanya matumizi mbali mbali yenye thamani ya shilingi 116,448,175 katika kutekeleza majukumu yake ya kazi. Dosari iliyobainika katika ukaguzi ni kutumika kwa matumizi ya vifaa na vitu mbali mbali kinyume na vifungu husika.

Kufanya hivyo ni kwenda kinyume na utaratibu wa matumizi ya kifungu nambari 50(1),(3) cha Sheria Nambari 11 ya Ununuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma ya mwaka 2016. Mchanganuo wa malipo hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 27 : Malipo yaliyofanywa nje ya vifungu vya matumizi

Hati Namba	Kiasi Cha Fedha kilicholipwa (Tshs)	Aliyelipwa	Maelezo	Kifungu
2/4	10,000,000	Zanzibar Petrolium	Malipo kwa ajili ya ununuzi wa mafuta.	Surporting social economic activities
7/4	2,000,000	Fedha za ruzuku madharibi A	Malipo kwa ajili ya matumizi madogo madogo	Transport allowance
8/4	6,000,000	Hakuna mkamilifu	Malipo kwa ajili ya huduma za usafi.	Purchase of survey instrument and equpment
19/4	16,744,000	Aljumra	Malipo ya ada ya minara	
34/4	2,000,000	Zanzibar petroleum	Malipo kwa ajili ya unuzi wa mafuta.	Transport allowance
1/5	342,000	Choda general supplier	Malipo kwa ununuzi wa betri box 6 kwa vituo vya afya	Minor civil work
3/5	990,000	Icps	Malipo kwa ajili ya masomo.	Transport allowance
28/5	16,744,000	Aljumra	Malipo ya ada za minara	Purchase of survey instrument and equipment
7/6	350,000	Abdul razk ali abeid	Malipo kwa ajili ya ununuzi wa friji.	Facilitator fee
12/6	468,960	Dawood trader	Malipo kwa ajili ya ununuzi wa mabusati.	Minor civil work
14/6	2,000,000	Fedha za ruzuk maghari a	Malipo kwa ajili ya masurufu mbali mbali	Uniform Transport allow ance Food and refre shment
27/6	120,000	Zola stationary	Malipo kwa jili ununuzi wa printer.	Transport allowance
66/6	5,000,000	Fedha za ruzuku magharib a	Malipo kwa ajili kwa matumizi mbalimbali	Food and ref and supporting economic activities

10/1	1,050,000	Abdulsalam bulding	Malipo kwa ajili ununuzi wa kifusi	Transport allowance
1/1	2,000,000	Fedha za ruzuku	Malipo kwa matumizi madogo madogo	Food and refresh na national festival
4/1	18,223,600	Salary susupance	Malipo kwa ajili ya wafanyakazi wa mikataba.	Transport allowance
9/1	1,278,225	Nasour juma nasour	Malipo kwa ajili ununuzi wa vifaa vya usafi	
11/1	1,260,000	Fedha za ruzuku	Malipo kwa ajili ya mafunzo.	Studio time service
14/1	2,607,000	Baraza la vijana mwembe mchomeke	Malipo kwa kikundi cha usafi	
2/2	2,000,000	Hakuna mkamilifu	Malipo kwa kikundi cha usafi	Transport allowance
½	2,000,000	Fedha za ruzuku	Malipo kwa ajili ya matumizi madogo madogo	Sitting allowance
3/2	2,500,000	Kikundi cha usafi kihinani	Malipo kwa kikundi cha usafi	Transport allowance
7/2	1,245,000	Usafi kikangoni		
8/2	2,500,000	Zan group		
13/2	1,080,000	Fedha za ruzuku	Malipo ya posho kwa wakufunzi.	
14/2	860,000	Salary suspance	Malipo ya posho la maziwa.	
15/2	1,210,000	Salary suspance	Malipo kwa ajili ya posho.	
25/2	4,311,350	Zanzibar quality tailoring	Malipo kwa ajili ya ushoni.	Sitting allowance and national festival
26/2	1,100,000	Zan catering take away	Malipo ya chakula.	Porage expensive
38/2	1,311,000	Baraza la vijana M/mchomeke	Malipo kwa kikundi cha usafi	Sitting allowance
39/2	1,050,000	Kikundi cha usafi kihinani		
41/2	2,355,000	Usafi group		

49/2	5,500,000	Salary suspance	Malipo kwa posho.	Transport allowance
4/3	2,000,000	Hakuna mkamilifu	Malipo kwa kikundi cha usafi	
5/3	1,500,000	Kikundi cha usafi Kihinani		
12/3	2,000,000	Salary suspance	Malipo kwa vituo vya afya	
16/3	1,299,000	Usafi kikangoni	Malipo kwa ajili kikundi cha usafi	
Jumla	**116,448,175**			

Kufanya malipo nje ya vifungu kunapelekea kwenda kinyume na utaratibu wa matumizi ya vifungu na kusababisha shughuli zilizopangwa kwa ajili ya kazi husika kutotekelezeka kwa wakati uliopangwa.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza la Manispaa ya Magharibi "A" kuhakikisha kwamba matumizi yote yanafanyika katika vifungu husika ili kutosababisha shughuli zilizopangwa kufanyika kwa wakati na kwa kifungu husika kutokutekelezeka.

5.1.3.8 Ujenzi uliofanyika chini ya kiwango shilingi 9,859,994

Baraza la Manispaa Magharibi 'A' katika kipindi cha mwaka wa fedha 2020/2021 limetekeleza miradi midogo midogo mbali mbali katika maeneo ya Daraja bovu ambapo wamejenga vyoo eneo la Chuini kwanyanya, Kituo cha Afya eneo la Kianga, shimo la kuchomea taka eneo la Kituo cha Daladala Mwera Mtofaani na Msikiti ulipo katika Afisi ya Baraza la Magharibi "A" kwa thamani ya shilingi 9,859,994, dosari iliyobainika na ukaguzi ni kwamba thamani halisi ya fedha hailingani na kiwango cha ujenzi huo jambo ambalo limeashiria ukiukwaji wa matumizi ya fedha na rasilimali za umma.

Kutekeleza miradi midogo midogo chini ya kiwango kunaweza kukasababisha maafa ya kuanguka au kuharibika kwa muda mchache kinyume na matarajio ya Serikali kuweka miradi hiyo ambayo ina lengo la kuondoshea usumbufu wananchi na kuwasogezea huduma bora.

Kufanya hivyo ni kwenda kinyume na malengo ya Serikali ya kutatua matatizo ya wananchi.

Mchanganuo wa malipo hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 28 : Gharama za malipo ya ujenzi uliofanyika chini ya kiwango

Hati Namba	Kiasi cha Fedha (Tshs.)	Aliyelipwa	Maelezo	Matokeo ya mradi
8/6	2,642,000	Ashton store	Malipo kwa ajili ya ujenzi wa shimo kituo cha afya Kianga	Shimo hadi sasa halijatumika
21/6	3,332,000	Triple M general supplier	Malipo kwa ajili ya ununuzi wa vifaa vya ujenzi.	Ujenzi bado unaendelea
22/6	3,885,594	Triple M general supplier	Malipo ya fedha kwa ajili ya ujenzi wa vyoo.	Hakuna miundo mbinu ya maji hadi sasa
Jumla	**9,859,994**			

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza kuhakikisha kwamba fedha za miradi zinazotumika zinaakisi matokeo mazuri ya miradi hiyo kwa lengo la kuwawezesha wananchi kufaidika na utekelezaji wa miradi hiyo.

5.1.3.9 Kuwepo matumizi yasiyokuwa na tija shilingi 2,642,000

Baraza la ManispaaMagharibi 'A' limejenga shimo la kuchomea taka za Hospitali katika Kituo cha Afya Kianga katika kipindi cha mwaka wa fedha 2020/2021 kwa mujibu wa hati ya malipo nambari 8/6 yenye thamani ya shilingi 2,642,000 aliyelipwa **Ashton Store** kupitia ankara namba 614/051, dosari iliyobainika na ukaguzi ni kwamba shimo hilo lililojengwa limetumika kwa mwezi mmoja tu na baadae kutokutumika tena kwa uchomaji wa taka hizo.

Kufanya hivyo ni kwenda kinyume na kifungu nambari 27(1) cha Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2016 ambapo kunapelekea malengo yaliyokusudiwa kutokufikiwa kwa sababu Baraza lilitumia fedha nyingi kwa ajili ya kuhifadhi taka za Hospitali ambazo zinahitaji uangalifu wa hali ya juu ili kuweza kuondoa tatizo la utupaji wa taka ovyo.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza kuhakikisha kwamba shimo hilo linatumika kwa malengo yaliyokusudiwa ili kuondokana na athari za taka hizo za Hospitali ambazo zinaweza kupelekea madhara makubwa kwa binaadamu na mazingira kwa ujumla.

5.1.3.10 Fedha za Mapato zilizotumika bila ya utaratibu shilingi 50,500,000

Kwa mujibu wa kifungu nambari 30(3) cha Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2016 kinaeleza kwamba "Afisa Masuuli atachukuwa hatua zinazofaa kuhakikisha kwamba mapato yote yanayopokelewa yanawekwa vizuri au yanawekwa katika hesabu ya benki ya Mfuko Mkuu wa Hazina".

Baraza la Manispaa Magharibi "A" limekuwa na utaratibu wa kutumia fedha za mapato zinazotokana na makusanyo ya vyanzo vya mapato mbali mbali kwa ajili ya kutoa mikopo kwa wafanyakazi wa Baraza kutoka mwaka wa fedha 2016/2017 hadi 2020/2021. Ukaguzi ulipitia taarifa mbali mbali ili kuweza kubaini asili ya fedha hizo zinazotumika kwa ajili ya kutoa mikopo kwa wafanyakazi wa Baraza na kubaini fedha hizo zinatokana na makusanyo kutoka vyanzo mapato ya Baraza. Aidha ukaguzi ulishindwa kupata uthibitisho wa utumiaji wa fedha hizo za mapato kabla ya kuwasilishwa benki kwa mujibu wa Sheria na Kanuni ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2021.

Kwa hivyo, uongozi wa Baraza haukupata Baraka za utumiaji wa fedha hizo kutoka Mfuko Mkuu wa Hazina na kupelekea matumizi mabaya ya fedha za mapato.

Kutumia fedha za mapato kabla ya kupelekwa benki ni kwenda kinyume na Kifungu nambari 30(1)(2)(3) cha Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2016 na kifungu nambari 29(3)(4) cha Kanuni ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2021.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza la Manispaa ya Magharibi "A" kuhakikisha linafuata misingi na taratibu za fedha za mapato kuziwasilisha benki kabla ya kufanya matumizi au kupata idhini ya matumizi kutoka kwa Mlipaji Mkuu wa Serikali.

5.1.3.11 Wafanyakazi wa Baraza kutokurejesha mikopo kwa muda mrefu shilingi 11,552,000

Baraza la Manispaa Magharibi "A" limetoa mikopo ya fedha yenye thamani ya shilingi 11,552,000 kwa wafanyakazi wa Baraza hilo kwa lengo la kuweza kujikwamua katika matatizo waliyonayo na kupelekea mikopo hiyo kurejeshwa kwa wakati na kupewa wafanyakazi wengine wenye kuhitajia, dosari iliyobainika katika ukaguzi ni kwamba uwepo wa madeni ya muda mrefu wa zaidi ya miaka mitano ambayo yanatokana na madeni hayo kutokurejeshwa kwa wakati.

Kujitokeza kwa madeni kunapelekea kuwanyima fursa watumishi wengine kuweza kukopa na kwa lengo la kutatua matatizo yao kutokana na mikopo hiyo kutokurejeshwa kwa muda mrefu.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza la Manispaa Magharibi "A" kuhakikisha unachukuwa jitihada za makusudi kuwakata fedha kutoka katika mishahara yao na kuzirejesha fedha hizo ili ziweze kuwanufaisha wengine pamoja na kuandaa miongozo na sera madhubuti zitakazosimamia mikopo inayotolewa na kuondokana na mikopo hiyo kutokurejeshwa kwa muda mrefu.

Mchanganuo wa madeni hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 29 : Wafanyakazi wa Baraza wanaodaiwa mikopo kwa muda mrefu

Mwaka wa fedha husika	Jina la Mkopaji	Kiasi cha fedha za mkopo alichokopa (Tshs)	Kiasi cha fedha za mkopo alizorejesha (Tshs.)	Kiasi cha fedha za mkopo anazodaiwa (Tshs.)
2016-2017	Said Juma Ahmada	3,000,000	1,920,000	1,080,000
2016-2017	Yussuf M. yussuf	500,000	-	500,000
2016/-2017	Khadija Soud Mzee	500,000	200,000	300,000
2017-2018	Tatu Hussen Abdalla	500,000	200,000	300,000
2017-2018	MH:Fatma Ramadhan Masokwa	300,000	200,000	100,000
20117-2018	Salum Said	550,000	490,000	60,000
2016-2017	MST:Hamza Khamis Juma	3,000,000	2,880,000	20,000
2016-2017	Abdalla M Said	1,000,000	625,000	375,000
2018-2019	Kheri Shaaban Kheri	1,000,000	450,000	550,000
2018-2019	Tatu Hussen	1,500,000	675,000	825,000
2018-2019	Mbarouk Mrakib	2,000,000	1,600,000	400,000
2018-2019	Abdi Kombo Ameir	1,000,000	800,000	200,000
2019-2020	Hamza Haji Fadhil	1,000,000	700,000	300,000
2019-2020	Nuru Suleiman Mohammed	1,000,000	700,000	300,000
2019 -2020	Maneno Suleiman Dau	700,000	350,000	350,000
2019-2020	Nasra Abeid Ali	500,000	250,000	250,000
2019 -2020	Kaimu/Amour Ali Abdalla	4,000,000	758,000	3,242,000
2019-2020	Mussa A khamis	500,000	100,000	400,000
2020 -2021	Aziza Seif Salum	2,000,000	-	2,000,000
Jumla				**11,552,000**

5.1.3.12 Kuwepo na utofauti wa malipo ya deni analodai Ndugu Abdulsalami Building shilingi 4,151,000

Baraza la Manispaa Magharibi 'A' linadaiwa na Ndugu Abdulsalami Building kutokana huduma aliyoitoa kwa Baraza katika kipindi cha mwaka wa fedha 2019/2020.

Katika kitabu cha fedha cha mwaka 2019/2020 kinaonyesha kwamba Ndugu Abdulsalami analidai Baraza la Manispaa Magharibi 'A' jumla ya shilingi 4,130,000. Ukaguzi umebaini kwa mwaka wa fedha 2020/2021 Baraza la Manispaa Magharibi 'A' limefanya malipo yenye thamani ya shilingi 8,281,000 kwa Ndugu Abdulsalami ikiwa ni malipo ya mwisho ya madai ya kazi yake ya ujenzi, hivyo kupelekea tofauti ya malipo ya shilingi 4,151,000 ambapo yanapingana na deni analodai katika kipindi cha mwaka wa fedha 2019/2020.

Aidha, ukaguzi umeshindwa kupata ufafanuzi na uthibitisho wa vielelezo vinavyooenesha na kuthbitisha uhalali wa ziada ya malipo ya shilingi 4,151,000 yaliyolipwa kwa mwaka 2020/2021 pasi na kujulikana kazi iliyofanyika kulipa madeni hayo.

Kutokuwepo kwa kumbukumbu sahihi zinazothibitisha uwepo wa deni la mdai kunapelekea kujitokeza kwa matumizi mabaya ya fedha ambayo yanaweza kupelekea hasara kwa Serikali. Kufanya hivyo ni kwenda kinyume na kifungu 47 (1) cha Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2016.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza la Manispaa Magharibi 'A' kuhakikisha kwamba madeni yote yanawekwa katika daftari maalum la kuhifadhia kumbukumbu za madai ili kuweza kuyaombea madai hayo kulipwa kwa wakati kwa lengo la kuondoa kasoro na dosari zitakazojitokeza za kulipa deni ambalo halistahiki.

5.1.3.13 Malipo yaliyofanyika kinyume na vifungu shilingi 33,548,000

Baraza la Manispaa Magharibi "A" katika kipindi cha mwaka wa fedha 2020/2021 lilifanya malipo yenye thamani ya shilingi 33,548,000 kupitia vifungu mbali mbali vya malipo, dosari iliyobainika na ukaguzi ni kwamba malipo hayo yamefanyika kinyume na vifungu husika.

Kufanya malipo kinyume na vifungu husika kunapelekea kuathiri mwenendo wa makadirio ya mapato na matumizi ya fungu husika.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza la Manispaa ya Magharibi "A" kuhakikisha kwamba matumizi ya taasisi yafanyike kwa vifungu husika ili kuweza kutoa tathmini ya utekelezaji wa bajeti pamoja na kuangalia ufikiwaji wa malengo ya taasisi kwa mujibu wa bajeti husika. Mchanganuo wa malipo hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 30 : Malipo yaliyolipwa kinyume na vifungu

Hati Namba	Kiasi cha Fedha kilicholipwa (Tshs.)	Aliyelipwa	Maelezo	Kifungu kilichotumika
19/4	16,774,000	Al-Jumura	Ikiwa ni malipo ya asilimia 40 ya matangazo ya Zanzibar Telecom	Purchase of survey instrument
28/5	16,774,000			
Jumla	**33,548,000**			

5.1.3.14 Dosari katika matumizi ya Mafuta

Kwa mujibu wa Sheria na Kanuni ya Utumishi wa Umma ya mwaka 2014 pamoja na miongozo mbali mbali ya kiutumishi, viongozi wenye nafasi za uteuzi mafungu yao ya mafuta yanaingizwa katika mishahara yao ya kila mwezi.

Katika kipindi cha mwaka wa fedha 2020/2021, Baraza la Manispaa Magharibi "A" limetumia jumla ya 6,922 za mafuta ya Petroli na lita 4,400 za mafuta ya Dizeli kwa viongozi mbali mbali wa Baraza na wale wasiokuwa wa Baraza ambapo ni kinyume na miongozo na taratibu za kiutumishi kwa kuwapatia viongozi hao mafuta ya utekelezaji wa shughuli za Baraza za kila siku.

Kufanya hivyo ni kwenda kinyume na taratibu, miongozo pamoja na Sheria na Kanuni ya Utumishi wa Umma mwaka 2014. Mchanganuo wa mafuta hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 31 : Mafuta yaliyotumika bila ya utaratibu

Mwezi	Mkurugenzi		Meya		DC	
	Petroli	Dizeli	Petroli	Dizeli	Petroli	Dizeli
Julai	100	120	160	-	-	-
Agosti	300	-	295	35	-	-
Septemba	280	-	295	-	-	-
Oktoba	365	30	215	-	-	-
Novemba	450	-	185	25	-	-
Disemba	380	-	185	-	-	-
Januari	210	-	190	-	-	-
Februari	335	-	40	-	-	-
Machi	162	-	355	-	50	-
Aprili	530	-	90	-	-	80
Mei	580	-	155	-	-	40
Juni	535	-	280	-	-	40
Jumla	**4,427**	**150**	**2,445**	**60**	**50**	**160**

Kutumia mafuta ya kuendeshea kazi bila ya kufuata taratibu, miongozo, sheria na kanuni za utumishi wa umma kunapelekea shughuli zilizokusudiwa kutofanyika kwa wakati uliopangwa.

Ukaguzi unaushauri uongozi wa Baraza la Manispaa Magharibi "A" kuhakikisha kwamba mafuta yote yanatumika kwa mujibu wa shughuli zilizokusudiwa.

5.1.4 BARAZA LA MANISPAA YA MAGHARIBI "B"

Ukaguzi wa hesabu katika Baraza la Manispaa ya Magharibi "B" kwa kipindi cha mwaka wa fedha 2020/2021 umefanywa kwa kufuata sheria, kanuni na taratibu za ukaguzi wa hesabu.

Taarifa ya Mapato

Baraza la Manispaa Magharibi 'B' kwa mwaka wa fedha 2020/2021 lilikadiriwa kupokea jumla ya shilingi 11,334,020,000 kutoka Mfuko Mkuu wa Hazina na jumla ya shilingi 2,150,000,000 kutoka vyanzo vyake vya ndani.

Hadi kufikia tarehe 30 Juni, 2021 Baraza la Manispaa Magharibi 'B' lilipokea jumla ya shilingi 10,505,720,000 kutoka Mfuko Mkuu wa Hazina sawa na asilimia 93 ya makadirio na kukusanya jumla ya shilingi 2,108,028,000 kutoka vyanzo vyake vya ndani sawa na asilimia 98 ya makadirio.

Taarifa ya Matumizi

Baraza la Manispaa Magharibi 'B' kwa mwaka wa fedha 2020/2021 ilikadiriwa kutumia jumla ya shilingi 13,484,020,000, kati ya fedha hizo shilingi 13,183,684,000 kwa matumizi ya kazi za kawaida na shilingi 300,336,000 kwa matumizi ya kazi za maendeleo.

Hadi kufikia tarehe 30 Juni, 2021 Baraza la Manispaa Magharibi 'B' lilipokea na kutumia jumla ya shilingi 12,018,797,000 sawa na asilimia 89.13 ya makadirio, kati ya fedha hizo shilingi 11,907,511,000 zilitumika kwa kazi za kawaida sawa na asilimia 90 ya makadirio na shilingi 111,284,000 zilitumika kwa kazi za maendeleo sawa na asilimia 37 ya makadirio.

MATOKEO NA MAPENDEKEZO YA UKAGUZI

5.1.4.1 Kukosekana Idadi Halisi ya vyanzo vya Mapato vinavyotokana na Mabango ya Kibiashara, Minara ya Simu na Redio

Baraza la Manispaa Magharibi "B" linafanya makusanyo ya mapato kupitia vyanzo mbali mbali ikiwemo mapato yatokanayo na Mabango ya kibiashara, Minara ya Simu na Redio ambayo imewekwa sehemu mbali mbali za Baraza la Manispaa ya Magharibi "B" katika kipindi cha mwaka wafedha 2020/2021. Katika ukaguzi uliofanyika umebaini Baraza la Manispaa Magharibi "B" halina mambo yafuatayo:-

- Idadi kamili ya mabango ya biashara yaliyomo ndani ya eneo lake kama vile Uwanja wa Ndege, Barabarani, Vijijini na katika Sheli za Mafuta, n.k.
- Bajeti ya Ukusanyaji Mapato ya mwaka wa fedha 2020/2021.
- Idadi ya fedha kamili zilizokusanywa kupitia mabango yaliyomo ndani ya Baraza hilo.
- Idadi kamili ya Mabango ambayo yanafanyakazi na yale ambayo hayafanyi kazi hadi sasa.

- Idadi kamili ya Minara ya Simu na Redio iliyomo katika eneo la Baraza la Manispaa Magharibi “B”.

Ukaguzi ulifanya mahojiano na uongozi wa Baraza juu ya kutokuwepo kwa takwimu sahihi ya mabango ya biashara na minara ya simu na redio ambayo yaliyowekwa ndani ya maeneo ya Baraza la Magharibi “B” , uongozi ulishindwa kutoa ufafanuzi na takwimu za Mabango ya Biashara na Minara ya Simu na Redio iliyomo katika eneo la Baraza hilo jambo ambalo linapelekea upotevu wa mapato ya Serikali.

Kufanya hivyo ni kwenda kinyume na kifungu nambari 118(3) na 122(1)(2) cha Kanuni ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2021.

Baraza la Manispaa la Magharibi “B” kutokuwa na idadi kamili ya vyanzo vya mapato kunapelekea kutotoa taarifa kamili za mapato na kusababisha upotevu wa mapato ya Serikali.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza la Manispaa Magharibi “B” kuhakikisha kwamba takwimu na idadi kamili ya mapato yanayotokana na mabango ya biashara na minara ya simu na redio iliyomo ndani ya eneo la Baraza la Manispaa inapatikana kwa ajili ya ukaguzi.

5.1.4.2 Malipo yaliyofanyika kinyume na vifungu shilingi 57,700,052.43

Baraza la Manispaa Magharibi “B” katika kipindi cha mwaka wa fedha 2020/2021 lilifanya malipo yenye thamani ya shilingi 57,700,052 kupitia vifungu mbali mbali vya malipo. Ukaguzi umebaini malipo hayo yamefanyika kinyume na vifungu husika.

Kufanya matumizi kinyume na vifungu husika kunapelekea kuathiri malengo ya kibajeti yaliyowekwa na hatimae kutokufikiwa kwa malengo hayo.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza kuhakikisha kwamba matumizi ya taasisi yafanyike kwa vifungu husika na ikitokezea umuhimu wa kufanya hivyo ni vyema taratibu za uhaulishaji zifuatwe kwa mujibu wa maelekezo ya Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2016.

Mchanganuo wa malipo hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 32 : Malipo yaliyofanyika kinyume na vifungu

Hati ya Malipo	Kifungu kilichotumika kutolea fedha	Kifungu kilichostahiki kulipa	Kiasi cha fedha kilicholipwa (Tshs.)
7/2	Tuition fees	Salary Suspense	31,399,800
6/2	Tuition fees	Civil servants	7,920,000
9/2	Stationary supplies	Zeco	1,200,000
67/2	Food and refreshment allowance	Stationary	1,814,427.18
5/3	Sitting allowance	Zeco	1,250,000
8/3	Transport allowance	Civil servants	10,800,000
70/2	Food and refreshment allowance	Civil servants	3,315,825.25
Jumla			**57,700,052.43**

5.1.4.3 Dosari katika matumizi ya mafuta

Kwa mujibu wa Sheria na Kanuni ya Utumishi wa Umma ya mwaka 2014 pamoja na miongozo mbali mbali ya kiutumishi, viongozi wenye nafasi za uteuzi mafungu yao ya mafuta yanaingizwa katika mishahara yao ya kila mwezi.

Katika kipindi cha mwaka wa fedha 2020/2021, Baraza la Manispaa ya Magharibi "B" limetumia jumla ya lita 2,780 za mafuta ya Petroli na lita 4,400 za mafuta ya Dizeli kwa viongozi mbali mbali wa Baraza na wale wasiokuwa wa Baraza ambapo ni kinyume na miongozo na taratibu za kiutumishi kwa kuwapatia viongozi hao mafuta ya utekelezaji wa shughuli za Baraza za kila siku.

Kufanya hivyo ni kwenda kinyume na taratibu, miongozo pamoja na Sheria na Kanuni ya Utumishi wa Umma mwaka 2014.

Kutumia mafuta ya kuendeshea kazi bila ya kufuata taratibu, miongozo, sheria na kanuni za utumishi wa umma kunapelekea shughuli zilizokusudiwa kutofanyika kwa wakati uliopangwa.

Ukaguzi unaushauri uongozi wa Baraza la Manispaa Magharibi "B" kuhakikisha kwamba mafuta yote yanatumika kwa mujibu wa shughuli zilizokusudiwa. Mchanganuo wa matumizi ya mafuta hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 33: Mafuta yaliyotumika bila ya kufuata utaratibu

Mhusika	Gari ya Mkurugenzi Manispaa Magharibi "B"		Gari ya Meya Wa Magharibi "B"		Gari la Polisi		Mkuu wa Wilaya (DC)		Gari ya Meya wa Jiji	
	Aina ya Mafuta		Aina ya Mafuta		Aina ya Mafuta		Aina ya Mafuta		Aina ya Mafuta	
Mwezi	Petrol	Dizeli	Petrol	Dizeli	Petrol	Dizeli	Petrol	Dizeli	Petrol	Dezeli
Julai	-	315	140	60	20	180	-	-	25	65
Agosti	-	180	150	40	-	60	-	30	25	50
Septemba	-	305	240	40	-	60	-	20	50	50
Okotoba	30	310	230	-	-	40	20	-	75	25
Novemba	-	280	150	50	-	90	30	40	50	-
Decemba	55	40	30	10	-	40	-	-	-	-
Januari	-	190	120	-	-	75	-	-	-	-
Februari	30	365	240	-	20	80	-	-	-	-
Machi	30	315	140	-	-	265	-	-	-	-
Aprili	20	320	290	-	-	60	-	-	-	-
Mei	-	150	240	-	-	60	-	-	-	-
Juni	120	70	210	-	-	70	-	-	-	-
Jumla	**285**	**2840**	**2180**	**200**	**40**	**1080**	**50**	**90**	**225**	**190**

5.1.4.4 Wafanyakazi wa Baraza kutokupatiwa Likizo kwa muda mrefu

Kwa mujibu wa kifungu nambari 58(1)(a) cha kanuni ya utumishi ya mwaka 2014 kinasema 'mtumishi wa umma atastahiki kupewa likizo la siku ishirini na nane za kazi ndani ya miezi kumi na mbili na atastahiki posho la likizo kila baada ya miaka mitatu au kama itakavyofafanuliwa katika matoleo kutoka Afisi kuu ya Utumishi wa Umma'.

Ukaguzi umebaini Baraza la Manispaa Magharibi 'B' halikuwapatia likizo wafanyakazi wake kwa muda mrefu kwa mujibu wa utaratibu jambo ambalo ni kwenda kinyume na kanuni ya Utumishi wa Umma ya mwaka 2014.

Kutowapatia wafanyakazi likizo zao za kila mwaka kunapelekea kudhoofika utendaji na utekelezaji wa majukumu yao ya kazi ya kila siku na kunaweza kusababisha kutopatikana ufanisi katika kazi zao za kila siku.

Ukaguzi unashauri kwamba uongozi wa Manispaa Magharibi "B" kuhakikisha kwamba kila mfanyakazi anapatia likizo lake kwa mujibu wa utaratibu uliowekwa.

Mchanganuo wa wafanyakazi hao ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 34 : Watumishi ambao waliokuwa hawakwenda likizo kwa muda mrefu

Namba	Jina la mfanyakazi	Muda aliomaliza likizo	Miaka ambayo hajapatiwa likizo
1.	Ali Omari Kaaby	11/12/2017	4
2.	Abdul hakim Machano Haji	7/3/2019	3
3.	Ameir Ali Haji	9/4/2019	3
4.	Asha Rashid Mussa	19/12/2019	3
5.	Aziza Ameir Mshenga	5/7/2019	3
6.	Fatma Ali Khatib	29/8/2019	3
7.	Hassan Abass Hassan	18/6/2019	3
8.	Ibrahim Hassan Khamis	6/3/2014	8
9.	Iddi Mbaraka Uledi	14/6/2004	18
10.	Kazija Kaizar Omar	24/7/2019	3
11.	Khadija Mohammed Khamis	11/10/2019	3
12.	Khadija Mohammed Mwadini	29/8/2019	3
13.	Khamis Mohammed Shekhe	5/7/2019	3
14.	Khamis Said Mohammed	20/5/2019	3
15.	Kombo Yasin Juma	30/9/2019	3
16.	Nunuu Ali Abdalla	30/1/2018	4
17.	Shaha foum Haji	9/10/2018	4
18.	Silima Ussi Haji	15/4/2018	4
19.	Suleiman Juma Machano	23/3/2017	4
20.	Vuai Makame Haji	19/12/2018	4

5.1.4.5 Fedha zilizolipwa kwa Njia ya Fedha Taslimu shilingi 44,590,800

Kwa mujibu wa kifungu nambari 55(3) cha Kanuni ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2021 "inaeleza kwamba malipo yote yalipwe kwa njia ya mfumo wa kimtandao na taasisi husika isipokuwa yale ambayo hayamo katika bajeti, na.... ".

Katika kipindi cha mwaka wa fedha 2020/2021, ukaguzi umebaini Baraza la Manispaa Magharibi "B" limefanya malipo jumla ya shilingi 44,590,800 kwa njia ya fedha taslimu kwa wafanyakazi wake kinyume na utaratibu wa kifedha uliowekwa ambapo fedha zote zinatakiwa kulipwa kwa njia ya kimtandao na taasisi husika.

Kufanya hivyo ni kwenda kinyume na kifungu nambari 55(3) cha Kanuni ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2021.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Manispaa kuhakikisha kwamba fedha zote zinalipwa kwa mujibu wa taratibu zilizowekwa. Mchanganuo wa malipo hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 35 : Malipo yaliyofanyika kwa fedha taslim

Hati ya Malipo	Hundi Namba	Kiasi cha fedha kilicholipwa (Tshs.)	Aliyelipwa	Maelezo
19/7	63	18,818,000	Bararaza la Manispaa ya Magharibi B.	Ikiwa ni malipo ya mishahara na maposho.
15/8	77	1,010,000		
23/11	205	9,177,000		
11/12	221	8,770,000		
26/9	128	6,815,800		
Jumla		**44,590,800**		

5.1.4.6 Kukosekana kwa muongozo wa ulipwaji wa maposho shilingi 44,590,800

Kwa mujibu wa utaratibu Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar imekasimu majukumu kwa Ofisi ya Rais Katiba Sheria Utumishi na Utawala Bora wa kuratibu na kupanga maslahi ya mishahara na maposho kwa watumishi wa umma kwa mujibu wa miongozo na miundo ya utumishi Serikalini. Katika ukaguzi uliofanyika imebainika Baraza la Manispaa Magharibi "B" liliidhinisha na kutumia jumla ya shilingi 44,590,800 kwa ajili ya maposho mbali mbali ya watumishi wake ikiwemo posho la mzingira magumu, posho la maziwa na posho la wadhifa kwa wafanyakazi wake.

Dosari iliyobainika katika ukaguzi ni kukosekana kwa muongozo wa ulipwaji wa maposho hayo ili kuweza kuthibitisha uhalali wa taratibu za ulipwaji wa maposho hayo.

Aidha,kwa mujibu wa kifungu 87(1) cha Kanuni za Utumishi wa Umma ya Mwaka 2014 kinaeleza kwamba "Mtumishi wa Umma atakaepangiwa kazi katika mazingira hatarishi atalazimika kulipwa posho la mazingira hatarishi kama muongozo utakavyotolewa kutoka Afisi Kuu ya Utumishi wa Umma".

Kifungu 87(2) kinaeleza "Kwa madhumuni ya Kanuni ndogo (1) ya kanuni hii, watumishi watakaostahiki kulipwa posho la mazingira hatarishi miongoni mwao ni watumishi wa kada ya afya, madaktari wa wanyama, wanaohusika na madawa ya mionzi, wanaowahudumia wazee, wachimbaji mafuta na gesi asilia na watumishi wengine kama itakavyotolewa na Afisi kuu ya utumishi wa umma". Kwa mnasaba wa vifungu hivyo ukaguzi haukuweza kupatiwa muongozo uliobainisha majukumu ya Baraza la Manispaa Magharibi "B" kuhusiana na uhalali wa malipo na posho hizo.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza la Manispaa Magharibi "B" kuhakikisha kwamba taratibu za uidhinishwaji na utoaji wa maposho mbali mbali kwa wafanyakazi wa Baraza la Manispaa Magharibi "B" unazingatia Sheria, Kanuni, utaratibu, matoleo na miongozo ya kiutumishi. Mchanganuo wa malipo hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 36 : Malipo ya posho yanayolipwa bila ya muongozo kutoka Serikalini

Hati ya Malipo	Nambari ya Hundi	Kiasi cha fedha kilicholipwa (Tshs)	Aliyelipwa	Maelezo
19/7	63	18,818,000	Bararaza la Manispaa ya Magharibi B	Ikiwa ni malipo mbalimbali ya mishahara na maposho kwa watendaji wa Baraza
15/8	77	1,010,000	Fedha za Ruzuku Magharibi B	
23/11	205	9,177,000		
11/12	221	8,770,000		
26/9	128	6,815,800		
Jumla		**44,590,800**		

5.1.4.7 Dosari ya utumiaji wa fedha za taasisi kinyume na utaratibu shilingi 7,500,000

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika Baraza la Manispaa Magharibi "B" katika kipindi cha mwaka wa fedha 2020/2021 limefanya matumizi ya shilingi 7,500,000 katika kutekeleza majukumu yake ya kawaida ya uandaaji wa kitabu cha bajeti cha mwaka 2020/2021 na 2021/2022.

Kwa mujibu wa miongozo ya Utumishi wa Umma inakataza kulipa malipo ya posho kwa utekelezaji wa majukumu ya kawaida ya mtumishi husika anayoyafanyia kazi kila siku badala yake kulipwa posho la utekelezaji wa majukumu yake.

Mojawapo ya majukumu ya kitengo cha uhasibu ni kuhakikisha kinatengeneza bajeti ya matumizi ya taasisi pamoja na ufungaji wa hesabu za mwisho wa mwaka kwa mujibu wa utaratibu wa majukumu yao. Ukaguzi umebaini kitengo hicho hujilipa posho la utekelezaji wa majukumu yao jambo ambalo ni kosa kwa mujibu wa taratibu za kiutumishi.

Kujilipa posho ambazo hazikuidhinishwa kisheria na wala hazijatolewa muongozo na Utumishi wa Umma kunapelekea matumizi mabaya ya fedha na upotevu wa fedha za umma.

Ukaguzi unaushauri uongozi wa Baraza la Manispaa Magharibi "B" kuhakikisha unatekeleza matakwa ya Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2016. Mchanganuo wa malipo hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 37 : Malipo ya posho yanayolipwa kinyume na utaratibu

Hati Namba	Nambari ya Hundi	Kiasi cha fedha kilicholipwa (Tshs.)	Aliyelipwa	Maelezo
32/9	314	4,260,000	Fedha za Ruzuku Magaribi B	Ikiwa ni malipo kwa ajili ya utengezaji wa kitabu cha fedha cha mwaka 2020/2021 na mpango wa bajeti 2021/2022.
30/6	TISS	3,240,000	Salary Susupense	
Jumla		**7,500,000**		

5.1.4.8 Ukiukwaji wa taratibu za mkataba

Kwa mujibu wa mkataba wa makubaliano baina ya Manispaa Magharibi "B" na uongozi wa Jumuiya ya Wanawake na Mazingira uliotiwa saini tarehe 1/05/2021 kuhusiana na shughuli za usafi katika maeneo ya Baraza la Manispaa Magharibi "B" katika kipindi cha mwaka wa fedha 2020/2021. Ukaguzi umebaini ukiukwaji wa kifungu nambari 4(f) cha makubaliano ya mkataba ambacho kinataka kuwasilishwa kwa maandshi ripoti ya kila mwezi ya utekelezaji jambo ambalo hadi ukaguzi unakamilika halikutekelezwa kwa mujibu wa mkataba husika.

Kutokufuatwa mikataba ya kazi husika ni kwenda kinyume na makubaliano hayo jambo ambalo huwenda likasababisha kutokutekelezeka kwa kazi walizokubaliana na kupelekea kutokukamilika kwa wakati.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza kuhakikisha kwamba vipengele vya mikataba vilivyokubalika vinafuatwa kwa mujibu wa mkataba husika na kazi zilizopangwa ziweze kukamilika kwa wakati.

5.1.4.9 Matengenezo ya Gari la Polisi PT 3741 bila ya kufuata utaratibu shilingi 1,622,490

Kwa mujibu wa kifungu cha Sheria nambari 12(a)(f) cha Sheria nambari 13 ya Government Motor Vehicles ya mwaka 2004 kinaeleza kwamba "Afisa usafiri hatohusika na matengenezo ya vyombo vilivyo nje ya taasisi yake".

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika Baraza la Manispaa Magharibi "B" kulifanyia matengenezo gari la Polisi lenye namba za usajili PT 3741 kwa mujibu wa hati ya malipo namba 18/10 iliyolipwa kwa ankara namba 10501, 10350, 10321 yenye thamani ya shilingi 1,622,490 aliyolipwa ndugu ABRAHMAN ISMAIL VUAI.

Aidha,ukaguzi umebaini dosari katika malipo hayo ambapo malipo yaliyolipwa hayaendani na uhalisia wa matengenezo husika, kufanya matumizi ambayo hayakuwemo katika bajeti, kufanya matengenezo kinyume na sheria.

Kujitokeza kwa matumizi ya namna kama hiyo kunaweza kukapelekea kutokutekelezeka kwa kazi zilizopangwa jambo ambalo litasababisha kutokufikiwa kwa malengo waliyojipangia kwa mwaka husika.

Ukaguzi unaushauri uongozi wa Baraza la Manispaa Magharibi "B" kuhakikisha unatekeleza mpango wa matumizi uliotayarishwa utekelezaji wake kwa mwaka husika ili kuepusha matumizi mabaya ya fedha za umma.

5.1.4.10 Fedha za Mapato zilizotumika bila ya utaratibu shilingi 66,320,000

Kwa mujibu wa kifungu nambari 30(3) cha Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2016 kinaeleza kwamba "Afisa Mhasibu atachukuwa hatua zinazofaa kuhakikisha kwamba mapato yote yanayopokelewa yanawekwa vizuri au yanawekwa katika hesabu ya benki ya Mfuko Mkuu wa Hazina".

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika Baraza la Manispaa Magharibi "B" limekuwa na utaratibu wa kutumia fedha za mapato zinazotokana na makusanyo ya vyanzo vya mapato mbali mbali kwa ajili ya kutoa mikopo kwa wafanyakazi wake.

Hata hivyo ukaguzi ulishindwa kupata uthibitisho wa utumiaji wa fedha hizo za mapato kabla ya kuwasilishwa benki kwa mujibu wa utaratibu, kufanya matumizi ya fedha za mapato kabla ya kuwasilishwa benki au kupatiwa idhini ya matumizi kutoka kwa Mlipaji Mkuu wa Serikali kunaweza kupelekea matumizi mabaya ya fedha za umma jambo ambalo ni kinyume na kifungu nambari 30(1)(2)(3) cha Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2016 na kifungu nambari 29(3)(4) cha Kanuni ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2021.

Aidha, imebainika uwepo wa dosari za utumiwaji wa mikopo hiyo kutokana na kukosekana kwa sera inayooelekeza namna bora ya kukopa, kurejesha mikopo, kiwango cha fedha kinachopaswa kurejeshwa kwa kila mwezi jambo ambalo limepelekea kujitokeza kwa mikopo isiyorejesheka kwa muda mrefu bila ya kuchukuliwa maamuzi yote jambo ambalo huwenda mikopo hiyo ikashindwa kurejesheka kutokana na utaratibu wa watumishi kuzungushwa kutoka taasisi moja na kwenda taasisi nyengine.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza la Manispaa ya Magharibi "B" kuhakikisha unatumia fedha za umma kwa mujibu wa utaratibu na kuacha kutumia fedha za makusanyo ya mapato kwa ajili ya kukopeshana jambo ambalo linapelekea kujitokeza kwa dosari ya kutokufikia malengo yaliyopangwa kutekelezwa na Baraza la Manispaa ya Magharibi "B" kwa mwaka husika.

5.1.4.11 Malipo yasiyokuwa na stakabadhi shilingi 35,770,666

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika Baraza la Manispaa Magharibi "B" limefanya malipo kwa ajili ya ununuzi na upatikanaji wa huduma za bidhaa mbali mbali kwa ajili ya matumizi ya ofisi, dosari iliyobainika ni kutokupatikana kwa stakabadhi za malipo hayo jambo ambalo ukaguzi umeshindwa kuthibitisha uhalali wa malipo hayo.

Kutokuambatanishwa kwa stakabadhi za malipo kunapelekea kujitokeza kwa viashiria vya upotevu wa fedha za umma zinazotokana na kuwepo kwa matumizi yasiyosahihi au kutokuwepo kwa matumizi hayo.

Ukaguzi unaushauri uongozi wa Baraza la Manispaa Magharibi "B" kuhakikisha matumizi yote yanayofanyika yanaambatanishwa na vielelezo husika katika hati za malipo ili kuweza kuthibitisha uhalali wa malipo hayo kwa lengo la kuweza kupima ufanisi wa matumizi hayo. Mchanganuo wa malipo hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 38: Malipo yasiyokuwa na stakabadhi

Hati ya Malipo	Hundi Namba	Kiasi cha fedha kilicholipwa (Tshs.)	Aliyelipwa	Maelezo
14/11	TT	1,600,000	Aljumra	Ikiwa ni malipo kwa ajili ya mashine za ATM za CRDB
15/11	TT	11,250,000		Ikiwa ni malipo ya Minara ya Telecomunication public
2/12	TT	10,714,285		Ikiwa ni malipo kwa ajili ya kupatiwa 40% ya Minara ya Zantel
12/8	TT	952,381		Ikiwa ni malipo kwa ajili ya matangazo ya Halotel
58/9	TT	11,254,000		Ikiwa ni malipo kwa ajili ya ulipaji wa Minara kwa Tanzania telecomuniction
Jumla		**35,770,666**		

5.1.4.12 Dosari katika udhibiti wa mafuta

Katika ukaguzi uliofanyika kupitia daftari la kumbukumbu la kurikodia taarifa za matumizi ya mafuta limebainisha ya kwamba kwa mwaka wa fedha 2020/2021 Baraza la Manispaa Magharibi "B" limetumia jumla ya lita 3,245 za mafuta kwa ajili ya matumizi mbali mbali kwa ajili ya shughuli za uendeshaji za kila siku.

Dosari iliyobainika katika ukaguzi ni kutokuwa na mfumo mzuri wa udhibiti wa matumizi ya mafuta kwani imebainika hakuna taarifa zozote zilizorikodiwa ambazo zinaonesha mwenendo wa matumizi ya mafuta kwa vyombo vilivyotiwa mafuta hayo pamoja na kutokujulikana matumizi ya mafuta hayo jambo ambalo limepelekea kutia shaka juu ya uhalali wa matumizi ya mafuta hayo.

Kutokujulikana kwa matumizi ya mafuta kwa vyombo vinavyowekwa mafuta kunaweza kujitokeza viashiria vya upotevu wa mafuta au matumizi mabaya ya mafuta hayo.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza la Manispaa ya Magharibi "B" kuhakikisha unaweka mwenendo mzuri wa utumiaji wa mafuta ikiwemo kujulikana kwa vyombo vinavyopewa mafuta na sababu za uwepo wa kupatiwa mafuta kulingana na kazi wanazozitekeleza ili kuepuka kujitokeza kwa viashiria vya ukiukwaji wa taratibu. Mchanganuo wa matumizi ya mafuta hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 39 : Mwenendo wa matumizi ya mafuta

Tarehe	Aliyepewa	Idadi ya lita zilizotolewa	Nambari Kuponi
9/4/2021	UUB	500	274798
11/4/2021	OPERESHENI	350	274800
12/4/2021	CCM MKOA	40	274704
12/4/2021	CCM WILAYA	40	274705
12/4/2021	KATIBU TAWALA	30	274706
12/4/2021	DC	40	274707
16/4/2021	UUB	200	274722
2/4/2021	OPERESHENI	200	274731
2/4/2021	UUB	340	274735
12/5/2021	OCD	100	289779
12/5/2021	WILAYANI	200	289780
18/5/2021	WILAYANI	100	289559
18/5/2021	UUB	50	289562
18/5/2021	MAWASILIANO	60	289563
18/5/2021	GARI YA KUKODI KIFUSI	70	289564
20/5/2021	MAWASILIANO	50	289575
21/5/2021	OPERESHENI	100	289578
21/5/2021	MAWASILIANO	50	289581
21/5/2021	WILAYA	300	289584
21/5/2021	UV CCM	120	289587
21/5/2021	GARI YA MIZIGO	50	289592
22/5/2021	MWENGE	20	289593
22/5/2021	MWENGE	100	289594
22/5/2021	MWENGE	30	289595
23/5/2021	MWENGE	15	289597
23/5/2021	MWENGE	30	289598
24/5/2021	MAWASILIANO	50	290160
1/6/2021	KAZI MAALUM	40	290178
Jumla ya lita		**3,245**	

5.1.4.13 Dosari katika ulipwaji wa maposho shilingi 2,000,000

Kwa mujibu wa kifungu nambari 12(7) cha Kanuni ya Utumishi wa Umma nambari 11 ya mwaka 2014 kinaeleza kwamba "Mtumishi wa kuazimwa atapaswa kulipwa mshahara ule wa sehemu anayotoka au unaolingana na wadhifa wa sehemu ile aliyoazimwa kama anakokwenda mshahara ni kubwa atalipwa tofauti ya mshahara bila ya maposho".

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika jumla ya shilingi 2,000,000 zimetumika kwa kumlipa Ndugu Ferouz Kitwana Abdalla ambae ameazimwa kutoka Idara ya Ujenzi na Utunzaji Barabara kwa mujibu wa barua yenye kumbukumbu namba CCA/CCA/F.00826/C/23 ya tarehe 28/10/2019 kwa ajili ya kufanya kazi ya kuendesha kijiko katika Baraza la la Manispaa Magharibi "B". Dosari iliyobainika katika ukaguzi ni ukiukwaji wa kifungu nambari 12(7) cha Kanuni ya Utumishi wa Umma nambari 11 ya mwaka 2014.

Kufanya malipo ya posho kinyume na muongozo na taratibu zilizowekwa na utumishi wa umma kunaweza kukapelekea kuitia hasara Serikali kwa kufanya matumizi yasiyo ya lazima na yasiyoleta tija kwa taasisi.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza la Manispaa ya Magharibi "B" kuhakikisha unafuata miongozo na taratibu zilizowekwa ili kuweza kufikia malengo waliyojipangia. Mchanganuo wa malipo hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 40 : Dosari katika ulipwaji wa maposho

Hati ya malipo	Hundi namba	Thamani ya fedha (Tshs)	Aliyelipwa	Maelezo
9/7	52	400,000	Ferouz Kitwana Abdalla	Ikiwa ni malipo ya posho kwa ajili ya operator wa kijiko
33/8	108	400,000		
52/9	155	400,000		
8/10	167	400,000		
5/11	195	400,000		
Jumla		**2,000,000**		

5.1.4.14 Ukiukwaji wa taratibu za mkataba

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika Baraza la Manispaa Magharibi "B" lilifunga mkataba na kampuni ya Al- Jumra uliosainiwa tarehe 14/02/2020 kwa mujibu wa kifungu nambari 3 cha mkataba huo kinaitaka kampuni ya Al-Jumra kukusanya mapato yatokanayo na huduma ya mabango na minara ya simu, pamoja na redio kwa kipindi cha mara moja kwa mwaka kwa kampuni yoyote itakayopewa kazi hiyo ya utoaji wa huduma zilizokusudiwa na kutakiwa kukabidhi mapato hayo kwa msimamizi kwa njia ya maandishi.

Kwa mujibu wa kifungu nammbari 4 cha makubaliano ya mkataba kinaeleza kwamba pande zote mbili watakuwa na makubaliano ya kukabidhiana stakabadhi za malipo pale pale mapato hayo yanapokabidhiwa kwa msimamizi mkuu wa mapato.

Dosari iliyobainika katika ukaguzi ni kutokutekelezwa kwa vifungu hivyo vya makubaliano ya mkataba jambo ambalo limepelekea kutokujiridhisha kwa usahihi wa makabidhiano ya mapato kwa kukosekana maandishi ya makabidhiano pamoja na stakabadhi zinazoonesha fedha halisi iliyokusanywa na iliyokabidhiwa.

Kutokuwepo kwa maandishi ya makabidhiano ya fedha pamoja na stakabadhi zinazothibitisha uhalali wa makabidhiano ya fedha hizo kunaweza kukajitokeza viashiria vya ukiukwaji wa mikataba jambo ambalo litapelekea upotevu wa fedha za umma.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza la Manispaa ya Magharibi "B" kuhakikisha unatekeleza matakwa ya makubaliano hayo kwa lengo la kuwepo kwa uwazi na usawa wa fedha iliyokusanywa na kukabidhiwa kwa mujibu wa utaratibu.

5.1.4.15 Dosari zilizojitokeza katika matumizi ya Mafuta ya Miradi ya Maendeleo ya Wadi shilingi 15,000,000

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika Baraza la Manispaa la Magharibi "B" kufanya matumizi yenye thamani ya shilingi 15,000,000 kwa ajili ya ununuzi wa mafuta kwa lengo la kutekeleza usimamizi wa miradi ya maendeleo yaliyopo kwenye Wadi ya Magharibi "B". Dosari ya ukaguzi iliyobainika ni kutokuwepo kwa mfumo mzuri wa ununuzi wa mafuta, uwekaji wa kumbukumbu za uingizaji na utoaji wa mafuta hayo , ugawaji wa mafuta hayo, matumizi ya fedha kutokulingana na uhalisia wa ununuzi wa mafuta hayo na utumiaji wake.

Kutokana na dosari zilizobainika zimeashiria uwepo wa udhibiti usiotosheleza wa ununuzi na utumiaji wa mafuta na usimamiaji wa miradi ya maendeleo jambo ambalo linaweza kupelekea kutokutekelezeka kwa miradi hiyo au kutokukamilika kwa wakati kutokana na kuwepo kwa matumizi ya mafuta yasiyoridhisha.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza la Manispaa ya Magharibi "B" kuhakikisha wanasimamia vizuri na kuweka udhibiti mzuri wa matumizi ya mafuta kwa lengo la kuweza kufikia malengo waliyokusudia.Mchanganuo wa malipo hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 41 : Gharama za ununuzi wa mafuta ya usimamizi wa miradi ya maendeleo

Nambari ya Hati ya Malipo	Kiasi cha fedha kilicholipwa (Tshs.)	Aliyelipwa	Maelezo
6/6	5,000,000	Zanzibar Petroleum Limited	Ikiwa ni malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa mafuta Mradi wa Madiwani
50/6/2021	10,000,000		Ikiwa ni malipo kwa ajili ya ununuzi wa mafuta ya uchukuaji wa kifusi katika Idara ya Ujenzi katika Wadi ya Mombasa na Wadi ya Bweni.
Jumla	**15,000,000**		

5.1.4.16 Dosari katika utekelezaji wa miradi ya maendeleo ya Wadi

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika Baraza la Manispaa Magharibi “B” limefanya utekelezaji wa miradi 14 kwa mwaka wa fedha 2020/2021 yenye thamani ya shilingi 58,360,363, katika utekelezaji wa miradi hiyo dosari zifuatazo zimebainika kama zinavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 42 : Dosari katika utekelezaji wa miradi ya maendeleo ya Wadi

<table>
<tr><th>Namba</th><th>Jina la Mradi</th><th>Eneo/Wadi</th><th>Makadirio ya fedha (Tshs.)</th><th>Fedha iliyopatikana (Tshs.)</th><th>Hatua ya Mradi ulivyotekelezwa</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Ununuzi wa Viti 80 kikundi cha HANUNI MTU</td><td>Kijitoupele</td><td>5,000,000</td><td>2,010,000</td><td>Kutokuonekana kwa viti hivyo.</td></tr>
<tr><td>2.</td><td>Ujenzi wa Kivuko</td><td>Kwarara-Kijitoupele</td><td>2,990,000</td><td>2,990,000</td><td>Mradi haukukamilika</td></tr>
<tr><td>3.</td><td>Uwekaji wa Nguzo za umeme</td><td>Bweleo – Kipenyoni</td><td>5,000,000</td><td>1,859,228</td><td>Kukosekana kwa taarifa za utekelezaji wa mradi</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>Ujenzi wa Mtaro</td><td>Mombasa</td><td>4,718,000</td><td>4,347,637</td><td>Mradi umekamilika</td></tr>
<tr><td>5.</td><td rowspan="3">Ukarabati wa njia za ndani</td><td>Mombasa</td><td>5,000,000</td><td>5,000,000</td><td>Mradi huu haukutekelezeka hadi ukaguzi unakamilika.</td></tr>
<tr><td>6.</td><td>Kinuni</td><td>5,000,000</td><td>5,000,000</td><td rowspan="2">Mradi haukukaguliwa.</td></tr>
<tr><td>7.</td><td>Fuoni Mambosasa</td><td>5,000,000</td><td>5,000,000</td></tr>
<tr><td colspan="3">Jumla</td><td>58,360,363</td><td></td><td></td></tr>
</table>

Kwa mujibu wa jadweli linaonesha kwamba ipo miradi iliyotekelezeka kwa kiwango kisichoridhisha kutokana na uhaba wa upatikanaji wa fedha zilizokadiriwa kukamilisha miradi hiyo, na ipo miradi ambayo ilipatiwa fedha kamili kwa mujibu wa makadirio yao lakini utekelezaji wake hauridhishi kutokana na kutekelezeka kwa kiwango cha chini kulingana na thamani ya fedha iliyotumika. Aidha ipo baadhi ya miradi pamoja na upatikanajii wa fedha zake kuwa mdogo lakini haikuweza kutekelezeka na kutokupatikana kwa sababu zilizopelekea kutokutekelezeka kwa miradi hiyo kwa kukosekana vielelezo vya matumizi ya fedha walizoingiziwa. Vile vile kuna baadhi ya miradi haikuweza kukaguliwa na kutolewa maoni ya utekelezaji wake.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza la Manispaa ya Magharibi "B" kuhakikisha unabuni miradi michache ambayo itaweza kutekelezeka kwa mujibu wa upatikanaji wa fedha kuliko kuwa na miradi mingi ambayo utekelezaji wake unakuwa mgumu kutokana na uchache wa upatikanaji wa fedha ambapo kunapelekea baadhi ya miradi kutokutekelezeka.

5.1.5 BARAZA LA MJI CHAKE CHAKE

Ukaguzi wa hesabu katika Baraza la Mji Chake Chake kwa kipindi cha mwaka 2020/2021, umefanywa kwa kufuata sheria, kanuni na taratibu za ukaguzi wa mahesabu. Matokeo ya kazi hii yanatokana na ukaguzi wa kumbukumbu za hesabu za shughuli za Baraza la Mji Chake Chake pamoja na mfumo wa tathmini wa udhibiti wa ndani ambao unahitaji uangalifu wa uongozi wa Baraza.

Taarifa ya Mapato

Baraza la Mji la Chake Chake kwa mwaka wa fedha 2020/2021 lilikadiriwa kukusanya jumla ya shilingi 600,549,500 kutoka katika vianzio vyake mbali mbali. Hadi kufikia tarehe 30 Juni, 2021 jumla ya shilingi 657,042,962 zilikusanywa na Baraza sawa na asilimia 109.47 ya makadirio.

Taarifa ya Matumizi

Baraza la Mji Chake Chake kwa mwaka wa fedha 2020/2021 lilikadiriwa kutumia jumla ya shilingi 8,182,619,000 kwa ajili ya kazi za kawaida na shilingi 180,000,000 kwa ajili ya kazi za maendeleo. Hadi kufikia tarehe 30 Juni, 2021 jumla ya shilingi 7,630,509,082 zimetumika kwa kazi za kawaida sawa na asilimia 93.25 ya makadirio na shilingi 45,095,700 zimetumika kwa kazi za maendeleo sawa na asilimia 25.05 ya makadirio.

MATOKEO NA MAPENDEKEZO YA UKAGUZI

5.1.5.1 Kutokufikiwa kwa ufanisi wa utekelezaji wa miradi ya maendeleo

Baraza la Mji Chake Chake limekusanya jumla ya shilingi 657,042,962 sawa na asilimia 109.47 ya makadirio kwa mwaka wa fedha unaoishia tarehe 30 Juni, 2021 ambapo kati ya fedha hizo jumla ya shilingi 45,095,700 zilitumika kwa ajili ya kazi za maendeleo ambazo ni sawa na asilimia 6.86 ya makusanyo halisi.

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika kwamba fedha zilizotumika kwa ajili ya shughuli za miradi ya maendeleo pamoja na uwezeshwaji wa wajasiriamali hazikuweza kufikia kiwango halisi kilichotakiwa, kwa mujibu wa utaratibu na agizo lililotolewa na Mhe. Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi

wakati wa ziara za kutembelea miradi ya maendeleo katika Halmashauri na Mabaraza ya Miji ni kwamba makusanyo yanapaswa yatumike kwa shughuli za miradi ya maendeleo kwa asilimia 30 na uwezeshaji wa wajasiriamali,vijana, wanawake na watu wenye ulemavu kwa asilimia 10 jambo ambalo ukaguzi umebaini matumizi ya miradi ya maendeleo yamefanyika kwa asilimia 6.86 ya makusanyo halisi na hakukubainika matumizi yoyote yaliyofanyika kwa uwezeshaji wa wajasiria mali,vijana, wanawake na watu wenye ulemavu kwa asilimia 10.

Aidha, ukaguzi umebaini matumizi ya asilimia 93.14 yametumika kwa huduma za uendeshaji wa Baraza jambo ambalo limepelekea kukosekana kwa tija iliyokusudiwa.

5.1.5.2 Malipo kwa watoa huduma ambao hawakusajiliwa na Mamlaka ya Ununuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma shilingi 23,078,040.07

Kwa mujibu wa kifungu cha 23(1) cha Sheria ya Manunuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma kinaeleza kulingana na masharti ya sheria hii mtu, kampuni au taasisi haitawasilisha zabuni au vyenginevyo kushiriki katika manunuzi ya Umma isipokua chombo kiwe kimesajiliwa na Mamlaka ya Manunuzi.

Kwa mujibu wa kifungu cha 23(2), zabuni kutoka kwa mtu, kampuni au chombo ambacho hakijasajiliwa haifai na hakitazingatiwa na taasisi ya ununuzi.

Ukaguzi umebaini kwamba Baraza la Mji Chake Chake Pemba limefanya manunuzi na watoa huduma mbali mbali ambao hawakusajiliwa na Mamlaka ya Ununuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma ya Zanzibar.

Kufanya hivyo kunapelekea kuikosesha Serikali mapato ambapo ni kwenda kinyume na Sheria Nambari 11 ya Ununuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma ya mwaka 2016. Mchanganuo wa malipo hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 43 : Watoa huduma ambao hawakusajiliwa na Mamlaka ya Ununuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma

Hati Namba	Hundi Namba	Kiasi cha fedha kilicholipwa (Tshs.)	Alielipwa	Maelezo
47/8 20/8/2020	004462	318,738	Bai Sign Writer	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa vifaa pamoja na ufundi wa mabango.
51/8 20/8/2020	004466	1,764,000	Talib Muhammed Said	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa set spring complete ya Mitsubishi Fuso 10 tns
55/8 20/8/2020	004468	3,000,000	Salum Hamoud Seif	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa vifaa
93/8 25/8/2020	004484	1,106,796.07	Hasina Catering & Take Away Services	Malipo ya fedha kwa ajili ya chakula na vinywaji
10/08 11/08/2020	04448	553,398	Mums Food $ Refreshment	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa chakula
35/08 20/08/2020	04454	240,000	Suleiman Mohammed Said	Malipo ya fedha kwa ajili ya Ununuzi wa mpira mmoja wa gari
39/8 20/08/2020	04455	1,000,000	Mohammed Aboud Ali	Malipo ya fedha kwa ajili ya Ununuzi wa vifaa vya usafi na viburudishaji.
40/08 20/08/2020	04456	2,000,000	Salum Hamoud Seif	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa vifaa vya ujenzi.
44/8 20/08/2020	4489	2,000,000	Omar Hamad Kombo	
45/8 20/08/2020	4460	350,000	Omar Said Haji	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa vifaa vya magari.
82/10 30/10/2020	004574	4,000,000	Task Force For Environment	Malipo ya fedha kwa ajili ya wafanyakazi wa kampuni ya Task Force
61/3 19/03/2021	T.T	101,365	Sharif Restaurant	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa chakula na vinywaji
15/4 14/4/2021	T.T	3,697,834	Fufuni OTC	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa vifaa tiba
4/5/2021	T.T	612,186	Limbani Farm Inputs	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa madawa ya mifugo na chanjo.
26/6 07/06/2021	T.O	2,333,723	Omar Hamad Kombo	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa vifaa vya ujenzi
Jumla		**23,078,040.07**		

5.1.5.3 Hati za malipo zenye vielelezo pungufu shilingi 16,360,204

Ukaguzi umebaini kwamba jumla ya shilingi 16,360,204 zimetumika kwa matumizi mbalimbali ya Baraza la Mji Chake Chake lakini baadhi ya vielelezo havikuambatanishwa na hati za malipo ili kuweza kuthibitisha uhalali wa malipo hayo.

Kutokuambatanisha vielelezo katika hati za malipo ni kwenda kinyume na kifungu nambari 34(1) cha Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa fedha za Umma ya mwaka 2016. Mchanganuo wa malipo hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 44 : Malipo yenye vielelezo pungufu

Hati Namba	Hundi Namba	Kiasi cha fedha kilicholipwa (Tshs.)	Aliyelipwa	Maelezo
18/7 21/7/2020	004421	290,000	Baraza la Mji Chake Chake	Malipo ya fedha kwa ajili ya mafunzo ya muda mfupi.
46/7 30/7/2020	-	150,000	Baraza la Mji Chake Chake	Malipo ya fedha kwa msaidizi wa kazi za Ofisi.
4/10 02/10/2020	004530	150,000	Baraza la Mji Chake Chake	Malipo ya fedha kwa ajili ya Msaidizi wa kazi za Ofisi.
54/10 12/10/2020	004551	760,000	Baraza la Mji Chake Chake	Malipo ya fedha kwa ajili ya posho, chakula na vinywaji katika kikao.
56/10 12/10/2020	004551	300,000	Baraza la Mji Chake Chake	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa chakula na vinywaji.
62/10 12/10/2020	004554	2,175,000	Baraza la Mji Chake Chake	Malipo ya fedha za posho kwa wafanyakazi.
82/10 30/10/2020	004574	4,000,000	Task Force for Environment	Malipo ya fedha kwa ajili ya Kampuni ya Task.
11/6 28/5/2021	T.O	1,901,200	Singano Clean & Garden Co. Ltd.	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa bustani.
33/6 9/6/2021	T.O	1,435,704	Baraza la Mji Chake Chake	Malipo ya fedha kwa ajili kufanya kazi baada ya saa za kazi.
5/8 06/08/2020	04445	150,000	Mohd Shamte Mohd	Malipo ya fedha kwa ajili ya kodi ya gari.

60/6 22/06/2021	T.O	380,000	Baraza la Mji Chake Chake	Posho la kufanya kazi katika siku za mapumziko.
28/8 12/08/2020	004451	1,298,300	Baraza la Mji Chake Chake	Malipo ya fedha kwa ajili ya huduma ya maji, uji na umeme.
59/6 22/06/2021	T.O	570,000	Baraza La Mji Chake Chake	Malipo ya fedha kwa ajili ya posho na nauli ya safari ya kikazi.
37/6 9/6/2021	T.O	2,220,000	Baraza La Mji Chake Chake	Malipo ya fedha kwa ajili ya kazi baada ya saa za kazi.
62/9 25/09/2020	004526	400,000	Siliu Ngusa Mandi	Malipo ya fedha kwa ajili ya Uchimbaji shimo la maji Taka.
68/9 28/09/2020	004528	180,000	Baraza la Mji Chake Chake	Malipo ya fedha kwa ajili ya chakula na vinywaji.
Jumla		**16,360,204**		

5.1.5.4 Bidhaa ambazo hazikurikodiwa katika daftari la ghalani shilingi 40,762,086

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika kuwa jumla ya shilingi 40,762,086 zimetumika kwa ununuzi wa bidhaa mbali mbali lakini bidhaa hizo hazikurikodiwa katika madaftari ya ghalani ili kuweza kuthibitisha uhalali wa mapokezi pamoja na matumizi ya bidhaa hizo.

Kufanya hivyo ni kwenda kinyume na Sheria Nambari 11 ya Ununuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma ya mwaka 2016. Mchanganuo wa malipo hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 45 : Bidhaa ambazo hazikurikodiwa katika daftari la ghalani

Hati Namba	Hundi Namba	Kiasi cha fedha kilicholipwa (Tshs.)	Aliyelipwa	Maelezo
55/8 20/8/2020	004468	3,000,000	Salum Hamoud Seif	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa vifaa vya ujenzi.
58/10 13/10/2020	004552	1,192,174.90	Misufini Stationary Centre	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa vifaa vya kuandikia.
20/6 03/6/2021	T.O	794,702	Nourbhai Auto Services	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa vifaa vya magari.
21/6 03/6/2021	T.O	914,477	Nourbhai Auto Services	
26/6 07/6/2021	T.O	2,333,723	Omar Hamad Kombo	Malipo ya fedha kwa ajili ununuzi wa vifaa vya ujenzi.
11/02 22/02/2021	T.T	1,007,636	Ngoto Auto Accessories	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa vifaa vya magari.
9/2	T.T	3,175,961	Misufini Stationary Centre	Malipo ya ununuzi wa vifaa vya kuandikia.
6/6 27/5/2021	T.O	242,060	Nassor Said Nassor	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa vifaa vya ujenzi.
12/6 31/5/2021	T.O	627,396	Vista Auto Parts	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa vifaa vya magari.
13/6 2/6/2021	T.O	627,396	Vista Auto Parts	
15/6 02/06/2021	T.O	741,468	Vista Auto Parts	
19/6 03/06/2021	T.O	1,189,582	Nourbhai Auto Services	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa vifaa vya pikipiki.
17/12 10/12/2020	004617	1,456,000	Chake Chake Petrol Station	Malipo ya fedha za ununuzi wa mafuta ya diesel lita 800.
26/12 17/12/2020	004625	1,907,000	Chake Petrol Station	Malipo ya fedha kwa ajili ununuzi wa mafuta Petrol lita 500 na Diesel lita 500
01/11 30/10/2020	004576	2,854,368	Omar Haji Said	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa vifaa vya magari.
45/6 14/06/2021	T.O	712,950	Nourbhai Auto Services	
40/6 14/06/2021	T.O	721,280	Nassor Said Nassor	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa vifaa vya umeme.

51/6 22/06/2021	T.O	9,673,976	Chake Petrol Station	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa mafuta ya Petrol lita 2195 na Diesel lita 2148
38/6 14/06/2021	T.O	1,500,000	Misufini Stationery	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa vifaa vya kuandikia.
41/6 14/06/2021	T.O	993,230	Nassor Said Nassor	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa vifaa vya umeme.
42/6 14/06/2021	T.O	996,660	Nassor Said Nassor	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa vifaa vya ujenzi.
9/5 4/5/2021	T.T	2,100,446	Misufini Stationery Centre	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa vifaa vya kuandikia.
32/5 17/05/2021	T.T	938,800	Chake Petrol Station	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa mafuta ya diesel lita 442.
31/5 17/5/2021	T.T	1,060,800	Chake Petrol Station	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa mafuta ya Petrol lita 490
Jumla		**40,762,086**		

5.1.5.5 Vifaa ambavyo havikuonekana kwa ukaguzi shilingi 2,854,368

Baraza la Mji Chake Chake limefanya matumizi kwa mujibu ya hati nambari 1/11 ya tarehe 30/10/2020 kwa hundi namba 004576 yenye thamani ya shilingi 2,854,368 aliyolipwa bwana Omar Said Haji kwa ajili ya ununuzi wa vifaa vya gari kwa kwa mujibu wa ankara nambari 172 na hati ya manununzi (LPO) namba 54795. Katika ukaguzi uliofanyika imebainika vifaa hivyo havikuonekana kutumika, kupokelewa katika daftari la kumbukumbu la manunuzi, kutolewa kwa mujibu wa matumizi jambo ambalo limetia shaka juu ya uhalali wa matumizi hayo.

Kufanya hivyo ni kwenda kinyume na Sheria Nambari 11 ya Ununuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma ya mwaka 2016.

5.1.5.6 Upotevu wa mapato ya ukodishwaji wa milango ya biashara shilingi 10,800,000

Baraza la Mji Chake Chake linamiliki milango ya maduka katika Soko la Matunda Chake Chake ambayo huikodisha kwa wafanyabiashara mbali mbali.

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika kuwepo kwa milango tisa "9" ya kufanyia biashara iliyokodishwa kwa wafanyabiashara mbali mbali, hadi ukaguzi unakamilika tumeshindwa kujiridhisha thamani halisi ya bei ya ukodishwaji wa milango hiyo kutokana na kukosekana kwa mikataba ya ukodishwaji kutokana na kujitokeza kwa kutokufahamiana baina ya wafanya biashara na mkodishaji ambae alisita kutoa mikataba hiyo kwa lengo la kufanya matengenezo na maboresho ya milango hiyo na kupelekea kutokutoa mikataba mipya ya ukodishaji na hatimae wafanya biashara waliendelea kutumia milango hiyo bila ya uwepo wa uthibitisho wa kufanyika kwa malipo hayo, jambo ambalo linaashiria ukiukwaji wa taratibu za manunuzi na huwenda ikapelekea upotevu wa fedha za umma.

Mchanganuo wa gharama za ukodishwaji wa milango hiyo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 46 : Gharama za ukodishwaji wa milango ya biashara

Jina la mkodishwaji	Nambari ya mlango	Ada ya mlango kwa mwezi (Tshs.)	Ada ya mlango kwa mwaka (Tshs.)
Omar Chumu Abdalla	OR/TMSMIM/BMCHK/ML/017	100,000	1,200,000
Juma Hassan Suleiman	OR/TMSMIM/BMCHK/ML/018	100,000	1,200,000
Rashid Juma Bakar	OR/TMSMIM/BMCHK/ML/019	100,000	1,200,000
Moh'd Ali Moh'd	OR/TMSMIM/BMCHK/ML/020	100,000	1,200,000
Suleiman Mcha Khamis	OR/TMSMIM/BMCHK/ML/021	100,000	1,200,000
Chumu Abdi Masoud	OR/TMSMIM/BMCHK/ML/022	100,000	1,200,000
Mwanajuma Moh'd Suleiman	OR/TMSMIM/BMCHK/ML/023	100,000	1,200,000
Fatma Othman Zaid	OR/TMSMIM/BMCHK/ML/024	100,000	1,200,000
Ushirika wa Mitumba	OR/TMSMIM/BMCHK/ML/025	100,000	1,200,000
Jumla			**10,800,000**

5.1.5.7 Dosari katika udhibiti wa mapato

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika kuwepo kwa baadhi ya vianzio vya mapato ambavyo udhibiti wake hauridhishi, hali inayopelekea kuwepo kwa dosari mbali mbali zinazosababisha ufanisi wa makusanyo kupitia vyanzo hivyo kutokufikiwa kama ilivyopangwa. Dosari hizo ni kama zinavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 47 : Dosari katika udhibiti wa mapato

Chanzo	Dosari zilizobainika	Athari
Mapato yatokanayo na gari la mizigo la Baraza	a) Kutokuwepo kwa utaratibu maalumu wa ukusanyaji wa mapato. b) Mwenyekiti wa Madiwani hufanya kazi ya kukusanya mapato jambo ambalo ni kinyume na utaratibu wa kazi zake. c) Kutumia baadhi ya fedha za mapato yatokanayo na gharama za mizigo kabla ya fedha hizo kuwasilishwa benki jambo ambalo linapelekea kushindwa kufahamu fedha halisi iliyokusanywa na iliyowasilishwa benki.	i) Kukosekana kwa ukaguzi wa vibali vyote vilivyotumiwa kwa ajili ya kubebea mizigo jambo ambalo limetia ugumu wa kuweza kufahamu thamani halisi ya fedha iliyokusanywa inayotokana na vibali hivyo. ii) Kujitokeza kwa viashiria vya upotevu wa mapato yatokanayo na gari la mizigo linalomilikiwa na Baraza la Mji Chake Chake. iii) Kujitokeza kwa ukiukwaji na utekelezaji wa Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2016.
Mapato yatokanayo na ada ya madagaa	a) Kutokuwepo kwa utaratibu maalum wa usafirishaji wa madagaa uliowekwa na Baraza la Mji Chake Chake jambo ambalo linaweza kupelekea Baraza kukosa mapato kutokana na kujitokeza kwa wasafirishaji wasiokuwa waaminifu ambao wanaweza kufanya usafirishaji wakati wowote bila ya Baraza kutambua. b) Kutokuwepo kwa ratiba maalumu ya usafirishaji wa madagaa. c) Utozaji wa ada unafanyika kwa njia ya fedha taslim wakati wa usafirishaji badala ya kutoza ada wakati wa upakiaji kwa kutumia vibali maalum vilivyofanyiwa malipo kwa miamala ya kibenki.	i) Uwezekano wa Baraza kukosa taarifa na mapato yatokanayo na usafirishaji utakaofanyika kwa njia ya siri. ii) Kujitokeza kwa uwezekano mkubwa wa upotevu wa mapato unaofanyika kwa njia ya fedha taslim. iii) Kujitokeza kwa uwezekano mkubwa wa kusafirisha bidhaa nyenginezo ambazo ni halali au zisizo halali ikiwemo na madagaa kutokana na kutokuwepo kwa udhibiti mzuri kwa Baraza la Mji Chake Chake.

Mapato yatokanayo na ada ya Diko la Wesha.	a) Kutokuwepo kwa utaratibu mzuri wa ukusanyaji wa mapato kwani imebainika wastani wa shilingi 80,000 kwa mwezi ndio inayopatikana jambo ambalo haliendani na uhalisia wa fedha inayokusanywa. b) Kukosekana kwa makubaliano ya mikataba ya ukusanyaji na ukodishwaji wa diko. c) Kukosekana kwa uthibitisho wa umiliki halali wa Diko baina ya wanakijijji na Baraza la Mji Chake Chake jambo ambalo linapelekea kushindwa kujua thamani halisi ya fedha inayokusanywa na inayowasilishwa na wanakijiji kwa Baraza la Mji Chake Chake.	i) Kujitokeza kwa upatikanaji wa mapato yasiyoendana na uhalisia. ii) Uwezekano wa diko kutokufanyiwa matengenezo kwa wakati. iii) Uwezekano wa kujitokeza kwa migogoro baina ya wana kijiji na Baraza kutokana na kukosekana kwa umiliki kwa vile Diko hilo limejengwa kwa Mradi wa Kuondoa Umasikini Vijijini (TASAF).

5.1.5.8 Ukusanyaji wa mapato kinyume na makadirio

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika kwamba Baraza la Mji Chake Chake hukusanya mapato kupitia vyanzo mbali mbali lakini ukusanyaji wa mapato hayo hufanyika kinyume na makadirio yaliyowekwa, aidha imebainka kutokuwepo kwa makadirio kwa baadhi ya vianzio vya mapato, ukadiriaji mdogo kwa baadhi ya vianzio, pamoja na kutokusanya mapato kwa baadhi ya vianzio kama ilivyopangwa.

Kufanya hivyo kunaweza kupelekea kuwepo kwa upotevu wa mapato ambapo ni kwenda kinyume na kifungu nambari 32(1) (2) cha Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2016. Mchanganuo wa mapato hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 48 : Ukusanyaji wa mapato kinyume na makadirio

Chanzo cha mapato	Makadirio ya makusanyo (Tshs.)	Makusanyo halisi (Tshs.)	Tofauti	
			Fedha (Tshs.)	Asilimia (%)
Ada ya Masoko	67,847,500	53,755,500	(14,092,000)	(20.77)
Ada ya Madiko	4,200,000	5,555,000	1,355,000	32.26
Ada ya Maegesho	31,500,000	26,648,400	(4,851,600)	(15.40)
Ada ya Usafi	34,200,000	55,108,000	20,908,000	61.13
Kodi ya ukumbi	19,000,000	13,490,000	(5,510,000)	(29.00)
Fomu za leseni	0	7,020,000	7,020,000	-
Uchinjaji na uingizaji wa wanyama	5,700,000	7,162,000	1,462,000	25.65
Kodi ya gari	21,500,000	0	(21,500,000)	-
Ushuru wa matangazo	0	33,058,062	33,058,062	-
Ada za minara ya mawasiliano	80,000,000	187,744,000	107,744,000	134.68
Ada mbalimbali	26,850,000	16,823,000	(10,027,000)	(37.34)

5.1.5.9 Kukosekana kwa mapato yatokanayo na kutokusajiliwa kwa baadhi ya vyanzo vya mapato

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika kujitokeza kwa uwezekano mkubwa wa kukosekana kwa mapato yanayotokana na kutokusajiliwa kwa baadhi ya vyanzo vya matapo vya Baraza la Mji Chake Chake. Baadhi ya vyanzo ambavyo havikusajiliwa na vina uwezo mkubwa wa kuchangia mapato kwa Baraza la Mji Chake Chake vikiwemo mahoteli, nyumba za kulala wageni, gereji, viwanda vya ufundi seremala na maduka ya ushonaji wa nguo.

Kufanya hivyo kunapelekea kulikosesha Baraza mapato yatokanayo na vyanzo hivyo ambapo ni kwenda kinyume na kifungu nambari 94 cha Sheria Nambari 7 ya Mamlaka za Serikali za Mitaa ya mwaka 2014.

5.1.5.10 Kukosekana kwa uwiyano wa taarifa za fedha

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika kutokuwepo kwa uwiyano wa taarifa za fedha baina ya taarifa za benki "Bank Statement" na taarifa za mwisho wa mwaka"Final Account"

Kufanya hivyo kunapelekea taarifa za ufungaji wa mahesabu kutokuwa na sura sahihi na halisi ambapo ni kwenda kinyume na Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2016. Mchanganuo wa dosari zilizobainika ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 49: Kukosekana kwa uwiyano wa taarifa za fedha

Jina la Hesabu	Taarifa za fedha mwanzoni mwa mwaka wa fedha Julai 2020			Taarifa za fedha mwishoni mwa mwaka wa fedha Juni 2021		
	Benki	Taarifa za Fedha (f/s)	Tofauti	Benki	Taarifa za Fedha (f/s)	Tofauti
Hesabu ya Matumizi LGA's recurrent)	0	1,400,405	-245,518	9,325,065	195,916,353	12,131,748
Hesabu ya mapato	1,154,887			195,916,353		
Hesabu ya matumizi	0			2,806,683		
Jumla	**1,154,887**	**1,400,405**	**-245,518**	**208,048,101**	**195,916,353**	**12,131,748**

5.1.5.11 Kutokuonekana kwa matumizi na vielelezo vya shilingi 20,000,000

Baraza la Mji Chake Chake lilihaulisha jumla ya shilingi 65,701,335 kutoka Hesabu nambari 0717831001 yenye jina la Basket Fund ambayo ilikuwa ikitumika awali kwa ajili ya matumizi ya shughuli za uendeshaji wa Baraza kwenda Hesabu nambari 9928210104 yenye jina la Local Government Authorities Account (LGA's Account).

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika jumla ya shilingi 45,701,335 zilitumika kwa matumizi mbali mbali ya shughuli za uendeshaji na kupelekea kuwepo kwa bakaa ya shilingi 20,000,000 ambazo matumizi yake pamoja na vielelezo vya matumizi hayo havikuweza kupatikana kwa ukaguzi jambo ambalo limepelekea uwepo wa viashiria vya upotevu wa fedha za umma.

Kufanya hivyo ni kwenda kinyume na Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa fedha za Umma ya mwaka 2016.

5.1.6 BARAZA LA MJI MKOANI

Ukaguzi wa hesabu katika Baraza la Mji Mkoani kwa kipindi cha mwaka 2020/2021, umefanywa kwa kufuata sheria, kanuni na taratibu za ukaguzi wa mahesabu. Matokeo ya kazi hii yanatokana na ukaguzi wa kumbukumbu za hesabu za shughuli za Baraza la Mji Mkoani pamoja na mfumo wa tathmini ya udhibiti wa ndani ambao unahitaji uangalifu wa uongozi wa Baraza.

Taarifa ya Mapato

Baraza la Mji la Mkoani kwa mwaka wa fedha 2020/2021 lilikadiriwa kukusanya jumla ya shilingi 374,720,000 kutoka katika vianzio vyake mbali mbali . Hadi kufikia tarehe 30 Juni 2021, jumla ya shilingi 393,793,110 zilikusanywa na Baraza sawa na asilimia 105.09 ya makadirio.

Taarifa ya Matumizi

Baraza la Mji Mkoani kwa mwaka wa fedha 2020/2021 lilikadiriwa kutumia jumla ya shilingi 6,452,337,890 kwa ajili ya kazi za kawaida na shilingi 286,137,890 kwa kazi za maendeleo. Hadi kufikia tarehe 30 Juni, 2021 jumla ya shilingi 5,584,783,908.67 ziliingizwa na kutumika kwa kazi za kawaida sawa na asilimia 86.55 ya makadirio na shilingi 249,461,452 zimetumika kwa kazi za maendeleo sawa na asilimia 87.18 ya makadirio.

MATOKEO NA MAPENDEKEZO YA UKAGUZI

5.1.6.1 Kutokufikiwa kwa ufanisi wa utekelezaji wa miradi ya maendeleo

Baraza la Mji Mkoani limekusanya jumla ya shilingi 393,793,110 sawa na asilimia 105.09 ya makadirio kwa mwaka wa fedha unaoishia tarehe 30 Juni, 2021 ambapo kati ya fedha hizo jumla ya shilingi 63,323,862 zilitumika kwa ajili ya kazi za maendeleo ambazo ni sawa na asilimia 16.08 ya makusanyo halisi.

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika kwamba fedha zilizotumika kwa ajili ya shughuli za miradi ya maendeleo pamoja na uwezeshwaji wa wajasiriamali hazikuweza kufikia kiwango halisi kilichotakiwa, kwa mujibu wa utaratibu na agizo lililotolewa na Mhe. Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi wakati wa ziara za kutembelea miradi ya maendeleo katika Halmashauri na Mabaraza ya Miji ni kwamba makusanyo yanapaswa yatumike kwa shughuli za miradi ya maendeleo kwa asilimia 30 na uwezeshaji wa wajasiria mali,vijana, wanawake na watu wenye ulemavu kwa asilimia 10 jambo ambalo ukaguzi umebaini matumizi ya miradi ya maendeleo yamefanyika kwa asilimia 16.08 ya makusanyo halisi na hakukubainika matumizi yoyote yaliyofanyika kwa uwezeshaji wa wajasiria mali,vijana, wanawake na watu wenye ulemavu kwa asilimia 10.

Aidha, ukaguzi umebaini matumizi ya asilimia 83.92 yametumika kwa huduma za uendeshaji wa Baraza jambo ambalo limepelekea kukosekana kwa tija iliyokusudiwa.

5.1.6.2 Malipo kwa watoa huduma ambao hawakusajiliwa na Mamlaka ya Ununuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma shilingi 13,089,111

Kwa mujibu wa kifungu cha 23(1) cha Sheria ya Manunuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma kinaeleza kulingana na masharti ya sheria hii mtu, kampuni au taasisi haitawasilisha zabuni au vyenginevyo kushiriki katika manunuzi ya Umma isipokua chombo kiwe kimesajiliwa na Mamlaka ya Manunuzi.

Kwa mujibu wa kifungu cha 23(2), zabuni kutoka kwa mtu, kampuni au chombo ambacho hakijasajiliwa haifai na hakitazingatiwa na taasisi ya ununuzi.

Ukaguzi umebaini kwamba Baraza la Mji Mkoani Pemba limefanya manunuzi na watoa huduma mbali mbali ambao hawakusajiliwa na Mamlaka ya Ununuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma ya Zanzibar.

Kufanya hivyo kunapelekea kuikosesha Serikali mapato ambapo ni kwenda kinyume na Sheria Nambari 11 ya Ununuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma ya mwaka 2016. Mchanganuo wa malipo hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 50 : Watoa huduma ambao hawakusajiliwa na Mamlaka ya Ununuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma

Hati Namba	Hundi Namba	Kiasi cha fedha kilicholipwa (Tshs)	Aliyelipwa	Maelezo
324/6 24/6/2021	Tiss	608,015	Mtambile Petrol Station	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa mafuta
58/10 26/10/2020	004308	2,877,000	Mtambile Petrol Station	
322/6 24/6/2021	Tiss	681,600	Mtambile Petrol Station	
340/6 24/6/2021	Tiss	1,476,800	Mtambile Petrol Station	
316/6 24/6/2021	Tiss	795,200	Mtambile Petrol Station	
17/3 11/03/2021	TISS	1,165,600	Mtambile Petrol Station	
16/3 11/3/2021	TISS	875,000	Mtambile Petrol Station	
15/03 24/02/2021	TISS	3,499,730	Mtambile Petrol Station	
14/3 11/03/2021	TISS	598,938	Mtambile Petrol Station	
43/9 22/09/2020	4254	150,000	Masoud M. Ali	Malipo ya fedha kwa ajili ya matumizi mbali mbali ya ofisi.
02/3 24/2/2021	TISS	361,228	Karman Soft Drink	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa maji na biskuts.
Jumla		**13,089,111**		

5.1.6.3 Hati za malipo zenye vielelezo pungufu shilingi 91,315,235

Ukaguzi umebaini kwamba jumla ya shilingi 91,315,235 zimetumika kwa matumizi mbalimbali ya Baraza la Mji Mkoani lakini baadhi ya vielelezo havikuambatanishwa na hati za malipo ili kuweza kuthibitisha uhalali wa malipo hayo.

Kutokuambatanisha vielelezo katika hati za malipo ni kwenda kinyume na kifungu nambari 34(1) cha Sheria Umma Nambari 12 ya Usimamizi wa fedha za ya mwaka 2016. Mchanganuo wa malipo hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 51 : Malipo yenye vielelezo pungufu

Hati Namba	Hundi Namba	Kiasi cha fedha kilicholipwa (Tshs.)	Aliyelipwa	Maelezo
339/6 24/06/2021	TO	2,000,000	Credit Outstanding	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa Vespa.
7/7 9/07/2020	004151	665,000	Abdalla Mohammed Rashid	Malipo ya fedha kwa ajili ya usafirishaji wa taka.
42/7 28/07/2020	004174	380,000	Abdalla Mohammed Rashid	
47/8 13/08/2020	004202	380,000	Abdalla Mohammed Rashid	
44/7 28/07/2020	004177	123,500	Abdalla Mohammed Rashid	
34/8 12/8/2020	004189	3,600,000	Baraza la Mji Mkoani	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa maji na Umeme
24/9 1809/2020	TO	20,124,000	Amir Juma Mtwana	Malipo ya fedha kwa ajili ya fidia kukatisha mkataba wa ukusanyaji wa mapato ya uhaulishaji wa mali zisizorejeseka.
9/7 20/07/2020	004154	115,000	Baraza la Mji Mkoani	Malipo ya fedha kwa ajili ya safari ya Unguja kikazi
11/7 20/7/2020	004155	1,100,000	Baraza la Mji Mkoani	
15/7 22/7/2020	T.O	2,904,000	Hassan Mohammed Mussa	Malipo ya fedha kwa ajili ya uchimbaji pamoja na ujenzi wa mashimo ya vyoo.
07/04 15/04/2021	-	5,000,000	Baraza la Mji Mkoani	Malipo ya fedha kwa ajili ya kumalizia deni la masomo ya udereva Malipo ya fedha kwa ajili ya posho la vikao vya kamati za Baraza la Madiwani.
09/04 25/04/2021	-	7,875,000	Baraza la Mji Mkoani	Malipo ya fedha kwa ajili ya safari kikazi.

20/4 26/04/2021	-	821,747	Platinum Credit Limited	Malipo ya fedha kwa ajili ya mkato wa Platinum bank.
11/5 11/05/2021	-	757,750	Mtambile Petrol Station	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa mafuta.
14/5 11/05/2021	-	208,000.53	Shirika la Umeme Zanzibar	Malipo ya fedha kwa ajili ya uunganishwaji wa umeme.
11/10 05/10/2020	004271	2,700,000	Baraza la Mji Mkoani	Malipo ya fedha kwa ajili ya posho la mawasiliano
14/10 05/10/2020	004272	300,000	Juma Atosha Matangwa	Malipo ya fedha kwa ajili ya ulinzi wa ukumbi
17/10 06/10/2020	004279	3,240,140	Baraza La Mji Mkoani	Malipo ya fedha za kufanyakazi baada ya saa ya kazi
82/2 06/02/2021	-	1,200,000	ZECO	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa umeme
21PV21000080 09/02/2021	-	205,000	ZECO	
211PV000084 08/02/2021	-	500,000	ZECO	
6/3 3/3/2021	TISS	2,056,000	Baraza la Mji Mkoani	Malipo ya fedha kwa ajili ya safari ya kikazi
7/3 24/2/2021	TISS	483,787	Yussuf Yahya Othman	Malipo ya fedha kwa ajili ununuzi wa chakula.
8/3 24/2/2021	TISS	230,375	Yussuf Yahya Othman	
19/03 6/3/2021	TISS	1,100,000	Baraza la Mji Mkoani.	Malipo ya fedha kwa ajili ya program za kilimo
26/03 20/03/2021	TISS	2,430,000	Baraza la Mji Mkoani	Malipo ya fedha kwa ajili ya ongezeko la mishahara.
41/3 17/3/2021	TISS	3,820,000	Baraza la Mji Mkoani	Malipo ya fedha kwa ajili ya posho la uji kwa skuli za Maandalizi .
273/6 12/06/2021	T.T	1,520,000	Mamlaka ya Maji	Malipo ya fedha kwa ajili ya bili ya maji.
48/8	004203	204,379	Mmanga Seif Yussuf	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa chakula.
275/6 12/06/2021	T.T	305,000	Wakala wa Chakula na Dawa	Malipo ya fedha kwa ajili ya usajili wa chinjio la Mkoani.
21/9 17/09/2020	004237	1,500,000	Baraza la Mji Mkoani	Malipo ya fedha kwa ajili ya safari ya Unguja kikazi.
26/8 3/8/2020	004189	2,870,000	Baraza la Mji Mkoani	

30/8 12/08/2020	004189	1,500,000	Baraza la Mji Mkoani	
25/8 12/08/2020	004189	1,500,000	Baraza la Mji Mkoani	
20/9 18/9/2020	004237	500,000	Baraza la Mji Mkoani.	
03/09 07/09/2020	004228	280,000	Baraza la Mji Mkoani	
61/9 29/09/2020	004260	500,000	Baraza la Mji Mkoani	
16/09 18/09/2020	004237	1,780,000	Baraza la Mji Mkoani	
19/9 18/09/2020	004237	2,000,000	Baraza la Mji Mkoani	
28/9	004289	400,000	Baraza la Mji Mkoani	
46/07 29/07/2020	004178	215,000	Baraza la Mji Mkoani	
27/08 12/08/2020	004189	1,055,000	Baraza la Mji Mkoani	
2/9 10/9/2020	004227	100,000	ZECO	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa umeme.
07/09 14/09/2020	004232	50,000	ZECO	
8/9 14/09/2021	004232	150,000	Baraza la Mji Mkoani	Malipo ya fedha kwa ajili ya matumizi mbali mbali.
23/9 18/09/2020	T.O	488,263	ZECO	Malipo ya fedha kwa ajili ya kurejesha huduma ya umeme
46/9 23/09/2020	004256	200,000	Baraza la Mji Mkoani	Malipo ya fedha kwa ajili ya matumizi mbali mbali
22/9 18/09/2020	T.O	1,098,894	Hassan Mohd Mussa	Malipo ya fedha kwa ajili ya kuchimba shimo la karo.
57/10 18/9/2020	4307	1,200,000	Baraza la Mji Mkoani	Malipo ya fedha kwa ajili ya Katibu wa Timu ya Baraza
6/11 4/11/2020	004331	500,000	Baraza la Mji Mkoani.	Malipo ya fedha kwa ajili ya safari ya Dar es salaam kikazi
15/11 4/11/2020	004339	370,000	Othman Bachano	Malipo ya fedha kwa ajili ya timu ya mpira wa miguu
21/8 12/08/2020	T.O	6,709,400	Baraza la Mji Mkoani.	Malipo ya fedha kwa ajili ya Bus fare kwa walimu wa shule za msingi
Jumla		**91,315,235**		

5.1.6.4 Hati za malipo zilizokosekana kwa ukaguzi shilingi 38,387,935

Ukaguzi umebaini kwamba jumla ya shilingi 38,387,935 zimetumika kwa ajili ya matumizi mbali mbali ya Baraza la Mji Mkoani lakini hati za malipo hayo pamoja na vielelezo vyake hazikupatikana kwa ukaguzi jambo ambalo linapelekea kushindwa kujiridhisha juu ya uhalali wa matumizi hayo.

Kufanya hivyo ni kwenda kinyume na kifungu nambari 34(1) cha Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2016. Mchanganuo wa malipo hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 52 : Hati za malipo zilizokosekana kwa ukaguzi

Hati Namba	Hundi Namba	Kiasi cha fedha kilicholipwa (Tshs.)	Aliyelipwa
1/7	4147	400,000	Baraza la Mji Mkoani
39/8	4193	100,000	Baraza la Mji Mkoani
42/8	4195	445,000	Baraza la Mji Mkoani
47/8	4203	340,000	Moh'd Rashid Abdalla
50/8	4205	90,000	Baraza la Mji Mkoani
76/8	4223	90,000	Baraza la Mji Mkoani
79/8	4225	30,000	Baraza la Mji Mkoani
80/8	4225	150,000	Baraza la Mji Mkoani
83/8	T.O	53,000	Omar Haji Mdungi
12/10	4271	6,900,000	Baraza la Mji Mkoani
18/10	4279	500,000	Baraza la Mji Mkoani
76/10	4323	314,500	Baraza la Mji Mkoani
81/10	4325	304,192	Mmanga Seif Yussuf
82/10	4326	100,000	Baraza la Mji Mkoani
84/10	4326	200,000	Baraza la Mji Mkoani
85/10	4326	1,260,000	Baraza la Mji Mkoani
86/10	4326	130,000	Baraza la Mji Mkoani
87/10	4326	315,000	Baraza la Mji Mkoani
88/10	4326	779,000	Baraza la Mji Mkoani
89/10	4327	285,000	Mussa Shaib Moh'd
90/10	4329	86,504	Capital Technology
91/10	4329	307,994	Suleiman Seif Rashid
92/10	4330	798,504	Said Suleiman Khalifa
94/10	T.O	2,484,241	Hassan Moh'd Mussa
96/10	T.O	21,925,000	Chake Petrol Station
Jumla		**38,387,935**	

5.1.6.5 Kutokuwepo kwa uwiyano wa kumbu kumbu za kifedha

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika kutokuwepo kwa uwiyano wa kumbu kumbu za kifedha baina ya taarifa za benki ” Bank Statement” na taarifa za mwisho wa mwaka ”Final Account”.

Kufanya hivyo kunapelekea taarifa za ufungaji wa mahesabu kutokuwa sahihi ambapo ni kwenda kinyume na Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2016. Mchanganuo wa taarifa hizo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 53 : Kutokuwepo kwa uwiyano wa kumbu kumbu za kifedha

Jina la Hesabu	Taarifa za fedha mwanzoni mwa mwaka Julai 2020			Taarifa za fedha mwishoni mwa mwaka Juni 2021		
	Benki	Taarifa za Fedha (f/s)	Tofauti	Benki	Taarifa za Fedha (f/s)	Tofauti
Hesabu ya matumizi (LGA's Recurrent)	0.00	945,263	3,343,120	3,700,606	27,236,949	4,882,921
Hesabu ya Mapato	923,263			26,291,686		
Hesabu ya Matumizi	3,365,120			2,127,578		
Jumla	**4,288,384**	**945,263**	**3,343,120**	**32,119,87**	**27,236,949**	**4,882,921**

5.1.6.6 Kutokusajiliwa kwa baadhi ya vyanzo vya mapato

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika kuwepo kwa baadhi ya vyanzo vya mapato ambavyo havijasajiliwa na Baraza kwa ajili ya ukusanyaji wa mapato vikiwemo mahoteli, nyumba za kulala wageni, gereji, viwanda vya ufundi seremala na maduka ya ushonaji wa nguo.

Kufanya hivyo kunapelekea kulikosesha Baraza mapato yatokanayo na vyanzo hivyo, aidha ni kwenda kinyume na Sheria ya Mamlaka za Serikali za Mitaa Nam.7 ya mwaka 2014 kifungu nambari 94.

5.1.6.7 Ukusanyaji wa mapato kinyume na makadirio

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika kwamba Baraza la Mji Mkoani hukusanya mapato kupitia vyanzo mbali mbali lakini ukusanyaji wa mapato hayo hufanyika kinyume na makadirio yaliyowekwa, aidha imebainka kutokuwepo kwa makadirio kwa baadhi ya vianzio vya mapato, ukadiriaji mdogo kwa baadhi ya vianzio, pamoja na kutokusanya mapato kwa baadhi ya vianzio kama ilivyopangwa.

Kufanya hivyo kunaweza kupelekea kuwepo kwa upotevu wa mapato ambapo ni kwenda kinyume na kifungu nambari 32(1) (2) cha Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2016. Mchanganuo wa mapato hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 54 : Ukusanyaji wa mapato kinyume na makadirio

Chanzo Cha Mapato	Makadirio yaliyopangwa (Tshs.)	Makusanyo halisi (Tshs.)	Tofauti	
			Fedha (Tshs.)	Asilimia (%)
Milango ya Biashara	17,000,000	12,111,000	(4,889,000)	(28.76)
Ada ya Masoko	46,000,000	35,200,000	(10,800,000)	(23.48)
Ada ya Usafi	7,720,000	482,000	(7,238,000)	(93.76)
Adhabu	0	540,610	540,610	-
Ada ya Bandari	18,000,000	12,109,000	(5,891,000)	(32.73)
Ada ya Maegesh	25,000,000	1,571,000	(23,429,000)	(93.72)
Ada ya Mabango ya Biashara	4,500,000	180,959,510	176,459,510	3921.32
Ada ya Maliasili sizorejesheka	31,501,000	51,167,000	19,666,000	62.43
Ada ya fomu za Maombi	9,000,000	5,445,000	(3,555,000)	(39.5)
Ada ya Minada	31,200,000	26,950,000	(4,250,000)	(13.62)
Ada mbali mbali	8,599,000	4,043,000	(4,556,000)	(52.98)
Zura	-	4,800,000	4,800,000	-
Investment	70,000,000	0	(70,000,000)	-
Ada za Mazao	23,000,000	1,950,000	(21,050,000)	(91.52)

5.1.7 BARAZA LA MJI WETE

Ukaguzi wa hesabu katika Baraza la Mji Wete kwa kipindi cha mwaka wa fedha 2020/2021, umefanywa kwa kufuata sheria , kanuni na taratibu za ukaguzi wa mahesabu. Matokeo ya kazi hii yanatokana na ukaguzi wa kumbukumbu za hesabu za shughuli za Baraza la Mji Wete pamoja na mfumo wa tathmini ya udhibiti wa ndani ambao unahitaji uangalifu wa uongozi wa Halmashauri.

Taarifa ya Mapato

Baraza la Mji Wete ilikadiriwa kukusanya jumla ya shilingi 395,500,000 kutoka katika vianzio vyake mbali mbali kwa mwaka wa fedha 2020/2021. Hadi kufikia tarehe 30 Juni, 2021 jumla ya shilingi 479,829,238 zilikusanywa na Baraza la Mji Wete sawa na asilimia 121.32 ya makadirio.

Taarifa ya Matumizi

Baraza la Mji Wete lilikadiriwa kutumia jumla ya shilingi 7,025,000,000 kwa ajili ya kazi za kawaida na shilingi 80,000,000 kwa ajili ya kazi za maendeleo. Hadi kufikia tarehe 30 Juni 2021, jumla ya shilingi 6,865,435,113 zimetumika kwa kazi za kawaida sawa na asilimia 97.73 ya makadirio na shilingi 61,301,099 zimetumika kwa kazi za maendeleo sawa na asilimia 69.5 ya makadirio.

MATOKEO NA MAPENDEKEZO YA UKAGUZI

5.1.7.1 Kutokufikiwa kwa ufanisi wa utekelezaji wa miradi ya maendeleo

Baraza la Mji Wete limekusanya jumla ya shilingi 479,829,238 sawa na asilimia 121.32 ya makadirio kwa mwaka wa fedha unaoishia tarehe 30 Juni, 2021 ambapo kati ya fedha hizo jumla ya shilingi 61,301,099 zilitumika kwa ajili ya kazi za maendeleo ambazo ni sawa na asilimia 12.77 ya makusanyo halisi.

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika kwamba fedha zilizotumika kwa ajili ya shughuli za miradi ya maendeleo pamoja na uwezeshwaji wa wajasiriamali hazikuweza kufikia kiwango halisi kilichotakiwa, kwa mujibu wa utaratibu na agizo lililotolewa na Mhe. Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi wakati wa ziara za kutembelea miradi ya maendeleo katika Halmashauri na Mabaraza ya Miji ni kwamba makusanyo yanapaswa yatumike kwa shughuli za miradi ya maendeleo kwa asilimia 30 na uwezeshaji wa wajasiria mali,vijana, wanawake na watu wenye ulemavu kwa asilimia 10 jambo ambalo ukaguzi umebaini matumizi ya miradi ya maendeleo yamefanyika kwa asilimia 12.77 ya makusanyo halisi na hakukubainika matumizi yoyote yaliyofanyika kwa uwezeshaji wa wajasiria mali,vijana, wanawake na watu wenye ulemavu kwa asilimia 10.

Aidha, ukaguzi umebaini matumizi ya asilimia 87.23 yametumika kwa huduma za uendeshaji wa Baraza jambo ambalo limepelekea kukosekana kwa tija iliyokusudiwa.

5.1.7.2 Hati za malipo zenye vielelezo pungufu shilingi 37,020,895

Ukaguzi umebaini kwamba jumla ya shilingi 37,020,895 zimetumika kwa matumizi mbalimbali ya Baraza la Mji Wete lakini baadhi ya vielelezo havikuambatanishwa na hati za malipo ili kuweza kuthibitisha uhalali wa malipo hayo, **Kiambatisho Nambari 1 Kinahusika.**

Kutokuambatanisha vielelezo katika hati za malipo ni kwenda kinyume na kifungu nambari 34(1) cha Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2016.

5.1.7.3 Ukiukwaji wa taratibu za malipo ya kifuta jasho shilingi 3,000,000

Baraza la Mji Wete lina kawaida ya kulipana malipo maalum kwa ajili ya kifuta jasho kwa Madiwani waliomaliza muda wa utumishi katika Baraza la Mji Wete. Ukaguzi umebaini uwepo wa ukiukwaji wa taratibu za malipo kwani imebainika Mkurugenzi wa Baraza la Mji Wete ameingizwa katika orodha ya malipo na amelipwa kwa mujibu wa hati namba 26/8 ya tarehe 11 Agosti 2020 kwa hundi namba 670381 yenye thamani ya shilingi 3,000,000 kwa ajili ya kifuta jasho jambo ambalo haikuwa stahiki yake kwani Mkurugenzi huyo hakuwa ni miongoni mwa madiwani waliomaliza muda.

Kujitokeza kwa malipo kwa mtumishi ambae hastahiki kufanyiwa malipo hayo kunapelekea viashiria vya upotevu wa fedha za umma, matumizi mabaya ya madaraka na ukiukwaji wa taratibu, kanuni na sheria za utumishi wa umma.

Ukaguzi unapendekeza uongozi wa Baraza la Mji Wete kuchukuwa hatua stahiki ikiwemo kutoa maelezo yanayopelekea kupatikana kwa uhalali wa malipo hayo au fedha hiyo kurejeshwa kwa ajili ya matumizi ya Baraza la Mji Wete.

5.1.7.4 Ucheleweshwaji wa fedha za mapato kupelekwa benki shilingi 3,525,000

Ukaguzi umebaini kwamba jumla ya shilingi 3,525,000 ni mapato yanayotokana na ada ya leseni za biashara ambayo yamekusanywa lakini fedha hizo zimecheweshwa kupelekwa benki kwa wakati.

Kuchelewa kuwasilisha fedha benki kwa wakati kunapelekea viashiria vya upotevu wa mapato, kutumia fedha za mapato kwa matumizi binafsi, kuzikopa au kuzikopesha kinyume na taratibu na sheria ya fedha na uondoshaji wa mali za umma na hatimae kutokujulikana kwa thamani halisi ya fedha iliyokusanywa na iliyowasilishwa benki.

Mchanganuo wa malipo hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 55 : Ucheleweshwaji wa fedha za mapato kupelekwa benki

Tarehe ya makusanyo	Tarehe ya kupelekwa benki	Risiti namba	Aliyelipa	Fedha zilizokusanywa (Tshs.)
27/06/2020	21/08/2020	408251	Makame Makame Haji	30,000
		408252	Hamad Hassan Bakar	30,000
		408253	Abdalla Hassan Kombo	60,000
29/07/2020		408254	Hamad Saga Ngwali (Dume)	25,000
30/07/2020		408255	Salum Hamad Nassor	35,000
		408256	Makame Said Juma	50,000
5/8/2020		408257	Sharif Juma Faki	50,000
11/8/2020		408258	Nassor Omar Mohammed	50,000
12/8/2021		408259	Amour Said Khalifa	30,000
14/8/2020		408260	Yussuf Omar Mbarouk	50,000
17/08/2020	21/08/2020	408261	Juma Hamad Faki	50,000
		408262	Alawi Hamad Omar	35,000
		408263	Abdalla Suleiman Moh`d	30,000
18/08/2020	21/08/2020	408264	Sharif Khamis Ali	30,000
		408265	Seif Mmaka Hamad	50,000
20/5/2020	2/7/2020	407817	Bakar Sharif Juma	150,000
22/05/2020	2/7/2020	407818	Abdalla Salum Abdalla	50,000
		407819	Seif Mohd Seif	60,000
		407821	Rashid Mbarouk Juma	30,000
		407823	Hadid Hamad Hadid	50,000
		407824	Mohd Hamad Mohd	50,000
		407825	Khalfan Salim Ali	40,000
		407826	Moh`d Said Salum	170,000
		407827	Fathia Masoud Ali	40,000
		407828	Hamad Habib Ali	40,000

Tarehe ya makusanyo	Tarehe ya kupelekwa benki	Risiti namba	Aliyelipa	Fedha zilizokusanywa (Tshs.)
26/05/2020	2/7/2020	407829	Mwalim Hamad Alawi	40,000
27/05/2020	2/7/2020	407830	Daniel Joachim Edward	40,000
		407831	Masoud Saleh Said	45,000
28/05/2020	2/7/2020	407832	Abdalla Ali Mohd	65,000
6/6/2020	2/7/2020	407834	Rabia Khamis Sultan	10,000
		407835	Rashid Hamad Ali	10,000
9/6/2020	2/7/2020	407838	Mohd Bakar Hamza	60,000
		407839	Omar Hamad Omar	50,000
10/6/2020	2/7/2020	407840	Hamad Juma Hamad	40,000
		407820	Khamis Ali Shaame	40,000
		407822	Hamad Kombo Hamad	10,000
		407836	Khamis Juma Khamis	40,000
		407837	Asha Hamad Masoud	40,000
22/06/2020	3/7/2020	407911	Abdu Said Khamis	50,000
		407912	Mohammed Suleiman Othman	10,000
24/06/2020		407913	Khamis Muhammed Seif	40,000
		407914	Mkubwa Khamis Omar	20,000
		407915	Abdalla Seif Ali	20,000
29/06/2020		407916	Suleiman Said Ali	30,000
		407917	Omar Rashid Ayoub	50,000
		407918	Shaib Muhunzi	40,000
		407919	Faki Omar Faki	30,000
		407920	Khamis Ali Said	40,000
17/06/2020		407902	Salim Masoud Msabah	10,000
		407903	Hamad Omar Abdalla	40,000
		407904	Mgeni Said Hemed	35,000
		407905	Salma Othmani Haji	40,000
18/06/2020		407906	Abdillah Said Kassim	50,000
		407907	Rashid Khamis Said	60,000
		407908	Omar Mussa Faki	30,000
		407909	Gervas Masheyo	50,000
22/06/2020		407910	Suleiman Salum Juma	30,000
30/06/2020		407921	Hamad Mwinyi Said	60,000
		407922	Said Abushir Said	60,000
30/06/2020	17/07/2020	407925	Abdalla Ali Hamad	35,000

Tarehe ya makusanyo	Tarehe ya kupelekwa benki	Risiti namba	Aliyelipa	Fedha zilizokusanywa (Tshs.)
1/7/2020	17/07/2020	407926	Rashhamed Victory School	100,000
3/7/2020	17/07/2020	407927	Ali Masoud Ali	25,000
5/7/2020	17/07/2020	407928	Khamis Rashid Ali	60,000
		407929	Salim Mussa Salim	40,000
3/7/2020		407930	Bakar Ali Mussa	85,000
6/7/2020		407931	Tamima Moh`d	40,000
		407932	Salum Abuu Juma	70,000
		407933	Ibrahim Khamis Ali	30,000
8/7/2020		407934	Husna Ali Suleiman	50,000
9/7/2020		407935	Hamad Said Hamad	150,000
10/7/2020		407936	Fumu Ali Khamis	50,000
12/7/2020		407937	Mussa Haji Omar	50,000
		407938	Said Ali Salim	60,000
		407939	Salum Mussa Alawi	70,000
15/07/2020		407940	Ali Omar Hamad	10,000
16/07/2020		407941	Mohd Ali Suleiman	30,000
Jumla				**3,525,000**

5.1.7.5 Kukosekana kwa mapato yatokanayo na mauzo ya vitabu vya stakabadhi shilingi 6,800,000

Baraza la Mji Wete lina kawaida ya kufanya biashara ya kuwauzia masheha vitabu vya stakabadhi kwa ajili ya matumizi ya shughuli mbali mbali za kijamii. Katika Ukaguzi uliofanyika imebainika kwamba Baraza la Mji Wete linawadai masheha mbali mbali madeni ya muda mrefu yenye jumla ya shilingi 6,800,000 kwa ajili ya utoaji wa vitabu vya vyeti vya mazao.

Uwepo wa malimbikizo ya madeni yatokanayo na uuzwaji wa vitabu vya stakabadhi kunapelekea kulikosesha Baraza mapato na hatimae kutokupatikana kwa tija iliyokusudiwa.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza la Mji Wete kuchukuwa hatua za haraka kukusanya mapato yote yanayodaiwa kwa masheha hao pamoja na kuacha hatua za kuwakopesha vitabu vya mauzo jambo ambalo ni kulikosesha mapato Baraza na kutoa mwanya kwa masheha hao kutumia stakabadhi hizo kama ni sehemu ya kujipatia kipato binafsi kutokana na kununua stakabadhi kwa bei nafuu na kuzitumia stakabadhi hizo kwa kutoa huduma kwa njia ya fedha na hatimae fedha hizo kuzitumia kwa maslahi binafsi.

Hata hivyo baadhi ya masheha wamelalamika ya kwamba vitabu hivyo huuziwa kwa bei kubwa kulingana na uhalisia wa huduma wanazozitoa kwa jamii jambo ambalo linapelekea kushindwa kurejesha fedha za kitabu cha stakabadhi hizo kutokana na kutokufikiwa kwa thamani halisi ya fedha anayotakiwa kurejesha mara baada ya kupewa kitabu cha stakabadhi hizo kwa ajili ya matumizi ya kijamii. Kutokana na kadhya hiyo ni vyema Baraza la Mji Wete kutafuta njia mbadala ya kuhakikisha masheha wanafanya kazi zao kwa mujibu wa utaratibu uliowekwa na ikiwezekana kupatiwa stakabadhi hizo kwa kiwango cha chini cha fedha.

Mchanganuo wa madeni yatokanayo na mauzo ya stakabadhi ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 56 : Madeni yatokanayo na mauzo ya stakabadhi

Tarehe	Jina Kamili	Shehia	Namba ya Kitabu	Bei ya kitabu (Tshs.)
25/09/2017	Mariam Juma Haji	Mlindo Wingwi	217301-217400	250,000
28/09/2017	Ali Abdulla Faki	Gando	218001-218100	250,000
4/10/2017	Omar Khamis Othman	Kiungoni	351301-351400	250,000
11/10/2017	Juma Ali Juma	Jadida	352701-352800	250,000
25/10/2017	Mrisho Juma Mtwana	Mtemani	362201-362300	250,000
1/11/2017	Massoud Msellem Shiney	Utaani	363001-363100	250,000
27/11/2017	Omar Khamis Othman	Kiungoni	15301-15400	250,000
11/12/2017	Ali Said Ali	Kambini	16901-17000	250,000
22/12/2017	Suleiman Bakar Khamis	Mtambwe Kaskazini	17501-17600	250,000
17/05/2018	Ali Said Hamad	Kipangani	18801-18900	250,000
14/06/2018	Juma Haji Omar	K/Kigongoni	18901-19000	250,000
26/10/2018	Omar Khamis Othman	Kiungoni	19501-19600	250,000
27/12/2018	Raiya Amour Othman	Kinyasini	19701-19800	250,000
11/2/2019	Suleiman Ali Haji	Kizimbani	19801-19900	250,000
17/12/2019	Suleiman Ali Haji	Kizimbani	095501-095700	400,000
18/7/2019	Raiya Amour Othman	Kinyasini	36101-36200	250,000
15/08/2019	Omar Ali Omar	Mpambani	36701-36800	250,000
25/10/2019	Fakih Omar Yussuf	Kangagani	36901-37000	250,000
3/1/2020	Ali Said Ali	Kambini	38701-38800	250,000
3/2/2020	Shaaban Salim Mtwana	Kisiwani	100101-100200	250,000
5/2/2020	Hashife Thani Juma	Junguni	099101-099200	250,000
28/02/2020	Raiya Amour Othuman	Kinyasini	099301-099400	250,000

7/5/2020	Bakar Mwitani Sheha	Mtambwe Kaskazini	100601-100700	250,000
31/01/2020	Mkongwe Kasanje Khamis	Ukunjwi	099801-099900	250,000
15/03/2021	Makame Seif Faki	Kipangani	100701-100800	250,000
03/06/2021	Said Hamad Shehe	Pandani	141801-141900	50,000
08/01/2020	Ramia Said Rashid	Bopwe	097401-097500	100,000
Jumla				**6,550,000**

5.1.7.6 Ukusanyaji wa mapato kinyume na makadirio

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika kwamba Baraza la Mji Wete hukusanya mapato kupitia vyanzo mbali mbali lakini ukusanyaji wa mapato hayo umefanywa kinyume na makadirio yaliyowekwa, aidha imebainka kutokuwepo kwa makadirio kwa baadhi ya vianzio vya mapato, ukadiriaji mdogo kwa baadhi ya vianzio, pamoja na kutokusanya mapato kwa baadhi ya vianzio kama ilivyopangwa.

Kufanya hivyo kunaweza kupelekea kuwepo kwa upotevu wa mapato, aidha ni kwenda kinyume na kifungu nambari 32(1) (2) cha Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2016. Mchanganuo wa mapato hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 57 : Ukusanyaji wa mapato kinyume na makadirio

Chanzo cha mapato	Makadirio ya makusanyo (Tshs.)	Makusanyo halisi (Tshs.)	Tofauti	
			Fedha (Tshs)	Asilimia
Ada ya Maegesho	39,240,000	17,731,000	(21,509,000)	(54.81)
Ada za Soko	27,000,000	14,550,700	(12,449,300)	(46.11)
Ada za Usafi	44,100,000	19,618,400	(24,481,600)	(55.51)
Kodi ya pango	31,680,000	20,600,000	(11,080,000)	(34.97)
Ada Matangazo	34,400,000	249,008,138	214,608,138	623.86
Ada ya Mizigo Bandarini	5,400,000	374,000	(5,026,000)	(93.07)
Vyeti vya mazao	30,500,000	2,350,000	(28,150,000)	(92.30)
Mapato Mengineyo	16,580,000	29,353,000	12,773,000	77.04
Ada ya Usafirishaji Mizigo	7,200,000	-	7,200,000	-
Ada ya Chinjio	9,000,000	4,562,000	(4,438,000)	(49.31)

5.1.7.7 Kukosekana kwa vielelezo vya uwasilishaji wa kodi Serikalini shilingi 3,333,815

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika kuwepo kwa zuio la kodi lenye thamani ya shilingi 3,333,815 linalotokana na makato ya huduma mbali mbali zinazotolewa na Baraza la Mji Wete.

Ukaguzi haukuweza kuthibitisha uhalali wa malipo hayo kuwasilishwa katika Mamlaka husika kutokana na kukosekana kwa vielelezo vinavyothibitisha mikato hiyo imewasilishwa katika Mamlaka hizo. Kushindwa kuwasilishwa vielelezo hivyo wakati wa ukaguzi kunatia shaka juu ya uhalali wa mikato hiyo ilivyotumika. Kufanya hivyo ni kwenda kinyume na Sheria ya kodi.

Ukaguzi unaushauri uongozi wa Baraza la Mji Wete kuhakikisha inawasilisha uthibitisho na vielelezo vya kuwasilisha malipo hayo Serikalini kwa mujibu wa utaratibu. Mchanganuo wa malipo hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 58 :   Vielelezo vya uwasilishaji wa kodi Serikalini

Hati namba	Kiasi cha fedha kilicholipwa (Tshs.)	Kodi iliyopaswa kulipwa ZRB (Tshs.)	Kodi iliyopaswa kulipwa TRA (Tshs.)	Jina mfanyabia shara
1/5 30/4/2021	1,900,000	300,000	100,000	Hamoud building contractions ltd
1/6 31/5/2021	1,116,710	170,925	22,790	Massoud abrahman massoud
2/6 14/6/2021	1,900,000	300,000	100,000	Hamoud building contractions ltd
3/6 14/6/2021	612,750	96,750	32,250	
4/6 14/6/2021	3,072,300	470,200	62,700	Suleiman moh'd omar
5/6 17/6/2021	7,971,450	1,258,650	419,550	Massoud abrahman massoud
Jumla ndogo		**2,596,525**	**737,290**	
Jumla kuu		**3,333,815**		

5.1.8 BARAZA LA MJI WILAYA YA KASKAZINI 'A' UNGUJA

Ukaguzi wa hesabu katika Baraza la Mji Wilaya ya Kaskazini "A" Unguja kwa kipindi cha mwaka wa fedha 2020/2021 umefanywa kwa kufuata sheria , kanuni na taratibu za ukaguzi wa mahesabu. Matokeo ya kazi hii yanatokana na ukaguzi wa kumbukumbu za hesabu za shughuli za Baraza la Mji Wilaya ya Kaskazini "A" pamoja na mfumo wa tathmini ya udhibiti wa ndani ambao unahitaji uangalifu wa uongozi wa Baraza.

Taarifa ya Mapato

Baraza la Mji Wilaya ya Kaskazini "A" Unguja ilikadiriwa kupokea jumla ya shilingi 7,632,535,000 ikiwa ni ruzuku kutoka Mfuko Mkuu wa Hazina na shilingi 1,000,900,000 ikiwa ni mapato kutoka katika vyanzo vyake vya ndani.

Hadi kufikia tarehe 30, Juni 2021 Baraza la Mji Wilaya ya Kaskazini "A" liliingiziwa jumla ya shilingi 7,272,474,232 kutoka Mfuko Mkuu wa Hazina ikiwa sawa na asilimia 95.28 na shilingi 1,002,422,778 ni makusanyo kutoka katika vyanzo vyake vya ndani sawa na asilimia 100.152 ya makadirio.

Taarifa ya Matumizi

Baraza la Mji Wilaya ya Kaskazini "A" lilikadiriwa kutumia jumla ya shilingi 8,813,530,000 kutoka Mfuko Mkuu wa Hazina na mapato yao ya ndani, kati ya hizo shilingi 8,557,395,000 kwa matumizi ya kawaida na shilingi 256,135,000 kwa matumizi ya maendeleo.

Hadi kufikia tarehe 30, Juni 2021 Baraza la Mji Wilaya ya Kaskazini "A" liliingiziwa jumla ya shilingi 8,063,543,658.54 kutoka Mfuko Mkuu wa Hazina sawa na asilimia 91.49. Kati ya fedha hizo shilingi 8,023,802,658.54 zilitumika kwa matumizi ya kawaida sawa na asilimia 94 ya makadirio na shilingi 39,741,000 zilitumika kwa matumizi ya kazi za maendeleo sawa na asilimia 16 ya makadirio.

MATOKEO NA MAPENDEKEZO YA UKAGUZI

5.1.8.1 Kutofanyakazi kwa Mfumo Unaotumika Katika zoezi la ukusanyaji wa Mapato

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika Baraza la Mji Kaskazini "A" lina mfumo maalum unaotumika kwa ajili ya ukusanyaji wa mapato. Dosari iliyobainika katika ukaguzi ni kutokufanya kazi kwa mfumo huo jambo ambalo linapelekea kujitokeza kwa viashiria vya upotevu wa mapato yatokanayo na kufanyika kwa makusanyo nje ya mfumo na kushindwa kujiridhisha juu ya uhalisia wa kima cha fedha kinachokusanywa kwa njia ya mikono (Manual). Kutofanya kazi kwa mfumo unaotumika kuwekea kumbukumbu halisi za ukasanyaji wa mapato kunaweza kupelekea kujitokeza baadhi ya dosari zifuatazo:-

- Kutopatikanwa kwa uhalisia wa fedha za mapato zinazokusanywa na kuwasilishwa katika hesabu ya mwisho wa mwaka wa fedha 2020/2021.
- Kutokosekana kwa uhifadhi mzuri wa matumizi ya stakabadhi zinazotolewa kwenye mfumo jambo ambalo litapelekea kujitokeza kwa ugumu wa kufanya ufuluhisho wa miamala ya kifedha.
- Mfumo kutokutoa taarifa sahihi za mapato yaliyokusanywa na yaliyowasilishwa kwa kipindi husika.
- Kutojulikanwa kwa fedha halisi zilizokusanywa kupitia kwenye mfumo huo.
- Kutofanyika kwa uwiano wa fedha zilizorikodiwa kwenye stakabadhi za malipo pamoja na taarifa za kibenki,"bank statement" pamoja na fedha halisi zilizomo kwenye mfumo.

Ukaguzi unashauri Uongozi kuhakikisha unachukua jitihada za makusudi kuhakikisha inaipatia ufumbuzi wa haraka changamoto hiyo kwa lengo la kupatika kwa tija iliyokusudiwa.

5.1.8.2 Kukosekana kwa Vielelezo Vinavyohusiana na Malipo shilingi 10,064,896

Ukaguzi umekagua hati mbalimbali zilizotumika kwa ajili ya malipo yaliofanywa na Baraza la Mji Wilaya ya Kaskazini "A" na kubaini uwepo wa baadhi ya hati za malipo zenye thamani ya shilingi 10,064,896 ambazo zina mapungufu ya vielelezo vilivyothibitisha kufanyika kwa malipo hayo.

Kutokuambatanishwa kwa vielelezo sahihi vya malipo kwenye hati za malipo kunaweza kupelekea kushindwa kujiridhisha juu ya uhalali wa malipo jambo ambalo linaweza kupelekea kujitokeza kwa viashiria vya upotevu wa fedha za umma.

Ukaguzi unaushauri Uongozi wa Baraza kuhakikisha malipo yote yanayofanyika yanaambatanisha na vielelezo vilivyokamilika ili kuweza kuthibitisha usahihi wa malipo yaliyofanyika. Mchanganuo wa Malipo yenyewe ni kama yanavyoonekana katika jadwali lifuatalo hapo chini:-

Jadweli Nambari 59 : Malipo yaliyofanyika ambayo yamekosekana vielelezo

Hati namba	Alielipwa	Thamani (Tshs)	Maelezo
54/6 ya 25/6/2021	ZSSF	8,979,300	Malipo ya deni la ZSSF
19/7 ya 28/7/2020	Absa Bank Tanzania Ltd	1,085,596	Malipo kwa ajili ya mikato ya mishahara ya wafanyakazi kwa mwezi Julai 2020
Jumla		**10,064,896**	

5.1.8.3 Kukosekana kwa ufanisi juu ya Utekelezaji wa Miradi ya Maendeleo

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika kupitia hati za malipo zinazohusiana na utekelezaji wa miradi mbali mbali ya maendeleo iliyopo chini ya usimamizi wa Baraza la Mji Wilaya ya Kaskazini "A" na kubaini kwamba jumla ya shilingi 97,980,700 zilikadiriwa kutumika katika kutekeleza miradi hiyo.

Dosari iliyobainika katika ukaguzi ni Kukosekana kwa ufanisi juu ya utekelezaji wa miradi ya maendelea kuliko sababishwa na kutokuwepo kwa upunifu wa matumizi ya fedha na usimamizi wa matumizi ya fedha kwa mujibu wa makadirio ya matumizi hayo, kwani imebainika hadi kufikia tarehe Juni 30 2021 baraza lilitumia jumla ya shilingi 39,577,500 katika utekelezaji wa miradi ya maendeleo sawa na asilimia 3.65 ya fedha zote za makusanyo jambo ambalo Baraza lilivuka lengo la makusanyo ya shilingi 1,084,340,236. Sawa na asilimia 108 ya makadirio.

Kukosekana kwa mipango imara ya matumizi ya fedha za miradi ya maendeleo kunakopelekea kushindwa kutekeleza miradi hiyo kama walivyojipangia kunaweza kukwamisha jitihada za Serikali katika kuwaletea maendeleo wananchi kwa kuwasogezea huduma karibu na maeneo yao. Kutokana na Uwepo wa dosari hiyo Ukaguzi haukuridhika na kiwango cha fedha kilichotengwa na kutumika kwa ajili ya utekelezaji wa miradi ya maendeleo ya Baraza.

Ukaguzi unashauri Uongozi wa Baraza kuhakikisha miradi ya maendeleo inatekelezwa kwa wakati na kwa ufanishi hasa ukizingatia fedhainayokusanywa inatosheleza kukidhi utekelezaji wa miradi hiyo kwa wakati na kwa ubora uliokusudiwa.

Mchanganuo wa matumizi ya fedha na utekelezaji wa miradi hiyo ni kama inavyoonekana katika jadual hapo chini:-

Jadweli Nambari 60: **Utekelezaji wa miradi ya maendeleo chini ya kiwango**

Jina la mradi	Mahali ulipo mradi	Fedha za makadirio za mradi (Tshs)	Fedha halisi iliyotumika katika mradi (Tshs)
Ujenzi wa skuli ya maandalizi	Chaani Kikongeni	82,937,200	21,684,000
Matengenezo ya uzio wa eneo la ujenzi wa ofisi ya Baraza la Mji Wilaya ya Kaskazini A	Mto wa Pwani	6,887,500	6,887,500
Matengenezo ya vyoo	Fungu refu	656,000	656,000
Ujenzi wa vyoo soko la mama lishe	Kinyasini	0	3,150,000
Uwekaji wa kifusi njia ya Fungu refu	Fungu refu	7,500,000	7,200,000
Jumla		**97,980,700**	**39,577,500**

5.1.8.4 Ujenzi wa Skuli ya Maandalizi Chaani Kikongeni

Ujenzi wa Skuli ya Chaani Kikongeni ulianza Mei 2021 kwa fedha ya Serikali kupitia Kamati ya Usimamizi wa udhibiti wa ujenzi (DCU) iliyopitishwa na kushirikiana na nguvu za Mheshimiwa Diwani, kamati ya sheha na wananchi ambapo ujenzi huo ulikadiriwa kutumia jumla ya shilingi 82,937,200.

Namna ya utekelezaji wa ujenzi huo ulikua kama ifuatavyo:-

- Awamu ya kwanza ya ujenzi ulihusisha madarasa 4, ofisi mbili (2), ghala na matundu 6 ya vyoo, kushindilia kwa fusi, ujenzi wa kuta kozi 5, nguzo, ukanda wa kati, kuta kozi sita na ukanda wa juu ambapo gharama yake ilifikia jumla ya shlingi 21,684,000.

Katika kutembelea utekelezaji wa mradi huo ukaguzi ulitembelea eneo la skuli hiyo na kuikuta iko katika hatua ya kuridhisha kulingana na fedha iliyotumika licha ya kuwa bado haijafikia kuezekwa na kutia sakafu ya chini na kupigwa plasta ya ndani na ya nje

- Ukaguzi pia ulipitia hati za malipo mbalimbali za Baraza la Mji Wilaya ya Kaskazini 'A' na kubaini uwepo wa hati ya malipo yenye namba 55/11 ya 15/11/2020 yenye thamani ya shilingi 1,663,000 ambayo yalilipwa kwa ajili ya ununuzi wa vifaa katika ujenzi wa skuli ya maandalizi Chaani Kikongeni kupitia risiti namba 0391 ya 11/11/2020 kutoka kwa Khamis Jumanne Mjaka.

Katika ufuatiliaji wa taarifa hizo kiukaguzi wakaguzi wameshindwa kujiridhisha na matumizi ya shilingi 20,021,000 yaliotumika kwenye ujenzi huo kutokana na kukosekanwa kwa vielelezo vilivyohusikana na matumizi hayo kwa ajili ya ukaguzi ambapo imebainika Thamani halisi ya fedha jumla ya shilingi 20,000,000 ziliingizwa katika hatua ya utekelezaji wa mradi huo kutoka Kamati ya kudhibiti ujenzi wa Mipango Miji na vijii (DCU).

- Awamu ya pili ya mradi itahusisha ujenzi wa gable, nguzo ziliopo kwenye koridoo, uchimbaji na ujengaji wa mashimo ya vyoo pamoja na ujenzi wa paa kwa gharama za shilingi 32,602,100.

Ukaguzi ulifanya mahojiano na watendaji mbalimbali wa Baraza hilo na kubaini kwamba jumla ya 30,000,000 ziliingizwa kutoka DCU kwa ajili ya ujenzi wa awamu ya pili dosari iliyobainika katika ukaguzi ni kutumika kwa fedha hizo kinyume na malengo yaliokusudiwa ya utekelezaji wa miradi ya maendeleo na badala yake fedha hizo zilitumika kwa ajili ya ulipwaji wa mishahara kwa wafanyakazi wa Baraza alioajiriwa kwa Mkataba. Hali ambayo ilipelekea kutokutekelezeka kwa hatua ya mradi huo kama ilivyokusudiwa. Hata hivyo ukaguzi haukuweza kupatiwa vielelezo halisi vya matumizi yaliyofanyika kutokana na uhaulishaji wa fedha hizo kutumika kinyume na miongozo.

5.1.9 BARAZA LA MJI WILAYA YA KASKAZINI "B"

Ukaguzi wa hesabu katika Baraza la Mji Wilaya ya Kaskazini "B" kwa kipindi cha mwaka wa fedha 2020/2021 umefanywa kwa kufuata sheria, kanuni na taratibu za ukaguzi wa hesabu. Matokeo ya ukaguzi huo yanatokana na kukagua kumbukumbu za hesabu za shughuli za Baraza la Mji Wilaya ya Kaskazini "B" pamoja na mfumo wa tathmini ya udhibiti wa ndani ambao unahitaji uangalifu wa uongozi wa Halmashauri ya Wilaya ya Kaskazini "B".

Taarifa ya Mapato

Baraza la Mji Kaskazini 'B' kwa mwaka wa fedha 2020/2021 lilikadiriwa kukusanya jumla ya shilingi 2,285,050,000 kutoka katika vianzio vyake mbali mbali. Hadi kufikia tarehe 30 Juni 2021, jumla ya shilingi 1,089,124,405.15 zilikusanywa na Baraza sawa na asilimia 47.66 ya makadirio.

Taarifa ya Matumizi

Baraza la Mji Wilaya ya Kaskazini 'B' kwa mwaka wa fedha 2020/2021 lilikadiriwa kutumia jumla ya shilingi 9,042,433,818. Kati ya fedha hizo jumla ya shilingi 8,714,278,714 zilikadiriwa kutumika kwa kazi za kawaida na shilingi 210,014,000 kwa kazi za maendeleo.

Hadi kufikia tarehe 30 Juni, 2021 jumla ya shilingi 6,749,642,732.25 zilitumika kwa kazi za kawaida sawa asilimia 77.45 ya makadirio, na shilingi 55,496,670 zimetumika kwa kazi za maendeleo sawa na asilimia 26.43 ya makadirio.

MATOKEO NA MAPENDEKEZO YA UKAGUZI

5.1.9.1 Kutofanyakazi kwa mfumo wa ukusanyaji mapato

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika kuwepo kwa Mfumo wa kukusanyia mapato unaotumiwa na Baraza la Mji Kaskazini 'B' katika ukusanyaji wa mapato na uwekaji wa kumbu kumbu. Dosari iliyobainika ni kutokufanyakazi kwa Mfumo huo hali inayoweza kupelekea kuwepo kwa tofauti ya kumbu kumbu zinazohusiana na mapato baina ya Mfumo, Taarifa za Benki na Taarifa za mapato kuptia vitabu vya mapato ambapo ni kwenda kinyume na Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2016.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza kuhakikisha kwamba Mfumo wa Ukusanyaji Mapato unafanyakazi kiukamilifu.

5.1.9.2 Malipo yasiyokuwa na vielelezo shilingi 60,353,105

Ukaguzi umebaini kwamba jumla ya shilingi 60,353,105 zimetumika kwa matumizi mbalimbali ya Baraza la Mji Kaskazini 'B' lakini vielelezo husika havikuambatanishwa na hati za malipo ili kuweza kuthibitisha uhalali wa malipo hayo ambapo ni kwenda kinyume na kifungu nambari 34(1) cha sheria ya usimamizi wa fedha za Umma ya Zanzibar Nambari 12 ya mwaka 2016. Mchanganuo wa malipo hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 61 : Malipo yasiyokuwa na vielelezo

Hati Namba	Alielipwa	Kiasi cha Fedha Kilicholipwa (Tshs)	Maelezo
32/7 ya 27/7/2020	Mkurugenzi Halmashauri	1,080,000	Malipo kwa ajili ya ukaguzi wa mali asili
10/8 ya 12/8/2020		1,120,000	Malipo kwa ajili ya kikao cha Mkuu wa Mkoa
23/8 ya 12/8/2020		3,660,000	Malipo kwa ajili ya Sherehe ya Baraza la Eid al Hajji Kitaifa
32/8 ya 12/8/2020	Mohamed Haji Mtumwa	2,470,000	Malipo kwa ajili ya safari kikazi
46 /8 ya 24/8/2020	Postal bank	6,946,775	Malipo ya kwa ajili ya mikato ya wafanyakazi

Hati Namba	Alielipwa	Kiasi cha Fedha Kilicholipwa (Tshs)	Maelezo
68/9 ya 7/9/2020	Mkurugenzi Halmashauri	1,000,000	Malipo kwa ajili ya washiriki kwa kazi maalum
71/9 ya 29/9/2020		1,882,500	Malipo kwa ajili ya ununuzi wa kitalu cha miche
75/9 ya 30/9/2020		1,350,000	Malipo kwa ajili ya mafunzo
79/9 ya 30/9/2020		1,080,000	Malipo kwa ajili ya ya ukaguzi wa ruti za magari
81/9 ya 30/9/2020		3,060,000	Malipo kwa ajili ya ufungaji wa hesabu za mwaka
68/9 ya 7/9/2020		1,000,000	Malipo kwa washiriki wa kazi maalum ya uhakiki
71/9 ya 29/9/2020		1,882,500	Malipo kwa ajili ya ununuzi wa kitalu cha miche
72/9 ya 30/9/2020		4,480,000	Malipo kwa ajili ya ukaguzi wa maeneo ya ukusanyaji wa mapato
75/9 ya 30/9/2020		1,350,000	Malipo kwa ajili ya mafunzo kwa vitendo
79/9 ya 30/9/2020		1,080,000	Malipo kwa ajili ya ruti za magari
81/9 ya 30/9/2020		3,060,000	Malipo kwa ajili ya ufungaji wa hesabu
82/9 ya 30/9/2020	Unguja Phamacy Limited	13,035,830	Malipo kwa ajili ya ununuzi wa vifaa vya usafi
PV206PV21000346 ya 9/6/2021	Ridhwan Ali Kombo	4,987,500	Malipo kwa ajili ya kukodi gari
PV206PV21000352 ya 15/6/2021	Salary suspense	2,553,000	Malipo kwa ajili ya safari ya Dar es Salaam kikazi
25/6/2021	Baraza la Mji Kaskazini B	3,275,000	Malipo kwa ajili ya tathmini kwa watoa huduma za afya
Jumla		**60,353,105**	

5.1.10 BARAZA LA MJI WILAYA YA KATI UNGUJA

Ukaguzi wa hesabu za Baraza la Mji Wilaya ya Kati kwa mwaka wa fedha 2020/2021 umefanywa kwa mujibu wa sheria, kanuni na taratibu za ukaguzi wa mahesabu. Matokeo ya kazi hii yanatokana na ukaguzi wa kumbukumbu za hesabu za shughuli za Baraza la Mji Wilaya ya Kati pamoja na mfumo wa tathmini ya udhibiti wa ndani ambao unahitaji uangalifu wa uongozi wa Halmashauri.

Taarifa ya Mapato

Baraza la Mji la Wilaya ya Kati Unguja kwa mwaka wa fedha 2020/2021 lilikadiriwa kukusanya jumla ya shilingi 11,391,105,400. Hadi kufikia tarehe 30, Juni 2021 Baraza limekusanya jumla ya shilingi 12,041,209,801 sawa na asilimia 105.7 ya makadirio.

Taarifa ya Matumizi

Baraza la Mji Wilaya ya Kati Unguja kwa mwaka wa fedha 2020/2021 lilikadiriwa kutumia jumla ya shilingi 11,352,305,400 kwa ajili ya kazi za kawaida, na shilingi 38,800,000 kwa kazi za maendeleo. Hadi kufikia tarehe 30, Juni 2021 jumla ya shilingi 11,851,001,756 zimetumika kwa kazi za kawaida sawa na asilimia 105 ya makadirio na shilingi 184,119,005 kwa ajili ya kazi za maendeleo sawa na asilimia 475 ya makadirio.

MATOKEO NA MAPENDEKEZO YA UKAGUZI

5.1.10.1 Hali ya ufanisi katika matumizi ya fedha za makusanyo kwa ajili ya kazi za maendeleo

Baraza la Mji Wilaya ya Kati Unguja limekusanya jumla ya shilingi 1,023,899,651 kwa mwaka wa fedha unaoishia tarehe 30 Juni 2021 ambapo kati ya fedha hizo jumla ya shilingi 32,653,000 zilitumika kwa ajili ya kazi za maendeleo sawa na asilimia 3.19 ya makusanyo halisi.

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika kwamba fedha zilizotumika kwa ajili ya shughuli za maendeleo pamoja na uwezeshwaji wa wajasiriamali hazikuweza kufikia kiwango halisi kinachotakiwa kwa mujibu wa sheria na kwa hali hiyo ufanisi katika matumizi ya fedha za makusanyo hauridhishi na kupelekea kutokupatikana kwa tija iliyokusudiwa.

Kufanya hivyo ni kwenda kinyume na Sheria Nambari 7 ya Uanzishwaji wa Mamlaka ya Serikali za Mitaa ya mwaka 2014, ambapo kwa mujibu wa sheria hiyo makusanyo ya Baraza yanapaswa yatumike kwa ajili ya shughuli za maendeleo na uwezeshwaji wa wajasiriamali katika kiwango kisichopungua asilimia 30 ya makusanyo halisi.

5.1.10.2 Ucheleweshwaji wa mapato kupelekwa Benki shilingi 2,877,300

Kwa mujibu wa kifungu Nambari 78(1), (2) na (3) cha Kanuni ya Fedha ya mwaka 2005 kinaeleza kuwa "Makusanyo yote au fedha zozote za Serikali lazima ziingizwe benki au hazina au ikishindikana angalau mapema iwezekanavyo".

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika kuwepo kwa ucheleweshwaji wa upelekaji wa fedha za makusanyo Benki.

Kufanya hivyo kunaweza kupelekea kuwepo kwa uwezekano wa kutumika kwa fedha za makusanyo kinyume na malengo yaliyokusudiwa ambapo ni kwenda kinyume na kifungu kama nilivyokinakili hapo juu.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza la Mji Wilaya ya Kati Unguja kuhakikisha unatumia mfumo katika ukusanyaji wa mapato ili kuepusha uwezekano wa ucheleweshwaji wa mapato kupelekwa Benki. Mchanganuo wa makusanyo hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 62 : Ucheleweshwaji wa mapato kupelekwa Benki

Tarehe ya Makusanyo	Tarehe ya kuwasilishwa Benki	Jina la Mlipaji	Nambari ya satakabadhi	Kiasi cha Fedha Kilichokusanywa (Tshs)
28/8/2020	29/9/2020	Sleyum Chum Khamis	158910	40,000
28/10/2020		Pongwe Beach Hotel	16029	200,000
19/08/2020	10/11/2020	Asha kheir Moh`d	142017	130,000
21/8/2020		Zubeir Haji Moh`d	142016	40,000
24/09/2020		Rashid Harun Rashid	142021	150,000
21/09/2020		Tulia Hotel	142019	250,000
4/8/2020	26/10/2020	Khamis Said Khamis	13845	50,000
24/07/2020		Salum Ramadhan Suleiman	158038	16,000
10/9/2020		Khamis Hadhir Mjumbe	158161	75,000
1/9/2020		The Iland	158159	500,000
1/9/2020		Ofisi ya Rais Tawala za Mikoa	158160	50,000
1/9/2020		Tulia Hotel	158158	300,000
9/9/2020		Kondo Mwadini Kondo	158162	474,300
28/05/2020		Abeid Hassan Abdalla	142204	162,000
27/7/2020		Vuai Mgen Vuai	142248	150,000
7/8/2020	14/11/2020	Juma Ismail Komba	158043	40,000
4/9/2020		Khalid Yahya Ramadhan	158958	150,000
3/8/2020		Yussuf Mbarak Abdalla	158911	50,000
21/10/2020	14/12/2020	Khamis Yussfu Mussa	88467	50,000
Jumla				**2,877,300**

5.1.10.3 Kutokutayarishwa kwa Usuluhisho wa Kibenki

Kifungu nambari 162(1) cha Kanuni za fedha za mwaka 2005 kinaeleza kuwa "Bakaa ya kila hesabu ya benki kama inavyoonesha katika taarifa ya benki lazima uionekane usuluhisho wa pamoja na bakaa ya daftari la fedha taslim ukosefu kwa kila mwezi, taarifa ya usuluhisho hiyo itawekwa kwenye kumbukumbu au itarikodiwa katika daftari la fedha taslim.

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika kwamba Baraza la Mji Wilaya ya Kati Unguja linakusanya mapato kupitia vyanzo mbalimbali inavyovimiliki na kuingiza mapato hayo katika Hesabu husika za mapato, dosari iliyobainika ni kutokutayarishwa kwa Usuluhisho wa kibenki ili kuweza kulinganisha Taarifa za Mapato baina Daftari la Mapato la Fedha Taslim na Taarifa za Benki.

Kufanya hivyo kunaweza kupelekea kukosekana kwa mlingano wa taarifa za kifedha baina ya Daftari la Mapato la Fedha Taslim na Taarifa ya mapato ya benki ambapo ni kwenda kinyume na Kifungu cha Kanuni kama kilivyobainishwa hapo juu.

5.1.10.4 Kutofautiana kwa taarifa za mapato katika baadhi ya vyanzo vya Mapato shilingi 1,379,150

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika kuwepo kwa tofauti ya taarifa za mapato kwa baadhi ya vyanzo vya mapato yenye jumla ya shilingi 1,379,150 iliyojitokeza baina ya Ripoti za Mapato na Mfumo wa kukusanyia mapato wa Baraza (MUTM) hali ambayo inaweza kupelekea kutokujulikana kwa mapato halisi yaliyokusanywa na Baraza kupitia vyanzo hivyo ambapo ni kwenda kinyume na Sheria, Kanuni na Miongozo ya ukusanyaji wa mapato iliyopo Kitaifa na Kimataifa.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza kuhakikisha Sheria, Kanuni na Mongozo ya ukusanyaji mapato iliyopo Kitaifa na Kimataifa inafuatwa kiukamilifu. Mchanganuo wa mapato hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 63 : Kutofautiana kwa taarifa za mapato katika baadhi ya vyanzo vya Mapato

Chanzo cha Mapato	Mwezi	Taarifa za mapato kwa Mwezi (A)	Taarifa za mapato za mfumo kwa mwezi (B)	Tofauti ya mapato (A-B)
		(Tshs)	(Tshs)	(Tshs)
Bidhaa na Huduma	Machi, 2021	3,275,000	4,360,000	-1,085,000
	April, 2021	3,612,000	3,050,000	562,000
	Mei, 2021	176,000	945,000	-769,000
	Juni, 2021	1,319,000	1,722,000	-403,000
Maliasili	Machi,2021	1,649,100	1,217,500	431,600
	April,2021	1,062,500	1,114,000	-51,500
	Mei,2021	170,000	302,000	-132,000
	Juni,2021	50,015,000	50,034,000	-19,000
Leseni	Machi,2021	51,765,000	50,435,000	1,330,000
	April,2021	65,180,000	60,560,000	4,620,000
	Mei,2021	19,110,000	19,090,000	20,000
	Juni,2021	11,300,000	16,285,000	-4,985,000
Fomu za maombi	Machi,2021	2,459,000	-	2,459,000
	April,2021	1,128,000	-	1,128,000
	Mei,2021	1,090,000	-	1,090,000
	Juni,2021	1,415,000	-	1,415,000
Ruti	Machi,2021	150,000	100,000	50,000
	April,2021	150,000	100,000	50,000
	Mei,2021	6,100,000	5,900,000	200,000
	Juni,2021	150,000	650,000	-500,000
Mazao	Machi,2021	2,454,000	2,176,000	278,000
	April,2021	1,942,750	2,169,000	-226,250
	Mei,2021	1,228,500	1,280,000	-51,500
	Juni,2021	1,047,500	1,130,000	-82,500
Faini	Machi,2021	2,662,000	4,697,000	-2,035,000
	April,2021	2,091,000	2,056,000	35,000
	Mei,2021	1,953,000	3,101,000	-1,148,000
	Juni,2021	3,631,500	4,438,000	-806,500
Miche	Machi,2021	368,500	341,500	27,000
	April,2021	784,100	901,800	-117,700
	Mei,2021	90,000	168,000	-78,000
	Juni,2021	60,000	86,500	-26,500
Miradi	Mei,2021	680,000	480,000	200,000
Jumla		**240,268,450**	**238,889,300**	**1,379,150**

5.1.10.5 Dosari katika Vitabu vinavyotumika kusanyia Mapato

Kifungu nambari 67(1) cha kanuni ya fedha ya mwaka 2005 kinawataka "Maafisa wanaokusanya nje kurejesha katika ofisi zao stakabadhi zote za risiti kabla ya kumaliza siku ya kazi ili risiti na makusanyo yao yaweze kuhifadhiwa chini ya ulinzi salama na vitolewe pale tu vinapohitajika kutumika".

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika kwamba Baraza la Mji Wilaya ya Kati Unguja limetoa vitabu vya risiti kuwapa masheha mbali mbali kwa ajili ya ukusanyaji wa mapato ya ada ya mazao kwa wananchi wanaosafirisha kwenda kuuza mazao yao, ambapo dosari mbali mbali zimebainika kama ifuatavyo:-

- Kukosekana kwa Nakla katika vitabu vya mapato (duplicate copy).
- Kutokuandikwa kwa ada ya mazao iliyolipwa katika baadhi ya vishina vya stakabadhi
- Kutokujulikana kwa nambari za baadhi ya vitabu vilivyotumika katika ukusanyaji wa mapato vinavyotaka kwa Masheha.
- Kuchanganywa kwa mapato ya vyanzo tofauti katika Slip moja ya Benki.
- Kutokubainishwa kwa tarehe za makusanyo na tarehe za kuwasilishwa mapato benki.
- Kutokuainishwa nambari za Risiti zilizotumika katika ukusanyaji wa mapato.

Kufanya hivyo kunaweza kupelekea kuwepo kwa upotevu wa mapato ya Serikali, ambapo ni kwenda kinyume na kifungu cha Kanuni kama kilivyonakiliwa hapo juu.

Kutokuweka kumbukumbu za fedha kwa usahihi kunaweza kupelekea uvujaji wa fedha za umma, aidha ni kwenda kinyume na kifungu nambari 67(1) na 78 vya Kanuni ya fedha ya mwaka 2005

5.1.10.6 Kukosekana kwa vitabu vya mapato kwa ajili ya Ukaguzi

Kifungu nambari 66(3) na (4) cha Kanuni ya Fedha ya Umma ya mwaka 2005 kinaeleza "66 (3) Maafisa wanaofanya makusanyo ya nje watarejesha katika ofisi zao stakabadhi zote za risiti kabla ya kufungwa kwa biashara ili risiti na makusanyo yao yaweze kuwekwa chini ya ulinzi salama, afisa hawezi kuweka stakabadhi hizo kwenye majengo ya kibinafsi kwa usiku mmoja" na kifungu 66(4) kinaeleza kwamba Nyaraka zote za risiti zinazotumika zitafungwa mwisho wa kila siku na afisa anayezisimamia.

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika kuwepo kwa vitabu vya kukusanyia mapato vilivyopokelewa na kutolewa na Baraza la Mji Wilaya ya Kati Unguja kwa ajili ukusanyaji wa mapato lakini baadhi ya vitabu hivyo havikupatikana kwa Ukaguzi ili kuweza kujiridhisha juu ya usahihi na uhalali wa taarifa za mapato ya Baraza ambapo ni kwenda kinyume na Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2016.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Baraza kuhakikisha unawasilishwa vitabu vilivyopokelewa na kutumika kwa ukusanyaji wa mapato kwa ajili ya kukaguliwa. Mchanganuo wa vitabu hivyo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 64 : Kukosekana kwa vitabu vya mapato kwa ajili ya Ukaguzi

Namba	Tarehe kutolewa Kitabu	Jina la Sheha	Shehia	Nambari ya Kitabu
1.	6/8/2020	Amani Ismail Kihoi	Miwani	28851-28900
2.	16/9/2020	Vuai Ramadhani Haji	Bungu	136691-136700
3.	24/9/2020	Rashid Harun Rahid	U/Ukuu Kaebani	136701-136800
4.		Abeid Hasan Abdalla	Dunga Kiembeni	186001-186100
5.		Halid Yahya Ramadhan	Mpapa	136201-136300
6.	28/9/2020	Aziza Juma Mtumwa	Tunduni	136101-136200
7.		Juma Yussuf Juma	Mchangani	136301-136400
8.	11/10/2020	Mbarouk Juma Khamis	Kiboje/Mkwajuni	15801-156600
9.	13/10/2020	Amour Pandu Mkombe	Bambi	26251-26300
10.	26/10/2020	Mohamed Mrisho Juma	Umbuji	11801-11850
11.	3/11/2020	Iddi Ramadhan Chum	Tunguu	26801-26850
12.	4/11/2020	Vuai Mgeni Haji	Uzini	26551-26600
13.	4/11/2020	Haji Mkombe	Mitakawani	26501-26550
14.	4/11/2020	Pandu Hassan Hassan	Ubango	26701-26750
15.	4/11/2020	Vuai Ramadhani Haji	Bungi	26651-26700
16.	18/11/2020	Juma Khamis Juma	Mchangani	15151-15200
17.	18/11/2020	Karim Ali Haji	Nd/Pumba	0038301-0038350
18.	30/11/2020	Hidaya Ali Salum	U/Ukuu Tunduni	21101-21150
19.	30/11/2020	Abeid Hassan Abdalla	D/Kiembeni	0045351-0045400
20.	30/11/2020	Abeid Hassan Abdalla	D/Kiembeni	0045451-0045500
21.	2/12/2020	Tatu Sheria Shaaban	Zuwiani	0039351-0039400
22.	2/12/2020	Rashid Haroun Rashid	U/Ukuu Kaebona	0034201-0034250
23.	3/12/2020	Zakia Mbaraka Haji	Pete	0039151-0039200
24.	7/12/2020	Makame Simai Makame	Pagali	0039057-0039100
25.	7/12/2020	Makame Simai Makame	Pagali	0039301-003950
26.	8/12/2020	Bakar Abdalla Mohd	Dunga	0033001-0038050
27.	10/12/2020	Simai Msaraka Pinda	Chwaka	27851-27900
28.	11/12/2020	Muhidin Haji Machano	Jumbi	0039101-0039150
29.	11/12/2020	Juma Yusuf Juma	Mchangani	20301-20350
30.	15/12/2020	Khalid Yahya Ramadhan	Mpapa	20651-20700
31.	16/12/2020	Mbarouk Juma Khatibu	K/Mkwajuni	0038150-0038200

Namba	Tarehe kutolewa Kitabu	Jina la Sheha	Shehia	Nambari ya Kitabu
32.	18/10/2020	Vuai Ramadhan Vuai	Bungi	004451-004500
33.	21/12/2020	Bishara Saleh Haji	Kidimni	0044001-0044050
34.	28/12/2020	Doctor Kisinga	Tunduni	0044327-0044350
35.	28/12/2020	Hassan Hamad Hassan	Mgeni Haji	19001-19050
36.	28/12/2020	Iddi Ramadhan Chum	Tunguu	19051-19100
37.	28/12/2020	Jabu Khamis Jabu	Machui	19101-19150
38.	30/12/2020	Zidi Uleiman Abeid	Jendele	19301-19350
39.	30/12/2020	Juma Yussuf Juma	Mchangani	18701-1850
40.	30/12/2020	Issa Muhsin Issa	Ghana	13901-13950
41.	04/12/2021	Tunza Ali Shaali	Koani	0049601-0049650
42.	04/12/2021	Zidi Suleiman Abeid	Jendele	0049701-0049750
43.	05/01/20221	Khamis Ibrahim Shomari	U/Ukuu Kaepwani	19851-19900
44.	8/1/2021	Amour Pandu Mkombe	Bambi	0049051-0049700

5.1.10.7 Dosari katika usimamizi na utekelezaji wa mradi wa maendeleo

Baraza la Mji Wilaya ya Kati kwa mwaka 2020/2021 limetekeleza Mradi wa vijana Hanyegwa Mchana uliohusisha shamba kitalu (Greenhouse) pamoja na Ufugaji wa Kuku na Sungura. Mradi huu wenye jumla ya jumla ya shilingi 114,941,500 umefadhiliwa na Mfuko wa Maendeleo ya Mtaji wa Taifa (UNCDF) ambapo kati ya fedha hizo jumla ya shilingi 92,255,143.52 zimetumika na kuwepo kwa bakaa ya shilingi 40,919,114. Dosari zilizobaikika katika ukaguzi wa Mradi huu ni kama zifuatazo:-

- Kucheleweshwa kuanza kwa utekelezaji wa mradi kwa zaidi ya miezi 7 licha fedha Mradi kutolewa kwa wakati.
- Kutokukamilika kwa mradi kwa wakati pamoja na kuendelea kubakiza fedha za mradi huo katika Hesabu bila kutumika kinyume na mkataba
- Kutokujengwa kwa Banda la Kuku kama ilivyoolekezwa katika Mkataba na badala yake kubainika kufanyika kwa ukarabati wa banda moja ambalo lilikuwepo tangu awali.

Kufanya kwa dosari hizi kunaweza kunapelekea kuwepo kwa upotevu wa fedha za Serikali ambapo ni kwenda kinyume na makubaliano ya mkataba pamoja na Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2016.

5.1.10.8 Hati za malipo zenye vielelezo pungufu shilingi 96,571,383

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika kwamba jumla ya shilingi 96,571,383 zimelipwa kwa ajili ya matumizi mbalimbali ya Baraza la Mji Wilaya ya Kati Unguja lakini baadhi ya vielelezo vya malipo havikuambatanishwa na hati za malipo ili kuweza kuthibitisha uhalali wa malipo hayo ambapo ni kwenda kinyume na kifungu nambari 34(1) cha Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2016. Mchanganuo wa hati hizo ni kama zinavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 65 : Hati za malipo zenye vielelezo pungufu

Hati Namba	Hundi Namba	Kiasi cha Fedha kilicholipwa (TShs)	Aliyelipwa	Maelezo
16/5 207PV21000479 31/5/2021	-	337,500	CRDB(COS)	Malipo kwa ajili ya posho la madiwani
43/5 207PV21000480 31/5/2021		3,993,937.13	NMB	Malipo kwa ajili ya mkato wa Madiwani
42/5 207PV21000478 31/5/2021		1,963,772		
41/5 207PV21000477 31/5/2021		675,000	Baraza la Mji Wilaya ya Kati	Malipo ya posho la Madiwani
207PV21000481 31/5/2021		303,350		Malipo kwa ajili ya mchango wa Madiwani
22/5/2021 5/5/2021	TT	9,478,408	Ahson Store	Malipo kwa ajili ya matengenezo ya mabanda ya biashara
12/5 5/5/2021		20,382,008.98	Platinum Credit LTD	Malipo kwa ajili ya deni la Platinum Credit LTD

Hati Namba	Hundi Namba	Kiasi cha Fedha kilicholipwa (TShs)	Aliyelipwa	Maelezo
4/5 11/5/2021	000279	4,000,000	Baraza la Mji Wilaya ya Kati	Malipo kwa ajili ya matumizi mbali mbali
2/5 4/5/2021	-	5,970,000		
3/5/2021		1,010,000		Malipo kwa ajili ya mafunzo ya ngombe wa maziwa
01/02/2021		1,400,000	Hassan Abdalla Makame	Malipo kwa ajili ya ujenzi na uchimbaji wa choo
27/05/2021		3,773,590	Unique General Trader	Malipo kwa ajili ya ujenzi wa greenhouse
1/7 18/07/2020	TT	400,000	ZECO	Malipo kwa ajili ya ununuzi wa umeme
5/4 15/04/2021	266	1,540,000	Baraza la Mji Wilaya ya Kati	Malipo kwa ajili safari ya kikazi
8/2 25/02/2021	252	3,600,000		Malipo kukodisha gari ya kuhudumia wafanyakazi
27/1 08/01/2021	TT	515,576	ZECO	Malipo kwa ajili ya ununuzi wa umeme
6/2 20/02/2021	250	2,157,000	Baraza la Mji Wilaya ya Kati	Malipo kwa ajili ya matengenezo ya gari
3/12 10/12/2020	217	2,150,000		Malipo kwa ajili ya nauli na chakula
10/12 16/12/2020	222	300,000		Malipo kwa ajili ya service na ununuzi wa mipira kwa matumizi ya ofisi
13/12 18/12/2020	224	700,000		Malipo kwa ajili ya kuonesha na kurikodi matukio
4/1 20/01/2021	232	2,500,000		Malipo kwa ajili ya kutoa elimu majimboni
6/1 18/01/2021	TT	2,963,500	Government Agency	Malipo kwa ajili ya uchimbaji na ubugurugaji
26/1 07/01/2021		1,706,327	Amani Garage	Malipo kwa ajili ya matengenezo ya magari
29/04/2021	267	570,874	Zan Catering and Takeaway	Malipo kwa ajili ya ununuzi wa chakula na maji
3/4 12/04/2021	263	2,555,000	Baraza la Mji Wilaya ya Kati	
2/4 14/04/2021	262	1,032,500		

Hati Namba	Hundi Namba	Kiasi cha Fedha kilicholipwa (TShs)	Aliyelipwa	Maelezo
7/4	269	1,000,000		Malipo kwa ajili ya matibabu ya mtoto
8/4 23/04/2021	270	550,000		Malipo kwa ajili ya kikao cha bodi ya zabuni
27/04/2021	274	1,200,000		Malipo kwa ajili ya ukataji wa miti harishi
01/02/2021	-	1,400,000	Hassan Abdalla Makame	Malipo kwa ajili ya ujenzi na uchimbaji wa choo
20/01/2021		451,950	Nassor Juma Nassor	Malipo kwa ajili ya kuunganisha maji kwenye greenhouse
27/05/2021		3,773,590	Unique General Trader	Malipo ya fedha kwa ajili ya ujenzi wa greenhouse katika mradi wa vijana Hanyengwa
01/10/2020		500,000	Kamisheni ya Ardhi	Malipo kwa ajili ya malipo ya hati ya kiwanja
02/09/2020		900,000	Baraza la Mji Wilaya ya Kati	Malipo kwa ajili ya ufundi wa mabanda ya sungura
3/6 09.06.2021		3,200,000		Malipo kwa ajili ya kuwasaidia wajasiriamali
13/4 09/04/2021		737,500		Malipo kwa ajili ujenzi wa Barabara ya Jumbi.
- 31/03/2021	000262	2,380,000		Malipo kwa ajili ya deni la Saruji
4/9 2/09/2020	001612	2,500,000		Malipo kwa ajili ya mafuta kwa mchango wa Barabara na utiaji kifusi
9/9 07/09/2020	001616	2,000,000		Malipo kwa ajili ya ununuzi wa matofali
Jumla		**96,571,383**		

5.1.10.9 Malipo yaliyokonekana kwa ukaguzi shilingi 16,915,700

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika kwamba jumla ya shilingi 16,915,700 zimelipwa kwa ajili ya matumizi mbali mbali ya Baraza la Mji Wilaya ya Kati Unguja lakini baadhi ya vielelezo vya kukamilisha malipo kupitia hati za malipo havikuambatanishwa na hati husika ili kuweza kuthibitisha uhalali wa malipo kamili ya hati yaliyofanyika.

Kufanya hivyo kunaweza kupelekea kuwepo kwa viashiria vya ubadhirifu wa fedha za Umma ambapo ni kwenda kinyume na kifungu nambari 34(1) cha Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa fedha za Umma ya mwaka 2016. Mchanganuo wa malipo hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 66 : Malipo yaliyokuonekana kwa ukaguzi

Hati Namba	Hundi Namba	Aliyelipwa	Kiasi cha fedha kilicholipwa (Tshs)	Kiasi cha fedha Kilichoonekana (Tshs)	Kiasi cha fedha kilichokosekana (Tshs)
7/5 ya 16/5/2021	280	Baraza la Mji Wilaya ya Kati	5,070,000	950,000	4,120,000
9/2 ya 25/02/2021	253		2,900,000	1,332,300	1,567,700
4/2 ya 05/02/2021	247		2,000,000	240,000	1,760,000
5/2 ya 12/02/2021	248		1,500,000	520,000	980,000
19/03/2021	269		3,000,000	800,000	2,200,000
2/6 ya 01/06/2021			7,400,000	1,112,000	6,288,000
Jumla			**21,870,000**	**4,954,300**	**16,915,700**

5.1.11 HALMASHAURI YA WILAYA YA KUSINI UNGUJA

Ukaguzi wa hesabu za Halmashauri ya Wilaya ya Kusini Unguja kwa mwaka wa fedha 2020/2021 umefanywa kwa kufuata sheria, kanuni na taratibu za ukaguzi wa mahesabu. Matokeo ya kazi hii yanatokana na ukaguzi wa kumbukumbu za hesabu za shughuli za Halmashauri ya Wilaya ya Kusini Unguja pamoja na mfumo wa tathmini ya udhibiti wa ndani (Internal Control) ambao unahitaji uangalifu wa uongozi wa Halmashauri.

Taarifa ya Mapato

Halmashauri ya Wilaya ya Kusini Unguja kwa mwaka wa fedha 2020/2021 ilikadiriwa kukusanya jumla ya shilingi 550,612,000 kutoka katika vyanzo vyake mbali mbali vya mapato. Hadi kufikia tarehe 30, Juni 2021 jumla ya shilingi 569,243,480 zilikusanywa sawa na asilimia 103 ya makadirio.

Taarifa ya Matumizi

Halmashauri ya Wilaya ya Kusini Unguja kwa mwaka wa fedha 2020/2021 ilikadiriwa kutumia jumla ya shilingi 4,941,304,334. Kati ya hizo jumla shilingi 4,724,651,764 kwa ajili ya matumizi ya kawaida na shilingi 216,652,570 kwa ajili ya matumizi ya maendeleo. Hadi kufikia tarehe 30, Juni 2021 jumla ya shilingi 4,113,821,100.12 ziliingizwa na kutumika kwa matumizi ya kazi za kawaida sawa na asilimia 87 ya makadirio na shilingi 113,602,967 ziliingizwa na kutumika kwa matumizi ya kazi za maendeleo sawa na asilimia 52 ya makadirio.

MATOKEO NA MAPENDEKEZO YA UKAGUZI

5.1.11.1 Ucheleweshwaji wa mapato kupelekwa Benki shilingi 10,147,250

Kwa mujibu wa kifungu Nambari 78(1), (2) na (3) cha Kanuni ya Fedha ya mwaka 2005 kinaeleza kuwa "Makusanyo yote au fedha zozote za Serikali lazima ziingizwe benki au hazina au ikishindikana angalau mapema iwezekanavyo".

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika kuwepo kwa ucheleweshwaji wa upelekaji wa fedha za makusanyo Benki.

Kufanya hivyo kunaweza kupelekea kuwepo kwa uwezekano wa kutumika kwa fedha za makusanyo kinyume na malengo yaliyokusudiwa ambapo ni kwenda kinyume na kifungu kama nilivyokinakili hapo juu.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Halmashauri kuhakikisha unatumia mfumo katika ukusanyaji wa mapato ili kuepusha uwezekano wa ucheleweshwaji wa mapato kupelekwa Benki. Mchanganuo wa makusanyo hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 67 : Ucheleweshwaji wa mapato kupelekwa Benki

Tarehe ya Makusanyo	Tarehe ya kuwasilishwa Benki	Tofauti ya siku	Nambari ya Stakbadhi	Kiasi cha Fedha Kilichokusanywa (Tshs)
1-13/07/ 2020	15/7/2020	13	186405	996,000
16-23/07/2020	24/7/2020	8	186405	769,000
25-29/07/2020	30/7/2020	5	186405	692,000
1-18/08/2020	19/08/2020	18	186411	1,435,500
20-23/08/2020	24/08/2020	4	186411	480,500

25-30/08/2020	31/08/2020	6	186411	712,000
3-8/09/2020	9/09/2020	6	186422	913,500
17-20/09/2020	21/09/2020	4	186422	847,500
22-29/09/2020	30/09/2020	7	186422	837,750
1-4/10/2020	5/10/2020	4	186428	248,000
6-8/10/2020	9/10/2020	3	186428	273,500
10-20/10/2020	21/10/2020	11	186428	938,500
22-26/10/2020	27/10/2020	5	186428	513,500
28-30/10/2020	31/10/2020	3	186428	110,000
Jumla				**10,147,250**

5.1.11.2 Kutokuwepo kwa mkataba wa usambazaji wa mafuta shilingi 65,516,366

Kifungu nambari 162(1) cha kanuni ya ununuzi na uondoshaji wa mali za umma ya mwaka 2021 kinaeleza kuwa "kitengo cha ununuzi na uondoshaji wa mali za umma kitatumia fomu maalum ya mkataba iliotolewa na Mamlaka yenye mabadiliko madogo katika kushughulikia masuala mahsusi".

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika kuwepo kwa usambazaji wa mafuta ya petrol wenye jumla ya shilingi 65,516,366 uliofanywa na Zanzibar Petroleum Limited kwa Halmashauri ya Wilaya ya Kusini Unguja. Doari iliyobainika ni kutokuwepo kwa Mkataba wa Uzambazaji wa mafuta hayo ambapo ni kwenda kinyume na Kifungu kama kilivyonakiliwa hapo juu.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Halmashauri kuhakikisha kwamba Sheria, Kanuni na Miongozo mbali mbali inafuatwa kiukamilifu ikiwemo kutumia mikataba katika kufanya malipo pale inapohitajika.

5.1.11.3 Kutokulingana kwa taarifa za matumizi ya mafuta zilizopo Halmashauri na Kituo cha Mafuta shilingi 4,462,990

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika kwamba jumla ya shilingi 4,462,990 zimetumika kwa ajili ya ununuzi wa mafuta kwa ajili matumizi ya Halmashauri ya Wilaya ya Kusini. Dosari iliyobainika ni kutokulingana kwa taarifa za mafuta yaliyotumika baina ya Kituo cha Mafuta (Zanzibar Petroleum LTD) na taarifa zilizopo katika Ofisi za Halmashauri.

Kufanya hivyo kunaweza kupelekea kuwepo kwa utumiaji usioridhisha wa rasilimali ya mafuta katika Halmashauri ambapo ni kwenda kinyume na Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2016.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Halmashauri kuhakikisha kunakuwepo na utaratibu mzuri wa utumiaji wa rasilimali ya mafuta ikiwemo kulingana kwa taarifa za matumizi ya mafuta baina ya Halmashauri na Kituoni. Mchanganuo wa tofauti ya matumizi ya mafuta ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 68 : Kutokulingana kwa taarifa za mafuta zilizopo Halmashauri na Kituoni

Tarehe ya stakabadhi	Idadi ya lita za mafuta katika stakabadhi	Lita za mafuta katika stakabadhi	Tofauti Baina ya stakabadhi	Kiasi cha fedha kilichotumika (Tshs)	Aina ya chombo kilichotumia
03.12.2020	60	300	240	490,000	SMZ 685 C
20/10/2020	10	100	90	191,800	SMZ 1698C
23/10/2020	10	100	90	191,800	SMZ 439B
5/11/2020	50	300	250	575,400	SMZ 366B
9/11/2020	20	200	180	383,600	SMZ 275C
16/11/2020	20	200	180	389,600	SMZ 364C
26/01/2021	20	200	180	376,400	SMZ 385C
3/2/2021	7	70	63	131,740	SMZ 1813C
19/05/2021	10	100	90	219,500	SMZ 1956C
9/4/2021	20	200	180	424,800	SMZ 103B
28/04/2021	9	90	81	197,550	SMZ 1837C
16/04/2021	20	200	180	436,400	SMZ 549B
20/10/2020	5	50	45	113,600	SMZ1678C
23/10/2020	5	50	45	113,600	SMZ 1698C
5/11/2020	5	50	45	113,600	1956C
9/11/2020	5	50	45	113,600	SMZ 1813C
Jumla				**4,462,990**	

5.1.11.4 Dosari katika utumiaji wa rasilimali ya mafuta

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika kwamba Halmashauri ya Wilaya ya Kusini hutoa vibali vya mafuta kwa wafanyakazi kwa ajili ya utekelezaji wa kazi kupitia vyombo mbali mbali vya usafiri vikiwemo gari na vespa. Dosari iliyobainika ni kuwepo kwa idadi kubwa ya mafuta inayotolewa kwa wafanyakzi

kinyume na uwezo wa vyombo vilivyotumika kuingiza mafuta hayo. Kufanya hivyo kunaweza kupelekea kuwepo matumizi yasiyoridhisha ya rasilimali ya mafuta hayo ambapo ni kwenda kinyume na Sheria Nambari 11 ya Ununuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma ya mwaka 2016.

Ukaguzi unashauri uongozi wa Halmashauri kuhakikisha unaandaa utaratibu mzuri wa utoaji wa rasilimali ya mafuta kwa wafanyakazii ili mafuta hayo yaweze kutumika kama ilivyokusudiwa. Mchanganuo wa matumizi ya mafuta hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 69 : Dosari katika utumiaji wa rasilimali ya mafuta

Tarehe	Nambari ya Mteja wa Mafuta	Nambari ya Chombo	Aina ya Chombo	Lita za Mafuta zilizotolewa
1/07/2020	196715	SMZ 385C	Vespa	25
7/08/2020	196905			30
5/08/2020	196791			55
5/08/2020	196795			65
4/11/2020	214503			84
5/08/2020	196793	SMZ 459B	Fuso	185
8/09/2020	196982			200
5/08/2020	196792			170
5/08/2020	196794			120
22/11/2020	214541			200
17/05/2021	250840			375
28/11/2020	214543	SMZ 643B	Hilux	188
18/01/2021	214636			2,000
2/06/2021	250906	SMZ 439B		1,292
19/10/2020	214590	SMZ 646A		157
26/11/2020	214542	SMZ 1043A	Ambulance	295
20/11/2020	214540	SMZ 364A	Fuso	195
7/10/2020	214568	SMZ 632B		200
5/08/2020	196792	SMZ 459B		185
Jumla				**6,021**

5.1.12 HALMASHAURI YA WILAYA YA MICHEWENI

Ukaguzi wa hesabu katika Halmashauri ya Wilaya ya Micheweni kwa kipindi cha mwaka wa fedha 2020/2021 umefanywa kwa kufuata sheria , kanuni na taratibu za ukaguzi wa mahesabu. Matokeo ya kazi hii yanatokana na ukaguzi wa kumbukumbu za hesabu za shughuli za Halmashauri ya Wilaya

ya Micheweni pamoja na mfumo wa tathmini ya udhibiti wa ndani ambao unahitaji uangalifu wa uongozi wa Halmashauri.

Taarifa ya Mapato

Halmashauri ya Wilaya ya Micheweni ilikadiriwa kukusanya jumla ya shilingi 300,000,000 kutoka katika vianzio vyake mbali mbali kwa mwaka wa fedha 2020/2021. Hadi kufikia tarehe 30 Juni, 2021 jumla ya shilingi 337,819,041 zilikusanywa na Halmashauri ya Wilaya ya Micheweni sawa na asilimia 112.61 ya makadirio.

Taarifa ya Matumizi

Halmashauri ya Wilaya ya Micheweni kwa mwaka wa fedha 2020/2021 ilikadiriwa kutumia jumla ya shilingi 4,775,860,000 kwa ajili ya kazi za kawaida na shilingi 297,160,000 kwa ajili ya kazi za maendeleo. Hadi kufikia tarehe 30 Juni, 2021 jumla ya shilingi 4,478,700,000 zimetumika kwa kazi za kawaida sawa na asilimia 93.78 ya makadirio na shilingi 276,413,429.92 zimetumika kwa kazi za maendeleo sawa na asilimia 93.02 ya makadirio.

MATOKEO NA MAPENDEKEZO YA UKAGUZI

5.1.12.1 Kutokufikiwa kwa ufanisi wa utekelezaji wa miradi ya maendeleo

Halmashauri ya Wilaya ya Micheweni imekusanya jumla ya shilingi 337,819,041 sawa na asilimia 112.61 ya makadirio kwa mwaka wa fedha unaoishia tarehe 30 Juni, 2021 ambapo kati ya fedha hizo jumla ya shilingi 40,872,523.60 zilitumika kwa ajili ya kazi za maendeleo ambazo ni sawa na asilimia 12 ya makusanyo halisi.

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika kwamba fedha zilizotumika kwa ajili ya shughuli za miradi ya maendeleo pamoja na uwezeshwaji wa wajasiriamali hazikuweza kufikia kiwango halisi kilichotakiwa, kwa mujibu wa utaratibu na agizo lililotolewa na Mhe. Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi wakati wa ziara za kutembelea miradi ya maendeleo katika Halmashauri na Mabaraza ya Miji ni kwamba makusanyo yanapaswa yatumike kwa shughuli za miradi ya maendeleo kwa asilimia 30 na uwezeshaji wa wajasiria mali,vijana,

wanawake na watu wenye ulemavu kwa asilimia 10 jambo ambalo ukaguzi umebaini matumizi ya miradi ya maendeleo yamefanyika kwa asilimia 12 ya makusanyo halisi na hakukubainika matumizi yoyote yaliyofanyika kwa uwezeshaji wa wajasiria mali,vijana, wanawake na watu wenye ulemavu kwa asilimia 10.

Aidha, ukaguzi umebaini matumizi ya asilimia 88 yametumika kwa huduma za uendeshaji wa Halmashauri jambo ambalo limepelekea kukosekana kwa tija iliyokusudiwa.

5.1.12.2 Hati za malipo zenye vielelezo pungufu shilingi 22,445,806

Ukaguzi umebaini kwamba jumla ya shilingi 22,445,806 zimetumika kwa matumizi mbalimbali ya Halmashauri ya Wilaya ya Micheweni lakini baadhi ya vielelezo havikuambatanishwa na hati za malipo ili kuweza kuthibitisha uhalali wa malipo hayo.

Kutokuambatanisha vielelezo katika hati za malipo ni kwenda kinyume na kifungu nambari 34(1) cha Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2016. Mchanganuo wa malipo hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 70: Hati za malipo zenye vielelezo pungufu

Hati Namba	Hundi Namba	Kiasi cha fedha kilicholipwa (Tshs.)	Aliyelipwa	Maelezo
12/10 05/10/2020	002398	200,000	Halmashauri ya Wilaya ya Micheweni	Malipo ya fedha kwa ajili ya mchango wa kusaidia maendeleo ya redio jamii
16/10 05/10/2020	002398	220,000	Halmashauri ya Wilaya ya Micheweni	Malipo ya fedha kwa ajili ya ukusanyaji wa mapato
19/10 05/10/2020	002398	5,880,000	Halmashauri ya Wilaya ya Micheweni	Malipo ya fedha kwa ajili ya posho la call, outreach, ultrasound na meno

Hati Namba	Hundi Namba	Kiasi cha fedha kilicholipwa (Tshs.)	Aliyelipwa	Maelezo
22/10 08/10/2020	002398	250,000	Halmashauri ya Wilaya ya Micheweni	Malipo ya fedha kwa ajili ya msaada wa ununuzi wa mchele
28/10 07/10/2020	T.O	6,225,728	Aljumra Co. LTD	Malipo ya fedha kwa ajili ya minara ya simu
30/10 12/10/2020	002203	150,000	Halmashauri ya Wilaya ya Micheweni	Malipo ya fedha kwa ajili ya mchango wa ziara ya kiongozi.
39/10 16/10/2020	002206	478,000	Halmashauri ya Wilaya ya Micheweni	Malipo ya fedha kwa ajili ya safari kikazi.
45/10 20/10/2020	002208	600,000	Halmashauri ya Wilaya ya Micheweni	
47/10 05/10/2020	002208	210,000	Halmashauri ya Wilaya ya Micheweni	Malipo ya fedha kwa ajili ya Mchango.
1/6 2/6/2021	TISS	829,350	Masoud Hamad Suleiman	Malipo ya fedha kwa ajili ya kukodi nyumba.
26/11 18/11/2020	002228	152,000	Halmashauri ya Wilaya ya Micheweni	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa vifaa.
38/11 25/11/2020	002230	525,000	Halmashauri ya Wilaya ya Micheweni	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa chakula na vinywaji.
49/11 30/11/2020	002233	500,000	Omar Mwinyi Suwed	Malipo ya fedha kwa ajili ya fidia
19/11 4/11/2020	TO	6,225,728	Aljumura co. Ltd	Malipo ya fedha kwa ajili ya minara ya simu
Jumla		**22,445,806**		

5.1.12.3 Malipo kwa watoa huduma ambao hawakusajiliwa na Mamlaka ya Ununuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma shilingi 24,879,864

Kwa mujibu wa kifungu cha 23(1) cha Sheria ya Manunuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma kinaeleza kulingana na masharti ya sheria hii mtu, kampuni au taasisi haitawasilisha zabuni au vyenginevyo kushiriki katika manunuzi ya Umma isipokua chombo kiwe kimesajiliwa na Mamlaka ya Manunuzi.

Kwa mujibu wa kifungu cha 23(2), zabuni kutoka kwa mtu, kampuni au chombo ambacho hakijasajiliwa haifai na hakitazingatiwa na taasisi ya ununuzi.

Ukaguzi umebaini kwamba Halmashauri ya Wilaya ya Micheweni Pemba imefanya manunuzi na watoa huduma mbali mbali ambao hawakusajiliwa na Mamlaka ya Ununuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma ya Zanzibar.

Kufanya hivyo kunapelekea kuikosesha Serikali mapato ambapo ni kwenda kinyume na Sheria Nambari 11 ya Ununuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma ya mwaka 2016. Mchanganuo wa malipo hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 71: Watoa huduma ambao hawakusajiliwa na Mamlaka ya Ununuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma

<table>
<tr><th>Hati Namba</th><th>Hundi Namba</th><th>Kiasi cha fedha kilicholipwa (Tshs.)</th><th>Aliyelipwa</th><th>Maelezo</th></tr>
<tr><td>3/10
07/10/2020</td><td>02394</td><td>5,150,291</td><td>Omar Khamis Hamad (Fundi)</td><td>Malipo ya fedha kwa ajili ya ujenzi wa kituo cha daladala Micheweni</td></tr>
<tr><td>1/10
2/10/2020</td><td>2392</td><td>2,502,516</td><td>Imania Petrol Station</td><td rowspan="2">Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa mafuta</td></tr>
<tr><td>2/10
2/10/2020</td><td>2393</td><td>1,083,176</td><td>Konde Petrol Station</td></tr>
<tr><td>5/10
5/10/2020</td><td>2396</td><td>553,398</td><td>Zanzibar Fire Prevention</td><td>Malipo ya fedha kwa ajili ya kubadili chupa 12 za kuzima moto</td></tr>
<tr><td>26/10
07/10/2020</td><td>2400</td><td>479,000</td><td>Ally Saleh Suleiman</td><td>Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa vifaa vya ujenzi wa choo</td></tr>
<tr><td>44/10
16/10/2020</td><td>2208</td><td>230,000</td><td>Nassor Issa Omar</td><td>Malipo ya fedha kwa ajili ya matengenezo ya mbao za mahudhurio kwa skuli za msingi za Micheweni</td></tr>
<tr><td>42/10
16/10/2020</td><td>2207</td><td>2,422,039</td><td rowspan="2">Salum Suleiman Hamad</td><td rowspan="2">Malipo ya fedha kwa ajili ya uendelezaji wa kitalu, uwezekaji wa Ofisi na stoo na uchimbaji wa shimo la choo</td></tr>
<tr><td>56/10
16/10/2020</td><td>2213</td><td>3,466,117</td></tr>
<tr><td>1/11</td><td>002215</td><td>1,342,600</td><td rowspan="2">Imania Petrol Station</td><td rowspan="2">Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa mafuta ya Petrol</td></tr>
<tr><td>20/11
20/11/2020</td><td>002224</td><td>3,067,600</td></tr>
</table>

Hati Namba	Hundi Namba	Kiasi cha fedha kilicholipwa (Tshs.)	Aliyelipwa	Maelezo
24/11 18/11/2020	002227	653,127	Omar Breik Omar	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa vifaa vya usafi
26/11 18/11/2020	002228	152,000	Yaks	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa vifaa mbali mbali
3/1 11/01/2021	TT	3,778,000	Imania Petrol Station	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa mafuta ya Petrol
Jumla		**24,879,864**		

5.1.12.4 Kutokuwepo kwa uwiyano wa kumbu kumbu za kifedha

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika kutokuwepo kwa uwiyano wa kumbu kumbu za kifedha baina ya taarifa za benki"Bank Statement" na taarifa za mwisho wa mwaka"Final Account".

Kufanya hivyo kunapelekea taarifa za ufungaji wa mahesabu kutokuwa sahihi ambapo ni kwenda kinyume na Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2016. Mchanganuo wa uwiano wa kumbu kumbu hizo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 72 : Kutokuwepo kwa uwiyano wa kumbu kumbu za kifedha

Jina la Hesabu	Taarifa za fedha mwanzoni mwa mwaka Julai 2020			Taarifa za fedha mwishoni mwa mwaka Juni 2021		
	Benki	Taarifa za Fedha (f/s)		Benki	Taarifa za Fedha (f/s)	
Hesabu ya Matumizi ya LGA's	0	64,897,684	-52,990,913	63,282,378	386,333,226	99,533,438
Hesabu ya Mapato	1,605,408			22,064,269		
Hesabu ya Matumizi	962,115.24			54,548,813		
Hesabu ya Mfuko	4,362,116			5,868,656		
Hesabu ya Miradi	4,977,132			340,102,55		
Jumla	**11,906,771**	**64,897,685**	**-52,990,913**	**485,866,664**	**386,333,226**	**99,533,438**

5.1.12.5 Ukusanyaji wa mapato kinyume na makadirio

Katika ukaguzi uliofanyika imebainika kwamba Halmashauri ya Wilaya ya Micheweni hukusanya mapato kupitia vyanzo mbali mbali lakini ukusanyaji wa mapato hayo umefanywa kinyume na makadirio yaliyowekwa, aidha imebainka kutokuwepo kwa makadirio kwa baadhi ya vianzio vya mapato, ukadiriaji mdogo kwa baadhi ya vianzio, pamoja na kutokusanya mapato kwa baadhi ya vianzio kama ilivyopangwa.

Kufanya hivyo kunaweza kupelekea kuwepo kwa upotevu wa mapato, aidha ni kwenda kinyume na kifungu nambari 32(1) (2) cha Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2016. Mchanganuo wa malipo hayo ni kama inavyoonekana katika jadweli hapo chini:-

Jadweli Nambari 73: Ukusanyaji wa mapato kinyume na makadirio

Chanzo cha mapato	Makadirio ya makusanyo (Tshs.)	Makusanyo halisi (Tshs.)	Tofauti	
			Fedha (Tshs.)	Asilimia (%)
Ada ya mauzo	25,800,000	12,759,200	(13,040,800)	(50.55)
Leseni za biashara	86,460,000	57,396,000	(29,064,000)	(33.62)
Ada ya huduma	106,080,000	193,674341	(87,594,341)	(82.57)
M/fii	10,000,000	1,721,000	(8,279,000)	(82.79)

SURA YA SITA

6.0 TATHMINI YA MIFUMO YA UDHIBITI WA NDANI,USIMAMIZI WA VIHATARISHI NA MIFUMO YA UTAWALA BORA

Udhibiti wa ndani ni kipengele muhimu katika mfumo wa utawala bora wa taasisi na huwezesha kugundua na kudhibiti vihatarishi; na ni muhimu katika kusaidia kufanikisha malengo ya taasisi kwa kuunda, kuimarisha, na kulinda maslahi ya wadau wake mbalimbali. Kushindwa kwa taasisi nyingi kubwa husababisha kuwekwa kwa sheria na matakwa ya ziada, pamoja na kuongeza juhudi zaidi za kutii sheria ambazo zinapoteza muda na huongeza gharama. Hata hivyo, hii haiondoi ukweli kuwa uwepo wa mfumo sahihi wa Udhibiti wa ndani (kuiwezesha taasisi kutumia vyema fursa na kuondoa changamoto) kunawezesha kuokoa muda na fedha na huchochoea uvumbuzi na ulindaji wa thamani ya taasisi.

Mfumo wa udhibiti wa ndani wenye ufanisi pia huipa taasisi faida ya ushindani, na huifanya kuwa taasisi yenye mfumo wa udhibiti wa ndani wenye ufanisi na huiwezesha kutekeleza, bila wasiwasi, miradi mbalimbali ya ziada yenye vihatarishi. Ndani ya mfumo wa utawala bora, udhibiti wa ndani unatakiwa kueleweka, kutekelezwa na kufuatiliwa kikamilifu na watawala, menejimenti za taasisi, na watu wengine katika kutumia vyema fursa na kupambana na changamoto zinazojitokeza ili kufanikisha malengo ya taasisi.

Mamlaka za Serikali za Mitaa zinatakiwa kuwa na taratibu za kimaandishi kwa ajili ya udhibiti wa ndani makini na wa mara kwa mara ili kutathmini ufanisi wake na ili kufahamu iwapo bado unaendana na sheria zilizopo.

6.1 Mapungufu yaliyobainika wakati wa tathmini ya mfumo wa udhibiti wa ndani kwenye Mamlaka za Serikali za Mitaa.

Mapungufu yaliyobainika wakati wa kufanya tathmini ya mfumo wa Udhibiti wa ndani ikijumuisha mifumo ya uhasibu, ufanisi wa vitengo vya ukaguzi wa ndani, utendaji wa kamati za ukaguzi, usimamizi wa vihatarishi, udhibiti wa jumla wa mazingira ya teknolojia ya habari na mawasiliano (TEHAMA), usimamizi na udhibiti wa udanganyifu.

Kwa mwaka wa fedha 2020/2021 tathmini ya utendaji wa mifumo ya udhibiti wa ndani, usimamizi wa vihatarishi, na mfumo wa utawala bora umebainika Uwepo wa mapungufu mbali mbali ikiwemo:-

6.1.1 Mapungufu yaliyobainika kwenye utendaji wa vitengo vya ukaguzi wa ndani kwenye Mamlaka za Serikali za Mitaa

Majukumu ya ukaguzi wa ndani ni kutoa ushauri na maoni huru kwa uongozi wa Mamlaka za Serikali za Mitaa pamoja na menejimenti zake iwapo usimamizi wa vihatarishi, utawala bora, na mifumo ya udhibiti wa ndani inafanya kazi kwa ufanisi.

Kitengo cha ukaguzi wa ndani kinafanya shughuli zinazohusisha kupanga, kuratibu na kufanya ukaguzi, kuchambua, na kutathmini shughuli zote zinazofanywa na Mamlaka za Serikali za Mitaa kulingana na sheria, kanuni na miongozo ya kitaaluma iliyopo.

Kwa kawaida Mamlaka za Serikali za Mitaa zinatakiwa kuwa na mkaguzi wa ndani ambaye atafanya kazi kwa karibu na Wakuu wa idara na kuripoti moja kwa moja kwa Afisa masuuli.

Kwa mujibu wa tathmini iliyofanywa na wakaguzi juu ya utendaji wa vitengo vya ukaguzi wa ndani kwenye Manispaa, Mabaraza ya Miji na Halmashauri za Wilaya , imebainika uwepo wa mapungufu mbalimbali ambayo yamechangia utendaji usioridhisha kama inavyoelezwa hapo chini:-

- Kujitokeza kwa vitengo vya ukaguzi wa ndani kuwa na upungufu mkubwa wa watumishi wenye uwezo na taaluma ya kazi wanazozifanya ikiwemo kutokuwa na uwezo wa ubunifu wa njanya za ukaguzi kwa lengo la kuweza kubainisha na kufichukua vitendo vya ubadhirifu wa fedha za Umma unaondelea kufanyika kwa watu wachache wasio waaminifu kwa Nchi yao.

Kutokuwa na uwezo kwa vitengo vya ukaguzi wa ndani kunaweza kupelekea kushindwa kukamilisha shughuli za kitengo zilizopangwa kwa mwaka husika. Ukaguzi umebaini baadhi ya Manispaa, Mabaraza ya Miji na Halmashauri za Wilaya zina wakaguzi wachache wasiokuwa na uwezo wa kuzisaidia Taasisi hizo kutekeleza shughuli zao walizojipangia kwa mujibu wa matakwa ya Sheria zinazosimamia Mamlaka za Serikali za Mitaa.

Aidha, imebainika baadhi ya Taasisi hizo hazina Kamati za ukaguzi wa hesabu na baadhi yake kamati hizo huwepo lakini hazina uwezo wa kutekeleza majukumu yake ipasavyo Kutokana na kutokuwa na uwelewa au ujuzi wa kazi wanazotakiwa kuzisimamia jambo ambalo linapelekea kushindwa kutoa ushauri wa kitaalamu wa Udhibiti na usimamizi wa fedha za umma na hatimae kujitokeza kwa vitendo vya ukiukwaji wa maadili ikiwemo kufanya malipo bila ya kuzingatia matakwa ya sheria na kupelekea kuikosesha mapato Serikali yatokanayo na ukiukwaji wa utoaji wa tozo mbali mbali zitokanazo na uuzwaji wa mazao au upatikanaji wa huduma mbali mbali zinazotolewa na wazabuni au watoa huduma mbali mbali wanaofanya kazi na Serikali ya Mapinduzi Zanzibar.

Hata hivyo, tathmini ya kina imefanyika na kubainika baadhi ya Taasisi kuwa na vitengo vya ukaguzi wa ndani ambavyo havina vitendea kazi muhimu kama vile kompyuta, kamera, printa na gari la kitengo kwa ajili ya kutembelea miradi ya maendeleo. Katika baadhi ya Taasisi hizo vitengo vya ukaguzi wa ndani havikuwa na ofisi.

- Taasisi ya Wakaguzi wa Ndani (IIA) imetafsiri ukaguzi wa maeneo yenye vihatarishi kama njia inayounganisha kati ya ukaguzi na mfumo wa usimamizi wa vihatarishi. Ukaguzi wa maeneo yenye vihatarishi unalenga hatua iliyochukuliwa na taasisi katika kushughulikia vihatarishi ili kufanikisha malengo ya taasisi.

Ukaguzi umebaini kuwa baadhi ya Taasisi zimeshindwa kufanya ukaguzi wa maeneo yenye vihatarishi kwa mujibu wa matakwa ya Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa fedha za Umma ya mwaka wa fedha 2016.

- Kwenye halmashauri za wilaya pamoja na baadhi ya Manispaa na Mabaraza ya Miji hakukuwa na mgawanyo mzuri wa bajeti ya utekelezaji wa majukumu yao Kutokana na kuwepo kwa kasma ndogo ya bajeti inayopatikana na kupelekea kuwepo kwa mgawanyo usiotosheleza na hatimae kushindwa kutekeleza na kukamilisha kwa baadhi ya majukumu yao na shuhuli walizo jipangia kwa mwaka husika.

- Imebainika kuwa baadhi ya Manispaa, Halmashauri za wilaya pamoja na Mabaraza ya Miji baadhi ya shughuli zilizopangwa kama vile ukaguzi wa fedha za mwenge, elimu bila malipo zilizopokelewa kama ni ruzuku kutoka Serikalini, miradi inayotekelezwa kwa kutumia wataalamu wa ndani (force account), na fedha zilizopokelewa na kutumika kwenye vituo vya afya hazikukaguliwa kutokana na upungufu wa watendaji wenye uwelewa na uwezo wa kufanya ukaguzi katika maeneo hayo na hata kwa baadhi ya wakati kutokana na upungufu wa bajeti toshelezi.
- Serikali inatumia mifumo mbalimbali ya uhasibu kama vile Epicor, MUTM na mifumo mingine ya teknolojia ya habari na mawasiliano hivyo ukaguzi umebaini kwenye halmashauri za wilaya, na baadhi ya Mabaraza ya Miji wakaguzi wa ndani walikosa uelewa wa mifumo hiyo na hawajapata mafunzo ya jinsi mifumo hiyo inavyofanya kazi na maboresho yaliyofanyika hivyo kupata ugumu katika kukagua vizuri mifumo hiyo pamaoja na kushindwa kuifanyia kazi jambo ambalo limepelekea kujitokeza kwa hoja nyingi za wakaguzi wa nje ambapo zimeshindwa kupatiwa ufafanuzi wa kina wa Uwepo wake ikiwemo kutokua na sera za matumizi ya Teknolojia ya TEHAMA.

Mambo mengi yaliyobainika katika ukaguzi wa mwaka 2020/2021 yamekuwa yakiripotiwa kwenye taarifa za ukaguzi wa miaka ya nyuma ambapo ripoti hizo zilisisitiza kwa Uongozi wa Manispaa, Mabara ya Miji na Halmashauri za Wilaya kuhakikisha kuwa vitengo vya ukaguzi wa ndani vinapatiwa watumishi wa kutosha na vitendeakazi vya kutosha kama vile kompyuta, printa na magari maalumu kwa ajili ya kutembelea miradi ya maendeleo inayo simamiwa na kufadhiliwa na Serikali kuu.

Aidha, ni vyema kwa Serikali kuchukua jitihada za makusudi kuwaongezea bajeti pamoja na kuwajengea uwezo juu ya utekelezaji wa majukumu yao kwa lengo la kuisaidia Serikali kufanya maamuzi sahihi ya matumizi ya fedha na rasilimali za Umma.

6.1.2 Mapungufu yaliyobainika kwenye mazingira ya jumla ya TEHAMA kwenye Manispaa,Halmashauri na Mabaraza ya Miji

Udhibiti wa jumla wa mifumo ya TEHAMA ni shughuli muhimu kwenye utendaji wa Serikali na udhibiti wa taarifa za kifedha. Unatoa msingi wa kuaminika kwa data, taarifa, udhibiti wa kimfumo unaojiendesha wenyewe, na kazi zingine za mfumo zinazoongoza utendaji na utoaji wa huduma kwa wananchi. Usalama, ukamilifu, na usahihi wa taarifa za fedha unategemea udhibiti wa kimfumo wa taarifa, usimamizi wa mabadiliko ya mifumo ya TEHAMA, na udhibiti wa utendaji wa jumla wa mfumo.

Umuhimu na manufaa ya udhibiti wa jumla wa TEHAMA kwa Serikali, ni kuwawezesha wawekezaji, wadhibiti ubora, kamati za ukaguzi, menejimenti, na wakaguzi kwa udhibiti unaoendelea kuongezeka.

Katika kipindi cha mwaka wa fedha 2020/2021 tathmini iliyofanyika kwenye udhibiti wa jumla wa mifumo ya TEHAMA kwa halmashauri za wilaya, Manispaa na Mabaraza ya Miji Imebainika uwepo wa mapungufu mbalimbali kama inavyofafanuliwa hapo chini:-

- Kutokuandaliwa kwa Sera ya TEHAMA, kutofuatwa kwa sera za TEHAMA za Serikali (E-Government Policy) kupitia wakala wa Serikali Mtandao, mpango mkakati wa TEHAMA ambao haukuandaliwa na hivyo malengo na mikakati katika TEHAMA hayaendani na malengo na mikakati ya jumla ya Taasisi hizo.
- Kutokuwepo kwa programu za mafunzo kwa watumishi kwenye halmashauri za Wilaya, Manisapaa na Mabaraza ya Miji zinazohusiana na usimamaizi na matumizi ya TEHAMA ili kuongeza uelewa wao na kujifunza mabadiliko mapya ya kiteknolojia.
- kutokuwepo kwa programu za kulinda na kudhibiti usalama wa kompyuta (antivirus) kwenye baadhi ya halmashauri za wilaya na Manispaa jambo ambalo limebainika Kukosekana kwa utaratibu uliowekwa wa kudhibiti na kusimamia uwekaji wa programu za kuzia virusi kwenye kompyuta ili kuhakikisha kuwa programu hizo zimethibitishwa na mara kwa mara zinahuwishwa na kuimarishwa, pamoja na kuzuia uwekaji wa programu za kompyuta ambazo hazijathibitishwa.

- Dosari katika uingiaji wa mikataba ya utengenezwaji wa mifumo ya TEHAMA baina ya Manispaa, Mabaraza na Halmashauri za Wilaya pamoja na wauzaji wa mifumo
- Kutokuwepo kwa utaratibu wa kuzifanyia nakla(backup) taarifa zilizomo ndani ya mifumo
- Kutokuwepo kwa mpango endelevu wa utoaji huduma na kupona maafa endapo janga likitokezea katika mifumo pamoja na miundombinu ya TEHAMA

Hivyo, kompyuta za baadhi ya halmashauri na Manispaa zinaweza kushambuliwa na virusi vya kumpyuta na programu zenye lengo ovu (malware) na kupelekea kuvuja au kuharibika kwa taarifa na data za Serikali.

- Tathmini iliyofanyika kwenye udhibiti wa jumla wa TEHAMA imebainika kwamba halmashauri za wilaya na Mabaraza ya Miji ama hazikuanzisha kamati za uendeshaji wa TEHAMA au zilikuwa na kamati za uendeshaji wa TEHAMA zisizofanya kazi kutokana na kutofanyika kwa vikao toka kuanzishwa kwake. Hii inaweza kusababisha shughuli za TEHAMA kutosimamiwa vyema ikiwa moja ya sehemu ya utawala ya halmashauri.

Katika halmashauri za wilaya na Mabaraza imebainika kuwa vitengo vya TEHAMA vilikuwa na upungufu mkubwa wa watumishi na utaalamu hafifu wa matumizi ya teknolojia ya Mawasiliano ya TEHAMA ambapo imebainika baadhi ya Halmashauri zilikuwa na mtumishi mmoja badala ya kiwango cha chini cha watumishi watatu. Pia, halmashauri nyingi hazikuwa na maofisa TEHAMA

- Licha ya juhudi za Serikali katika kuhamia kwenye mifumo ya kielekitroniki ya kutoa huduma, ukaguzi umebaini katika halmashauri za wilaya na Mabaraza ya Miji kulikuwa na mgawanyo wa bajeti usiotosheleza kwa kitengo cha TEHAMA ambapo imepelekea kushindwa kutimiza majukumu yake vizuri na kusababisha juhudi hizo za Serikali kutofanikiwa vyema.
- Ukaguzi umebaini baadhi ya halmashauri za wilaya na Mabaraza ya Miji kulikuwa na uhaba wa vifaa vya TEHAMA na kusababisha halmashauri na Mabaraza hayo kushindwa kutoa huduma bora kwa wananchi.

6.1.3 Mapungufu yaliyobainika kwenye tathmini ya mfumo wa usimamizi wa vihatarishi vya udanganyifu

ISA 240 inatafsiri udanganyifu kama "kitendo cha makusudi kinachoweza kufanywa na mtu mmoja au zaidi miongoni mwa menejimenti, watawala, wafanyakazi, au wahusika wengine, ikihusisha udanganyifu ili kupata faida haramu au isiyo ya haki". Jukumu la msingi la kuzuia na kubaini udanganyifu unaoweza kutokea lipo chini ya menejimenti, uongozi wa halmashauri, na wafanyakazi wa halmashauri husika. Ukaguzi wa tathmini ya vihatarishi vya udanganyifu iliofanywa kwenye halmashauri na Manispaa kwa mwaka huu wa ukaguzi umebaini mapungufu yafuatayo:

- Halmashauri za wilaya na Manispaa kwa mwaka wa fedha 2020/2021 hazikufanya tathmini rasmi ya vihatarishi au kuhuisha tathmini iliyopo ya vihatarishi vya udanganyifu kutokana na kutowasilisha taarifa ya tathmini hiyo.

Baada ya kufanyika kwa tathmini ya vihatarishi vinavyoikabili halmashauri, vihatarishi vilivyotambuliwa vinapaswa kurekodiwa kwenye rejesta ya vihatarishi. Hata hivyo, ukaguzi ulibaini kuwa kwenye halmashauri za wilaya, Manispaa rejesta ya vihatarishi hazikuandaliwa au kufanyiwa maboresho kwa wakati jambo ambalo limepelekea kujitokeza kwa matumizi yasio sahihi ya fedha za umma kwa kufanya manunuzi ya fedha za umma bila ya kufuata kanuni na misingi ya usimamizi wa fedha za umma jambo lililopelekea kujitokeza kwa baadhi ya Halmashauri na Mabaraza ya Miji kupata hati zisizoridhisha kwa mwaka wa fedha 2020/2021

- Mapitio yaliyofanyika kwenye Halmashauri za Wilaya na Manispaa imebainika baadhi ya Manispaa na Halmashauri hazikuandaa na kupitisha sera au mfumo

wa usimamizi wa vihatarishi vya udanganyifu. Vilevile, Halmashauri za Wilaya hazikutoa elimu juu ya sera yao ya vihatarishi kwa watumishi wote.

Ofisi ya Mdhibiti na Mkaaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali inatoa ushauri wake kwa Manispaa na Mabaraza ya Miji kuweka utaratibu mzuri wa utambuzi, tathmini, uainishaji, uchambuzi wa athari, pamoja na udhibiti wa vihatarishi kwa ajili ya urahisi kwenye ufuatiliaji na kupunguza vihatarishi.

6.1.4 Mapungufu yaliyobainika kwenye utendaji wa kamati za ukaguzi kwenye Halmashauri

Madhumuni ya msingi ya kuwepo kwa kamati ya ukaguzi kwa taasisi ni kutoa mwongozo wa mchakato wa kuandaa taarifa za fedha, mchakato wa ukaguzi, mfumo wa udhibiti wa ndani wa taasisi, na utii wa sheria na kanuni ambapo kwa mujibu wa Sheria Nambari 12 ya usimamizi wa fedha za umma ya mwaka 2016 inazitaka kila Halmashauri na Mabaraza ya Miji ziwe na kamati ya ukaguzi ambayo inajumuisha si zaidi ya wajumbe watano na si chini ya wajumbe watatu. Kati ya wajumbe hao, angalau wajumbe wawili wateuliwe kutoka miongoni mwa wakuu wa idara za Halmashauri na wawili kutoka taasisi zilizo nje ya halmashauri.

Tathmini ya ukaguzi iliyofanyika imebaini watendaji wa kamati za ukaguzi katika Mamlaka za Serikali za Mitaa kuwa na mapungufu mbalimbali kama ifuatavyo:-

Kamati za ukaguzi katika baadhi ya halmashauri za wilaya na Mabaraza ya Miji hazikuandaa taarifa za kamati za ukaguzi za kila mwaka na kwa kila robo mwaka na kuipeleka kwa Katibu Mkuu wa Wizara, Mkuu wa Mkoa pamoja na kwa Mdhibiti na Mkaguzi wa Hesabu za Serikali kwa lengo la kutolewa maoni ya kitaalamu na kufanyiwa maboresho ya dosari zilizobainika katika taarifa hizo.

Hata hivyo, ukaguzi ulibaini kuwa kwenye baadhi ya Halmashauri za Wilaya na Mabaraza ya Miji kamati za ukaguzi hazikupitia taarifa za fedha za Halmashauri na Mabaraza ya Miji zilizowasilishwa kwa Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali na kupelekea taarifa hizo kukutwa na makosa mengi wakati wa ukaguzi.

Tathmini iliyofanywa na wakaguzi kwenye utendaji wa kamati za ukaguzi nimebaini kuwa kwenye halmashauri za wilaya na baadhi ya Mabaraza ya Miji, kamati hazikufanya tathmini ya vihatarishi kwenye shughuli za uendeshaji wa kila siku wa halmashauri na Mabara hayo jambo ambalo limepelekea kujitokeza

kwa dosari nyingi za kiutendaji ikiwemo kutokufanikiwa kwa utekelezaji wa miradi ya maendeleo na kukosekana kwa tija iliyokusudiwa ya kuzogeza maendeleo kwa wananchi.

Aidha, imebainika baadhi ya kamati za ukaguzi kutokufanya vikao vya kamati vyenye lengo la kujadili taarifa za fedha zinazowasilishwa na vitengo vya ukaguzi wa ndani na ule wa nje jambo ambalo limeinyima fursa kwa Uongozi wa Halmashauri na Mabaraza kuzifanyia kazi changamoto hizo ikiwemo pamoja na kuchukua maamuzi ya haraka ya kurekebisa dosari hizo na hatimae kujitokeza kwa hoja nyingi za ukaguzi na kupelekea kupata hati zisizoridhisha za ukaguzi.

- Baada ya uteuzi, wajumbe wa kamati za ukaguzi wanapaswa kupewa mafunzo ya msingi kuhusu uendeshaji kazi wa halmashauri na Manispaa ili waweze kutoa mapendekezo yenye mashiko kwa uongozi. Hata hivyo, nilibaini kwenye halmashauri za wilaya na Mabaraza ya Miji hakukufanyika mafunzo yoyote kwa wajumbe wapya wa kamati za ukaguzi kuhusu uendeshaji wa Halmashauri, ikiwa ni pamoja na mafunzo kuhusu uendeshaji wa mifumo ya TEHAMA inayotumiwa na Halmashauri husika.

Ofisi ya Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali inatoa ushauri kwa Wakurugenzi na Wenye viti wakiwemo Madiwani kuhakikisha kamati za ukaguzi zinafanya kazi kwa ubora kwa kuwapatia mafunzo stahiki wajumbe wa kamati hizo na kutenga bajeti ya kutosha ya kufanya vikao vya kila robo mwaka kama matakwa ya sheria na kanuni ili waweze kutekeleza majukumu yao ipasavyo.

6.2 Udhaifu kwenye uendeshaji wa mifumo ya kielekitroniki ya Fedha kwenye Halmashauri

Mfumo wa upashaji habari za kihasibu ni muundo ambao taasisi hutumia kukusanya, kuhifadhi, kusimamia, kuchakata, na kutoa taarifa za kifedha za taasisi ambazo zinaweza kutumiwa na wahasibu, washauri, wachambuzi wa masuala ya kifedha, mameneja, maofisa wakuu wa fedha, wakaguzi, wasimamizi, na mawakala wa kodi. Mfumo wa upashaji habari za kihasibu kwa ujumla una vipengele vya msingi kama vifuatavyo:-

ambavyo ni watu, taratibu na maelekezo, data, programu, miundombinu ya TEHAMA, na udhibiti wa ndani. Kwa mujibu wa Kifungu cha 2 cha Mwongozo wa Uhasibu wa Mamlaka ya Serikali za Mitaa wa Mwaka 2019, kwa matumizi

ya Mifumo Shirikishi ya Taarifa za Usimamizi wa Fedha (IFMIS), (OR) Tawala za Mikoa na Idara Maalum za SMZ zitakuwa na majukumu maalumu ya kusimamia na kuelekeza matumizi sahihi ya mifumo hiyo.

Itakuwa ni jukumu la Halmashauri na Mabara ya Miji kuhakikisha kwamba fedha zote

zinazokusanywa, kupokelewa au kutumika zinarekodiwa ipasavyo na kuhifadhiwa kwenye mfumo ya uhasibu.

Mapitio ya ukaguzi juu ya mifumo mbalimbali ya uhasibu inayotumiwa na

Halmashauri za mikoa na Mabara ya Miji kwa mwaka wa fedha 2020/2021 imebainika kujitokeza kwa baadhi ya dosari zifuatazo:-

- Mapungufu kwenye utambuzi na utoaji wa taarifa za wadaiwa kwenye Mfumo wa Ukusanyaji wa Mapato ya Serikali za Mitaa.

Mfumo hauruhusu kupanga kwa muda maalumu orodha ya wadaiwa wa fedha zilizokusanywa kupitia kifaa cha makusanyo (POS) na hivyo kuwa ngumu kuchambua wadaiwa kwa kuangalia muda wa deni lake. Hii inamaanisha kuwa orodha ya wadaiwa wa makusanyo ya mapato iliyoripotiwa na Halmashauri kwenye hesabu za mwisho wa mwaka 2020/2021 haikuwa na uhalisia kwani inaweza kujumuisha wadaiwa wa miaka ya nyuma au mwaka wa mbele.

- Kuwepo kwa mifumo zaidi ya mmoja ya uhasibu katika Halmashauri kunaleta changamoto juu ya usahihi wa data zinazotakiwa kuripotiwa kwenye hesabu za mwisho za pamoja. Halmashauri zinatumia mfumo wa EPICOR kwa malipo; Mfumo wa Ukusanyaji wa taarifa za mapato katika Serikali za Mitaa (MUTM) kukusanya maduhuli; Pamoja na Uwepo wa mifumo mbalimbali ya ukusanyaji wa mapato katika vyanzo mbali mbali vya mapato ya Serikali.

SURA YA SABA

7.0 MAPENDEKEZO YA JUMLA YA HOJA ZA UKAGUZI ZILIZOBAINIKA

Sura hii inaonesha mapendekezo ya jumla juu ya hoja za ukaguzi zilizobainika katika ukaguzi wa hesabu wa Mamlaka za Serikali za mitaa kwa mwaka wa fedha 2020/2021. Ukaguzi ulibaini dosari mbali mbali ambazo zilipelekea kujitokeza kwa hoja za ukaguzi, dosari hizo ni kama ifuatavyo:-

1) Kutokuwepo kwa mfumo imara wa udhibiti wa ndani katika Mamlaka za Serikali za mitaa.
2) Kutokufuatwa kwa sheria ya Manunuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma kwa baadhi ya Halmashauri za Wilaya.
3) Kutokuwepo na mfumo wa utunzaji wa mali za Mamlaka za Serikali za mitaa.
4) Kutokuwepo kwa mfumo mzuri wa udhibiti wa ukusanyaji wa mapato.
5) Kuwepo kwa dosari katika utayarishaji wa taarifa za hesabu za mwisho wa mwaka.

Kufuatia kubainika kwa dosari hizo, ukaguzi unapendekeza hatua zifuatazo zichukuliwe kwa madhumuni ya kuimarisha ufanisi wa utendaji kazi wa Mamlaka za Serikali za mitaa kwa kufuata sheria na kutimiza malengo yaliyokusudiwa.

7.1 Kuimarishwa kwa Mfumo wa Udhibiti wa Ndani

Ukaguzi ulibaini udhaifu katika mfumo wa udhibiti wa ndani wa Mamlaka za Serikali za mitaa kwa baadhi ya Manispaa , Mabaraza pamoja na Halmashauri za Wilaya kutokuwa na Kamati za Ukaguzi wa Ndani au kutokufanyakazi kwa kamati hizo.

Kutokufanyakazi kwa Kamati za Ukaguzi wa Ndani kunaweza kupelekea dosari za kiutendaji kushindwa kuchukuliwa hatua za awali pale zinapojitokeza.

Aidha ukaguzi umebaini vitengo vya ukaguzi wa ndani (Internal Audit Units) katika Manispaa , Mabaraza pamoja na Halmashauri za Wilaya zilizokaguliwa havikuwasilisha taarifa za ukaguzi wa mwaka kwa Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali kama inavyoelekezwa katika Kifungu Namba 117 cha Sheria Nambari 12 ya Usimamizi wa Fedha za Umma ya mwaka 2016.

Ukaguzi unashauri kuimarishwa kwa mfumo wa udhibiti wa ndani kwa kuanzisha Kamati za Ukaguzi na kushajihisha zifanye kazi zake kwa mujibu wa sheria, aidha ukaguzi unashauri vitengo vya ukaguzi wa ndani vya Manispaa , Mabaraza pamoja na Halmashauri za Wilaya kuandaa ripoti za ukaguzi wa mwaka na kuziwasilisha kwa Mdhibiti na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali kwa mujibu wa sheria ya Usimamizi wa Fedha za Umma nambari 12 ya mwaka 2016 kifungu namba 117(6).

7.2 Kufuatwa kwa Sheria ya Manunuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma

Ukaguzi ulibaini kutokufuatwa kikamilifu kwa sheria ya Manunuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma nambari 11 ya mwaka 2016 kwa baadhi ya Manispaa , Mabaraza pamoja na Halmashauri za Wilaya, dosari zilizobainika ni kukiukwa kwa taratibu za Ununuzi kama zilivyoelekezwa katika sheria ya Ununuzi na Uondoshaji wa mali za umma pamoja na kufanyika kwa taratibu za manunuzi ambazo hazikuidhinishwa na Bodi ya Zabuni za Taasisi husika.

Ukaguzi unashauri kufuatwa kikamilifu kwa Sheria Nambari 11 ya Ununuzi na Uondoshaji wa Mali za Umma ya mwaka 2016 na kuziimarisha Bodi za Zabuni ili zifanye kazi zake kwa mujibu wa Sheria hiyo.

7.3 Kuwepo kwa Mfumo wa Udhibiti wa Mali za Kudumu

Ukaguzi ulibaini kutokuwepo kwa mfumo wa udhibiti wa mali za kudumu kwa baadhi ya Manispaa , Mabaraza pamoja na Halmashauri za Wilaya hali ambayo inaweza kupelekea upotevu au uharibifu wa mali za umma. Ukaguzi unapendekeza kuanzishwa kwa Mfumo madhubuti wa Udhibiti wa Mali za Kudumu ili kuongeza ufanisi katika utunzaji na uhifadhi wa mali hizo.

7.4 Kuwepo kwa mfumo mzuri wa udhibiti wa ukusanyaji wa mapato

Ukaguzi ulibaini dosari katika mfumo wa udhibiti wa ukusanyaji wa mapato kwa baadhi ya Manispaa , Mabaraza pamoja na Halmashauri za Wilaya kwa kutokuwepo utaratibu mzuri ulioanzishwa na kusimamiwa katika ukusanyaji wa mapato ili kuongea ufanisi katika utekelezaji wa majukumu ikiwa ni pamoja na utoaji wa huduma bora kwa jamii.

Ukaguzi unashauri kuimarishwa kwa mfumo wa ukusanyaji wa mapato kwa kuhakikisha mapato yote yanayokusanywa yanaripotiwa katika vitabu vya mapato na kuwasilishwa benki kwa wakati na kwa kuzingatia sheria, kanuni pamoja na miongozo mbali mbali inayotolewa katika hali ya utunzaji mzuri wa kumbu kumbu pamoja na kuzingatia maelekezo yanayoendelea kutolewa katika ukusanyaji wa mapato ili kuepusha athari zinazoweza kujitokeza kwa kukosekana mfumo mzuri unaohusiana na ukusanyaji wa mapato.

Aidha ukaguzi unapendekeza matumizi ya mashine za kukusanyia mapato (POS) ziendelee kutumika ili kuepusha uvujaji wa mapato pamoja na kuongeza ufanisi katika ukusanyaji wa mapato yatokanayo na vyanzo mbali mbali vilivyoibuliwa na Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar kupitia taasisi zinazosimamia ukusanyaji wa mapato hayo.

7.5 Kuwepo kwa Mfumo wa utayarishaji wa taarifa za hesabu za mwisho wa mwaka

Ukaguzi umebaini dosari katika utayarishaji wa taarifa za hesabu za mwisho wa mwaka kwa baadhi ya Manispaa , Mabaraza pamoja na Halmashauri za Wilaya ambapo dosari hizo ni kutokufuatwa kwa viwango vya utayarishaji wa hesabu vya kitaifa na kimataifa pamoja na kutokuwepo kwa Mfumo wa Usimamizi wa Matumizi katika taasisi za Serikali hali inayopelekea uwezekano wa hesabu za taasisi hizo kutokuonesha sura sahihi na halisi.

Ukaguzi unapendekeza kuwepo kwa mfumo wa utayarishaji wa hesabu za mwisho wa mwaka pamoja na kuanzishwa kwa Mfumo wa Kielektroniki wa Usimamizi wa Mapato na Matumizi utakaounganishwa kwa taasisi zote zinazohusiana na ukusanyaji wa mapato.

VIAMBATISHO

Kiambatisho Nambari 1 :

Hati za malipo zenye vielelezo pungufu shilingi 37,020,895

Hati Namba	Hundi Namba	Kiasi cha fedha kilicholipwa (Tshs.)	Aliyelipwa	Maelezo
43/7 24/7/2020	670373	105,000	Baraza la Mji Wete	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa vifaa vya headphone na betri za kuchajia.
45/7 27/07/2020	670375	60,000	Baraza la Mji Wete	Malipo ya fedha kwa ajili ya matumizi mbali mbali **Kilichokosekana** Risiti ya malipo
51/11 30/11/2020	670426	600,000	Baraza la Mji Wete	Malipo ya fedha kwa ajili ya safari kikazi **Kilichokosekana** Tiketi za safari
52/11 30/11/2020	670426	880,000	Baraza la Mji Wete	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa vifaa mbali mbali **Kilichokosekana** Risiti za malipo
55/11 30/11/2020	670426	1,42,000	Wafanyakazi wa Baraza la Mji Wete	Malipo ya fedha kwa ajili ya safari kikazi **Kilichokosekana** Tiketi za safari
59/11 30/11/2020	670426	2,550,000	Mfanyakazi wa Baraza la Mji Wete	Malipo ya fedha kwa ajili ya safari kikazi **Kilichokosekana** Tiketi za safari
4/10 01/10/2020	670407	3,375,000	Wafanyakazi wa Baraza la Mji Wete	Malipo ya fedha kwa ajili ya safari kikazi **Kilichokosekana** Tiketi za safari Saini ya kupokea posho
5/10 25/09/2020	670407	1,250,000	Baraza la Mji Wete	Malipo ya fedha kwa ajili ya posho la wadhifa **Kilichokosekana** Muongozo wa malipo ya posho Sahihi ya kupokelea fedha

8/12 8/12/2020	TT	4,500,000	Al-jumura Company Limited	Malipo ya fedha kwa ajili ya minara ya Zantel **Kilichokosekana** Risiti za malipo
14/10 07/10/2020	670409	560,000	Mfanyakazi wa Baraza la Mji Wete	Malipo ya fedha kwa ajili ya safari kikazi **Kilichokosekana** Tiketi za safari
51/10 26/10/2020	670414	1,000,000	Baraza la Mji Wete	Malipo ya fedha kwa ajili ya utengenezaji wa vitambulisho **Kilichokosekana** Orodha ya wafanyakazi waliopatiwa vitambulisho Risiti ya malipo
47/10 21/10/2020	670413	1,350,000	Mfanyakazi wa Baraza la Mji Wete	Malipo ya fedha kwa ajili ya safari kikazi **Kilichokosekana** Tiketi za safari
34/10 09/10/2020	670411	1,350,000	Mfanyakazi wa Baraza la Mji Wete	Malipo ya fedha kwa ajili ya safari kikazi **Kilichokosekana** Tiketi za safari
87/3 31/3/2021	TISS	500,000	Wafanyakazi wa Baraza la Mji Wete	Malipo ya fedha kwa ajili ya kufanyakazi siku za mapumziko **Kilichokosekana** Barua ya ruhusa ya kufanyakazi siku za mapumziko
78/8 27/08/2020	670387	300,000	Baraza la Mji Wete	Malipo ya fedha kwa ajili ya watoa huduma **Kilichokosekana** Barua ya idhini ya malipo
79/08 28/08/2020	670387	1,032,000	Wafanyakazi wa Baraza la Mji Wete	Malipo ya fedha kwa ajili ya huduma ya chakula **Kilichokosekana** Risiti za malipo
4/12 8/12/2020	670433	875,000	Wafanyakazi wa Baraza la Mji Wete	Malipo ya fedha kwa ajili ya safari kikazi **Kilichokosekana** Tiketi za safari

52/3 16/03/2021	TISS	100,000	Mfanyakazi wa Baraza la Mji Wete	Malipo ya fedha kwa ajili ya safari ya Dar es salaam kikazi **Kilichokosekana** Tiketi za safari
48/8 11/8/2020	T.T	2,000,000	Pemba Strengthening Organization	Malipo ya fedha kwa ajili ya usafishaji taka
19/2 21/12/2020	670442	1,000,000	Mzee Salum Mbaba (Staff Chuo Cha Mafunzo)	Malipo ya fedha kwa ajili ya uondoaji wa taka maeneo ya Mjini Wete **Kilichokosekana** Risiti za malipo
12/8 12/8/2020	670381	100,000	Diwani wa Baraza la Mji Wete	Malipo ya fedha kwa ajili ya ubani wa kufiwa **Kilichokosekana** Cheti cha kifo
14/08 11/8/2020	670381	420,000	Baraza la Mji Wete	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa vocha **Kilichokosekana** Risiti za malipo Barua ya idhini ya malipo
27/8 11/8/2020	670381	85,000	Baraza la Mji Wete	Malipo ya fedha kwa ajili ya matumizi mbali mbali **Kilichokosekana** Risiti za malipo
33/8 19/08/2020	670382	180,000	Baraza la Mji Wete	Malipo ya fedha kwa ajili ya safari kikazi **Kilichokosekana** Tiketi za safari
42/08 20/08/2020	670382	555,000	Wafanyakazi wa Baraza la Mji Wete	Malipo ya fedha kwa ajili ya safari kikazi **Kilichokosekana** Tiketi za safari
45/08 14/08/2020	670382	30,000	ZECO	Malipo ya fedha kwa ajili ununuzi wa umeme **Kilichokosekana** Risiti za malipo
49/08 24/08/2020	670383	1,250,000	Wafanyakazi wa Baraza la Mji Wete	Malipo ya fedha kwa ajili ya posho la mwezi **Kilichokosekana** Barua ya idhini ya malipo

50/8 25/08/2020	670385	100,854	Shaib Khamis Hamad	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa vifaa vya usafi **Kilichokosekana** Risiti za malipo
52/8 26/08/2020	670386	100,000	ZECO	Malipo ya fedha kwa ajili ya ununuzi wa umeme **Kilichokosekana** Risiti za malipo
6/10 1/10/2020	670407	4,310,000	Wafanyakazi wa mikataba wa Baraza la Mji Wete	Malipo ya fedha kwa ajili ya wafanyakazi wa mikataba **Kilichokosekana** Mikataba ya wafanyakazi
9/10 10/10/2020	670436	50,000	Omar Ali Omar	Malipo ya fedha kwa ajili ya matengenezo ya mlango **Kilichokosekana** Risiti za malipo
18/12 15/12/2020	670441	780,000	Wafanyakazi wa Baraza la Mji Wete	Malipo ya fedha kwa ajili ya safari kikazi **Kilichokosekana** Tiketi za safari
20/12 21/12/2020	670443	780,000	Baraza la Mji Wete	Malipo kwa ajili ya posho la ugawaji wa vifaa vya skuli **Kilichokosekana** Barua ya ruhusa ya kufanya kazi siku za mapumziko Barua ya idhini ya malipo
32/3 11/3/2021	TISS	688,330	Wafanyakazi wa Baraza La Mji Wete	Malipo ya fedha kwa ajili ya kufanyakazi baada ya muda wa kazi **Kilichokosekana** Barua ya ruhusa ya kufanya kazi baada ya saa za kazi
71/6 17/06/2021	TISS	332,710	Kana Catering Trade	Malipo ya fedha kwa ajili ya chakula kwa washiriki wa mafunzo **Kilichokosekana** Orodha ya washiriki
77/6 20/6/2021	TISS	2,330,000	Wafanyakazi Baraza la Mji Wete	Malipo ya fedha kwa ajili ya mshahara kwa wafanyakazi wa mkataba **Kilichokosekana** Mikataba ya wafanyakazi

68/6 17/06/2021	TISS	500,000	Wafanyakazi wa Baraza la Mji Wete	Malipo ya fedha kwa ajili ya posho la kukuksanya mapato siku za mapumziko **Kilichokosekana** Barua ya ruhusa ya kufanyakazi siku za mapumziko
106/6 26/6/2021	TISS	1,000,000	PESCO	Malipo ya fedha kwa ajili ya usafi **Kilichokosekana** Barua ya madai ya fedha Risiti ya malipo
Jumla		**37,020,895**		